

فرهنگستان زبان و ادب فارسی

مجموعه واژه‌های مهندسی خوردگی

برگرفته از

فرهنگ واژه‌های مصوب

فرهنگستان زبان و ادب فارسی

۱۳۸۹-۱۳۹۵

گروه واژه‌گزینی

Islamic Republic of Iran

**The Academy of Persian
Language and Literature**

A Collection of Corrosion Engineering Terms

extracted from
**Dictionary of Approved
Terms by the Academy of
Persian Language and Literature
2010-2017**

Terminology Department

قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-8735-04-5

۷۳۲۶۶۱

۵۰
—

مجموعه واژه‌های مهندسی خوردگی

مجموعه واژه‌های مهندسی خوردگی

برگرفته از فرهنگ واژه‌های مصوب
فرهنگستان زبان و ادب فارسی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵

اسکن شد

فرهنگستان زبان و ادب فارسی

گروه واژه‌گزینی

پژوهشکده مطالعات واژه‌گزینی

نشر آثار / تهران ۱۳۹۶

حق چاپ محفوظ است.

فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

فرهنگستان زبان و ادب فارسی. گروه واژه‌گزینی	سرشناسه
مجموعه‌واژه‌های مهندسی خوردگی: برگرفته از فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵/ گروه واژه‌گزینی، پژوهشکده مطالعات واژه‌گزینی، [فرهنگستان زبان و ادب فارسی].	عنوان و نام پدیدآور
تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی، گروه نشر آثار، ۱۳۹۶.	مشخصات نشر
۱۳۴ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.	مشخصات ظاهری
فرهنگستان زبان و ادب فارسی؛ ۱۶۹. مجموعه‌واژه‌ها؛ ۳.	فروست
978-600-8735-04-5	شابک
فیپا	وضعیت فهرست‌نویسی
خوردگی -- واژه‌نامه‌ها -- فارسی	موضوع
Corrosion and anti-corrosives -- Dictionaries -- Persian	موضوع
فارسی -- واژه‌نامه‌ها -- انگلیسی	موضوع
Persian Language -- Dictionaries -- English	موضوع
فرهنگستان زبان و ادب فارسی، گروه واژه‌گزینی	شناسه افزوده
فرهنگستان زبان و ادب فارسی، گروه نشر آثار	شناسه افزوده
TA۴۱۸/۷۴/م۳ ۱۳۹۶	رده‌بندی کنگره
۶۲۰/۱۱۲۲۳۰۳	رده‌بندی دیویی
۴۶۵۲۳۹۸	شماره کتاب‌شناسی ملی

فهرست مطالب

هفت	پیشگفتار
یازده	همکاران علمی
سیزده	نشانه‌های اختصاری
پانزده	قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی بیگانه
۸۹-۱	واژه‌های مصوّب مهندسی خوردگی به ترتیب الفبای فارسی
25-1	فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

گروه واژه‌گزینی در طول بیش از بیست و دو سال فعالیت خود افزون بر پنجاه و پنج هزار واژه را در حوزه‌های مختلف علمی به تصویب رسانده است. مجموعه حاضر شامل واژه‌هایی است که از سال ۱۳۸۹ تا سال ۱۳۹۵، با همکاری انجمن خوردگی ایران، در کارگروه برون‌پذیر مهندسی خوردگی بررسی و در شورای واژه‌گزینی تصویب شده است.

در اواخر سال ۱۳۸۶ فعالیت بخش برون‌سپاری به صورت طرحی تنظیم شد و با پذیرش تقاضای همکاری تعدادی از انجمن‌ها و گروه‌های علمی کار خود را آغاز کرد. با شروع به کار بخش برون‌سپاری در گروه واژه‌گزینی، فرهنگستان این آمادگی را پیدا کرد که فعالیت واژه‌گزینی را در سطحی وسیع‌تر گسترش دهد. براساس برنامه تنظیم شده، کارگروه‌های واژه‌گزینی تخصصی در نهادهای علمی و حرفه‌ای، مانند مراکز دانشگاهی و پژوهشی و انجمن‌های علمی، فرهنگستان را در کار واژه‌گزینی یاری می‌دهند.

ذکر چند نکته در مورد این مجموعه واژه ضروری است. اختصاص واژه‌ها به کارگروه‌های تخصصی در فرهنگ‌های واژه‌های مصوب فرهنگستان براساس روند تشکیل گروه‌ها یا زمان بررسی واژه‌ها در مقاطع مختلف بوده است. از این رو، خاستگاه برخی از واژه‌های این مجموعه ممکن است رشته‌های دیگر باشد. همچنین، برای افزایش بهره‌وری و صرفه‌جویی در وقت و هزینه، معمولاً واژه‌های مشترک چند حوزه مرتبط فقط از طریق یکی از کارگروه‌های تخصصی در شورای واژه‌گزینی مطرح می‌شود و در فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان با برچسب همه کارگروه‌های مرتبط می‌آید. این

واژه‌ها در فرهنگ‌های موضوعی هریک از این کارگروه‌ها به‌تنهایی نیز درج می‌شود.

فرهنگستان دربرابر برخی از واژه‌های بیگانه، ضمن پذیرفتن لفظ بیگانه، یک برابر نهاد فارسی نیز در کنار آن به تصویب رسانده است، به این امید که این معادل فارسی به تدریج جای لفظ بیگانه را بگیرد. برخی از حوزه‌های علمی واژه فارسی را پذیرفته‌اند و برخی همچنان اصرار بر به کار بردن لفظ بیگانه دارند. در مواردی که لفظ فارسی پذیرفته شده است، در تعریف‌ها صرفاً همان معادل به کار رفته و در مواردی که نپذیرفته‌اند، لفظ بیگانه در کنار لفظ فارسی آمده و با خط مورب از هم جدا شده‌اند.

همکارانی که نام آنها در فهرست همکاران علمی فرهنگستان آمده است در تصویب همه واژه‌ها مشارکت نداشته‌اند، اما از آنجا که واژه‌ها از دفتر هفتم تا پایان دفتر چهاردهم در یک جا گرد آمده است، لازم دیده شد نام تمامی کسانی که با ما در مقاطع مختلف همکاری داشته‌اند در کنار هم ذکر شود.

در واژه‌گزینی برای واژه‌های فرهنگ حاضر برخی از همکاران گروه واژه‌گزینی در طی سال‌های گذشته همکاری داشته‌اند که از آنها سپاسگزاری می‌نماید. حاصل کار آنها به همت همکاران بخش تدوین و حروف‌نگاری گروه واژه‌گزینی مدون شده است که خالصانه و صمیمانه با ما همکاری کردند و جا دارد در اینجا از ایشان قدردانی شود: آقای مهدی حریری که مسئولیت واحد تدوین فرهنگ و سرویراستاری فرهنگ‌های مصوّب فرهنگستان بر عهده ایشان است و با تجربه و دقت و دانش خود ما را یاری کردند؛ خانم‌ها عفت امانی، لیدا خَمَر، مینا سعادت، گیتی قریب و فتنه نادری همکاران واحد تدوین، که زحمت ویراستاری فنی و نمونه‌خوانی فرهنگ‌ها را بر عهده داشته‌اند؛ همچنین همکاران ما در بخش حروف‌نگاری خانم‌ها اکرم زرمحمدی، زهرا ساقی شیویاری، مهناز مسیبی که در سال‌های گذشته در حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی فرهنگ‌های مصوّب زحمات فراوانی را

تقبل کردند. ویرایش فنی فرهنگ حاضر را خانم فتانه نادری و حروف‌نگاری آن را خانم مهناز مسیبی انجام داده‌اند که جا دارد جداگانه از ایشان تشکر شود.

در پایان سپاس خود را از پژوهشگر ارشد گروه واژه‌گزینی، خانم فرزانه سخایی ابراز می‌دارد که با وجود مسئولیت‌های فراوانی که در گروه واژه‌گزینی بر عهده دارند، در تفکیک رایانه‌ای واژه‌های مصوب و تنظیم فرهنگ حاضر با ما همکاری کردند. امید است با تمهیداتی که صورت گرفته است بتوانیم چندین مجموعه‌واژه در حوزه‌های مختلف در هر سال به جامعه علمی کشور عرضه کنیم.

واژه‌های این دفتر حاصل کار تمامی افرادی است که در طول این سال‌ها با ما همکاری کرده‌اند و اسامی آنها در صفحه همکاران علمی آمده است. نام برخی از اعضا و پژوهشگران با ستاره مشخص شده است. این افراد در حال حاضر با گروه واژه‌گزینی همکاری ندارند.

همان‌طور که در فرهنگ‌های واژه‌های مصوب فرهنگستان ذکر شده است، واژه‌های مصوب مندرج در هر فرهنگ، در زمان انتشار، مصوب مقدماتی تلقی می‌شوند و برای مدت تعیین شده از سوی شورای عالی فرهنگستان به مؤسسات و مراکز دولتی ابلاغ می‌شوند. بنابراین، امکان بازنگری در واژه‌های مجموعه حاضر نیز وجود دارد و چنانچه تا پایان سال ۹۶ معادل بهتری پیشنهاد شود، مجدداً در گروه تخصصی و شورای واژه‌گزینی در مورد آن بحث خواهد شد.

این مجموعه شامل ۶۷۸ واژه است که به شرح زیر تنظیم شده است:

۱- واژه‌نامه توصیفی به ترتیب الفبای فارسی، که شامل ضبط فرنگی واژه بیگانه، معادل مصوب فرهنگستان و تعریف واژه است. تعریف واژه‌ها را اعضای کارگروه در اختیار فرهنگستان قرار داده‌اند. البته، با صلاحدید فرهنگستان، تعریف‌ها عمومی شده و قابل درک برای افرادی با تحصیلات

کارشناسی است و صرفاً برای روشن شدن مطلب ارائه شده و تعریف دقیق و جامع علمی نیست؛

۲- فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتین.

ذکر نام تمامی اعضا در صفحه همکاران علمی به معنی آن نیست که همه آنان با یکایک این معادل‌ها موافق بوده‌اند. تصویب معادل‌ها برحسب معمول با رأی اکثر اعضای حاضر یا به اتفاق آرا صورت گرفته است.

گروه واژه‌گزینی

اسفند نودوپنج

همکاران علمی

اعضای پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی (شورای فرهنگستان):
مرحوم استاد عبدالمحمد آیتی، دکتر حسن انوری، دکتر نصرالله پورجوادی، دکتر یدالله ثمره، مرحوم دکتر حسن حبیبی (رئیس فرهنگستان از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۴ و مدیر گروه واژه‌گزینی از ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۷)، دکتر غلامعلی حداد عادل (رئیس فرهنگستان و مدیر گروه واژه‌گزینی از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۳ و از ۱۳۸۷ تا کنون)، استاد بهاءالدین خرمشاهی، دکتر محمد دبیرمقدم، دکتر حسن رضائی باغبیدی*، دکتر علی رواقی، مرحوم دکتر بهمن سرکاراتی، استاد اسماعیل سعادت، استاد احمد سمیعی (گیلانی)، دکتر دادخدا سیم‌الدین (عضو تاجیکستانی)، دکتر علی‌اشرف صادقی، دکتر محمود عابدی، استاد کامران فانی، دکتر بدرالزمان قریب، دکتر سیدفتح‌الله مجتبائی، دکتر مهدی محقق، استاد هوشنگ مرادی کرمانی، دکتر حسین معصومی همدانی، دکتر محمدسرور مولایی (عضو افغانستانی)، دکتر محمدعلی موحد، مرحوم استاد ابوالحسن نجفی، دکتر سلیم نیساری، دکتر محمدجعفر یاحقی، دکتر محمدحسین یمین* (عضو افغانستانی)

---

* از اعضای پیشین گروه‌ها یا شوراهای همکاران سابق گروه واژه‌گزینی فرهنگستان هستند.

اعضای شوراهای واژه‌گزینی:

اعضای پیوسته: دکتر غلامعلی حداد عادل (مدیر گروه واژه‌گزینی از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۳ و از ۱۳۸۷ تاکنون)، استاد احمد سمیعی (گیلانی)، دکتر علی‌اشرف صادقی، استاد هوشنگ مرادی کرمانی، دکتر حسین معصومی همدانی.

سایر اعضا: دکتر ژاله آموزگار (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر محمدابراهیم ابوکاظمی، مهندس محمدرضا افضلی، مهندس محمدرضا بهاری، نسرين پرویزی، دکتر علی پورجوادی، مرحوم دکتر عباس حرّی (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر محمدتقی راشد محصل، دکتر هوشنگ رهنما (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر زهره زرشناس، دکتر قطب‌الدین صادقی، دکتر علاءالدین طباطبایی (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر لطیف کاشیگر (عضو وابسته فرهنگستان)، سیامک کاظمی، مهندس علی کافی، دکتر ایران کلباسی، دکتر رضا منصوری (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر مهشید میرفخرایی، ابراهیم نقیب‌زاده مشایخ، دکتر اسماعیل یزدی **هیئت فنی:** نسرين پرویزی (معاون گروه)، دکتر علاءالدین طباطبایی (مشاور گروه)

مسئول تدوین فرهنگ و سرویراستار: مهدی حریری

پژوهشگران گروه واژه‌گزینی: رؤیا خدادادی، فاطمه محمودنژاد، محمود ظریف (نماینده فرهنگستان در شورای هماهنگی)، شکوه‌السادات میرفارسی (نماینده فرهنگستان در شورای هماهنگی)

اعضای گروه‌های تخصصی:

مهندسی خوردگی: مهندس ناهید آموزگار، مهندس احمدرضا بحرانی، دکتر ابراهیم حشمت دهکردی، مهندس رحمانقلی سلیمانی، دکتر سیدمحمد سیدرضی، دکتر هادی عادل‌خانی، مهندس سیدمحمود کثیریها، دکتر ناصر گیوه‌چی

همکاران فنی

ویراستار فنی: فتانه نادری

حروف‌نگار و صفحه‌آرا: مهناز مسیبی

نشانه‌های اختصاری

صورت اختصاری	اختـ.
مترادف	متـ.
صورت اختصاری واژه بیگانه	abbr.
مترادف واژه بیگانه	syn.

قانون ممنوعیت به کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه

مصوب ۱۳۷۵/۹/۲۸

ماده واحده - به منظور قوت و اصالت زبان فارسی به عنوان یکی از ارکان هویت ملی ایران و زبان دوم عالم اسلام و معارف و فرهنگ اسلامی، دستگاههای قانون گذاری اجرایی و قضایی کشور و سازمانها، شرکتها و مؤسسات دولتی و کلیه شرکتهایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام است و تمامی شرکتها، سازمانها و نهادهای مذکور در بند (د) تبصره (۲۲) قانون برنامه دوم توسعه، موظفاند از به کار بردن کلمات و واژه های بیگانه در گزارشها و مکاتبات، سخنرانیها، مصاحبه های رسمی خودداری کنند و همچنین استفاده از این واژه ها بر روی کلیه تولیدات داخلی اعم از بخشهای دولتی و غیردولتی که در داخل کشور عرضه می شود ممنوع است.

تبصره ۱- فرهنگستان زبان و ادب فارسی باید براساس اصول و ضوابط مصوب خود برای واژه های مورد نیاز، با اولویت واژه هایی که کاربرد عمومی دارند، رأساً یا با همکاری مراکز علمی، واژه گزینی و یا واژه سازی کند و هر شش ماه یکبار گزارش فعالیتهای خود را به کمیسیون ارشاد و هنر اسلامی و وسایل ارتباط جمعی و حسب مورد سایر کمیسیونهای مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

تبصره ۲- واژه هایی که فرهنگستان زبان و ادب فارسی معادل یابی را برای آنها ضروری نمی داند و نیز کلماتی که هنوز واژه فارسی معادل آنها به تصویب فرهنگستان نرسیده است از شمول این قانون مستثنی هستند.

تبصره ۳- فرهنگستان علوم و علوم پزشکی و دستگاههای آموزشی و پژوهشی، دانشگاهها و دیگر سازمانهای علمی و فرهنگی مکلفاند در زمینه واژه گزینی و واژه سازی تخصصی اقدام کنند و واژه های پیشنهادی خود را به تصویب فرهنگستان زبان و ادب فارسی برسانند.

تبصره ۴- در مواردی که فرهنگستان زبان و ادب فارسی در زمینه واژه گزینی و واژه سازی تخصصی خواستار همکاری دستگاهها و مراکز علمی، آموزشی، صنعتی و فرهنگی باشد، این دستگاهها و مراکز موظفاند با فرهنگستان همکاری کنند.

تبصره ۵- کارخانه ها، کارگاهها و اماکن تولیدی و خدماتی و تجاری موظفاند ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این قانون اسامی تولیدات و ظرف مدت یک سال نام اماکن خود را به نامها و واژه های غیربیگانه برگردانند.

تبصره ۶- چاپخانه‌ها، مراکز طبع و نشر، روزنامه‌ها و سایر مطبوعات مکلف به رعایت این قانون هستند و در صورت تخلف، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است مطابق تبصره هشتم همین قانون با آنها رفتار کند.

تبصره ۷- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است از به‌کارگیری واژه‌های نامأنوس بیگانه خودداری کند و ضوابط دستوری زبان فارسی معیار را رعایت نماید، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و کلیه دستگاههای مذکور در ماده واحده موظف‌اند واژه‌های مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی را پس از ابلاغ در تمام موارد به‌کار ببرند.

تبصره ۸- تولید و توزیع‌کنندگان کالاها و صاحبان مراکز کسب و پیشه در صورت تخلف از این قانون به ترتیب به مجازاتهای زیر محکوم خواهند شد:

الف - اخطار کتبی توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - تعویض علائم و نشانه‌ها و تغییر اسامی و عناوین پس از اعلام وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توسط وزارت کشور یا دستگاههای ذی‌ربط با هزینه متخلف.

ج - تعطیل موقت محل کار.

د - لغو پروانه کار.

تبصره ۹- نیروی انتظامی موظف است از نصب و استفاده از علائم به زبان و خط بیگانه توسط مراکز تولید، توزیع و صنوف جلوگیری نماید.

تبصره ۱۰- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه پس از تصویب با پیشنهاد کمیسیون فرهنگی دولت به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و ده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهاردهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۹/۲۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده‌است.

علی‌اکبر ناطق‌نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

مجموعه واژه‌های مهندسی خوردگی

به ترتیب الفبای فارسی

آ، ا

electroplating,
plating²

آبکاری

نشاندن لایه بسیار نازکی از فلز مقاوم
بر فلز دیگر با برق کافت محلول‌های
برق کاف

آب اسیدی معدن

acid mine water

آب اسیدی به وجود آمده در داخل
معدن بر اثر فعالیت باکتری‌های
اکسیدکننده هوازی گوگرد

strike plating آبکاری اولیه

نشاندن لایه‌ای نازک در فرایند
آبکاری پیش از پوشش‌دهی نهایی

آببندی پوشش آندی

sealing of anodic coating

فرایندی که با جذب یا واکنش شیمیایی
یا سایر سازوکارها، مقاومت پوشش
آنودی را در برابر خوردگی و
زنگ‌زدگی افزایش می‌دهد و ماندگاری
رنگ پوشش را بیشتر می‌کند یا باعث
ایجاد سایر ویژگی‌های مطلوب در
پوشش می‌شود

bright plating آبکاری براق

نوعی آبکاری که در نتیجه آن
سطحی صاف و براق و بی‌نیاز از
پرداخت به دست می‌آید

آبکاری بشکه‌ای

barrel plating

نوعی آبکاری که در استوانه یا بشکه
گردان و مشبک در کنار یک برق کاف
انجام می‌شود

آب‌زنی water blasting

پاشیدن آب با فشار زیاد برای تمیز
کردن و زدودن پوسته و زواید

آبکاری تماسی

contact plating

فرایند پوشش دادن فلز که در آن جریان موردنیاز، از عمل گالوانی بین فلز کار (work metal) و فلز ثانویه تأمین می‌شود

آزمون استرایشر

Streicher test

آزمونی برای تشخیص توانایی فولاد زنگ‌زن در برابر خوردگی مرزدهانه‌ای

آزمون اسفنج تر

wet sponge test

آزمونی با استفاده از یک منبع الکتریکی با ولتاژ پایین که برای تشخیص ناپیوستگی پوشش‌های لایه‌نازک به کار می‌رود

آبکاری غوطه‌ای

immersion plating,

dip plating,

metal replacement

نوعی آبکاری از طریق ایجاد پوشش فلزی با استفاده از واکنش جابه‌جایی که در آن یک فلز جان‌شین فلز دیگر موجود در محلول می‌شود

آزمون پوش‌خوره

corrodokote test

نوعی آزمون خوردگی شتاب‌یافته برای پوشش‌های فلزی به‌ویژه پوشش‌های تزیینی حاصل از الکترون‌دهش، با استفاده از محلول مس‌نیترات و آهن‌کلرید ۳ و آمونیم‌کلرید و خاک کائولین که به‌صورت دوغاب بر روی سطح نمونه برای مدت زمان مشخص زده می‌شود

آبکاری قلمی

brush plating

نوعی آبکاری که در آن کار آند و محلول را قلم‌مو یا تیغه انجام می‌دهد

آبکاری گزینشی

selective plating

نوعی آبکاری که در آن بعضی از قسمت‌های قطعه که نباید آبکاری شود با ماده‌ای نارسا پوشانده می‌شود تا از جریان الکتریکی و در نتیجه آبکاری در آن قسمت‌ها جلوگیری شود

آزمون ترک‌کنندگی قطره‌جیوه‌ای

mercury droplet wetting test

آزمونی برای تعیین تمیزی سطح فلز که در آن با چکاندن قطره‌جیوه بر سطح فلز بسته به آلودگی یا تمیزی سطح، جیوه به‌صورت پخش‌شده یا کروی مشاهده می‌شود

آزمون آشکارسازی تردش

embrittlement-detector test

نوعی آزمون خوردگی شتاب‌یافته برای تعیین میزان تردکنندگی آب در دیگ‌های بخار

آزمون خوردگی چرخه‌ای cyclic corrosion testing, CCT نوعی آزمون خوردگی شتاب یافته که در یک محفظه بسته و در شرایط خشک و مرطوب مشابه با شرایط واقعی انجام می‌شود	آزمون جابه‌جایی مس copper displacement test آزمونی برای تعیین تمیزی سطح فولاد با غوطه‌ور کردن فلز در محلول مس سولفات که در آن در نقاط فاقد آلودگی سطح فلز پوشش یکنواختی از مس می‌نشیند
آزمون خوردگی شبیه‌سازی شده حین کار simulated service corrosion test نوعی آزمون برای تعیین اثرات خنک‌ساز در حال چرخش موتور بر روی نمونه‌ها و سامانه‌های فلزی خودرو که تحت شرایط واپایشی آزمایشگاهی و الزاماً هم‌دما قرار دارند	آزمون جاده road test آزمودن خودرو یا بخشی از آن، مانند تایر، در شرایط واقعی رانندگی
آزمون خوردگی شتاب یافته accelerated corrosion test آزمونی که در آن با شبیه‌سازی محیطی و اضافه کردن مواد خوردنده به محیط، اثر خوردگی بر تجهیزات صنعتی را در زمان کوتاه‌تری بررسی می‌کنند	آزمون جرقه‌ای spark test نوعی آزمون الکتریکی ولتاژ بالا که در آن از جرقه برای آشکارسازی ناپیوستگی‌های سطح پوشش‌های نارسانای فلز استفاده می‌کنند
آزمون خوردگی شتاب یافته تنشی stress-accelerated corrosion نوعی آزمون خوردگی شتاب یافته که در آن با اعمال تنش‌های پیاپی سرعت خوردگی افزایش می‌یابد	آزمون خوردگی با نوار مس copper strip corrosion test آزمونی برای تعیین میزان خوردگی فراورده‌های نفتی بر روی فلزات با استفاده از نوار یا صفحات مسی
	آزمون خوردگی برق‌کافتی electrolytic corrosion test, EC test روشی قطبشی که برای شبیه‌سازی شرایط محیطی قطعات آب‌کاری مورد استفاده قرار می‌گیرد

آزمون خوردگی شیشه‌افزاری glassware corrosion test

نوعی آزمون آزمایشگاهی برای ارزیابی میزان پذیرفتاری خوردگی یک ماده تحت شرایط واپایی محیط

آزمون خوردگی غوطه‌ای immersion corrosion testing

نوعی آزمون با غوطه‌ور کردن فلز آلیاژ در محلول یا مایع خاص که در آن بعد از مدت زمانی معینی کاهش وزن فلز یا آلیاژ اندازه‌گیری می‌شود

آزمون خوردگی مقاومت الکتریکی

electrical resistance corrosion test method
آزمونی برای پایش میزان خوردگی فلز در محیط‌های رسانا یا نارسا براساس این اصل که مقاومت الکتریکی فلز با کاهش سطح مقطع فلزی که در معرض خوردگی قرار دارد، افزایش می‌یابد

آزمون طول عمر شتاب‌یافته accelerated life test

آزمونی که در آن با افزودن مواد خورنده به محیط، طول عمر ماده را در زمانی کوتاه‌تر از معمول بررسی و تعیین می‌کنند

آزمون غوطه‌وری متناوب alternate immersion test

آزمایشی که در آن ماده به‌طور متناوب و گاه به مدت نسبتاً طولانی در محیط خورنده قرار می‌گیرد

آزمون فراصوتی ultrasonic testing

آزمونی برای واپایش کیفیت فلز با اندازه‌گیری ضخامت و تعیین اندازه و محل ترک‌های ناشی از خوردگی یا فرسایش

آزمون فرسایش کاواکی ارتعاشی

vibratory cavitation erosion test
آزمونی برای تعیین آهنگ فرسایش کاواکی بر روی مواد مختلف که در آن ترکیدن حباب‌های هوا در سطح فلز در حال ارتعاش با بسامد بالا موجب فرسایش سطح فلز می‌شود

آزمون گسیل صوتی acoustic emission testing, AE

آزمونی غیرمخرب برای تعیین انسجام ساختاری فلز براساس تحلیل امواج کشسان بازتابی از فلز تحت تنش

آزمون مس‌سولفات copper sulfate test

آزمونی برای تشخیص پوسته‌های اکسیدی ناشی از عملیات نورد گرم یا آهنگری بر روی آهن یا فولاد

الکترونهشت و پوشش‌های آندی بر روی آلومینیم که در آن از مس کلرید استفاده می‌کنند

آزمون‌های در معرض exposure tests

آزمون‌هایی برای ارزیابی مقاومت و ماندگاری یک پوشش یا یک پوسه (film) با قرار دادن آن در معرض نور خورشید یا نور فرابنفش یا رطوبت یا سرما یا گرما یا آب‌نمک یا جز آن

آزمون هوازدگی شتاب‌یافته accelerated weathering

آزمونی برای بررسی اثرات تخریبی عوامل جوئی بر روی فلز از طریق شبیه‌سازی در آزمایشگاه

آزمون هوازدگی مصنوعی artificial weathering

نوعی آزمون شبیه‌سازی در آزمایشگاه برای بررسی اثرات عوامل هوازدگی، مانند دما و رطوبت و تابش، بر نمونه‌ها در شرایط واقعی

آستر بازدارنده inhibitive primer

رنگ‌های آستری فلزی که به دلیل وجود رنگدانه‌های بازدارنده معدنی و به‌ندرت آلی در آنها با انحلال‌پذیری خود یا با انحلال‌پذیری محصولات ناشی از واکنش با حامل (vehicle) یا محصولات ناشی از تباهی حامل، خوردگی را متوقف می‌کنند

آزمون مقاومت به دزدود اسیدی

acid fume resistance test
نوعی آزمون برای تعیین مقاومت به خوردگی پوشش‌ها که در آن صفحه‌های فلزی پوشش‌دار در اتاقک بسته حاوی بخارات اسیدی برای مدت زمان مشخص و در دمای محیط قرار می‌گیرند

آزمون مه نمکی salt fog test, salt spray test

نوعی آزمون خوردگی شتاب‌یافته که در آن نمونه‌ها در معرض پاشش قطرات ریز آب‌نمک و گاهی همراه با مخلوطی از مواد شیمیایی دیگر قرار می‌گیرند

آزمون مه نمکی استیک‌اسید acetic acid salt fog test, acetic acid salt spray test

نوعی آزمون خوردگی شتاب‌یافته که در آن فلزات آهنی و غیرآهنی با پوشش آلی و غیرآلی در معرض پاشش استیک‌اسید قرار می‌گیرند

آزمون مه نمکی شتاب‌یافته مس

copper-accelerated salt spray test, CASS test
نوعی آزمون خوردگی شتاب‌یافته برای ارزیابی پوشش‌های حاصل از

هرگونه آسیب مکانیکی وارد بر فلز
بر اثر حضور یا برهم‌کنش هیدروژن

آشکارسازی فضاخالی

holiday detection

آزمونی برای ارزیابی سامانه پوششی
با استفاده از یک دستگاه که بین
محیط خارجی پوشش و زیرآیند
(substrate) رسانا اختلاف پتانسیل
ایجاد می‌کند

آلومیناپوشی

aluminizing

فرایندی برای ایجاد اکسید ضخیم
آلومینیم بر روی قطعات که از طریق
انجماد سطحی آلومینیم بر روی قطعه،
همراه با دَمش شدید اکسیژن انجام
می‌شود

آلومینیم آندشی

anodized aluminum

آلومینیمی که با فرایند آندش مقاومت
به خوردگی آن افزایش می‌یابد

آلومینیم پوشانی

calorising

ایجاد پوشش محافظ با استفاده از
پودر آلومینیم بر روی سازه‌های آهنی
و فولادی با حرارت‌دهی

آلیاژ

alloy

فراورده‌ای فلزی که دارای دو یا چند
عنصر به صورت محلول جامد یا
به صورت مخلوطی از فازهای فلزی
باشد

آسترپوشه

priming coat

اولین پوشه از سامانه‌ای که بر روی
سطح قرار می‌گیرد

آستری سدکننده

barrier primer

پوشش آستری که با بازدارندگی
مقاومتی و افزایش مقاومت الکتریکی
بین سطح فلز و برق‌کاف از خوردگی
زیرآیند (substrate) فلزی جلوگیری
می‌کند یا جریان خوردگی آن را
کاهش می‌دهد

آسیب خوردگی

corrosion damage

اثر خوردگی زیان‌بار بر کارکرد
بخش‌های مختلف یک سامانه، اعم از
فلز و محیط

آسیب فرسایشی - کاواکی

cavitation erosion damage

از بین رفتن پیش‌رونده سطح ماده
اصلی بر اثر کاواک‌زایی و فرسایش
توأم

آسیب کاواکی

cavitation damage

تخریب سطوح ناشی از جریان‌ات
متلاطمی که به کاواک‌سازی منجر
می‌شود

آسیب هیدروژنی

hydrogen damage

anodizing	آندش	آلیاژدایی
فرایندی برق‌کافتی که در آن لایه‌ای پایدار را که عموماً اکسیدی و دارای خواص محافظتی یا تزئینی است بر سطح فلز می‌نشانند		← خوردگی گزینشی
		آمپرولت‌سنجی چرخه‌ای
		کم‌دامنه
hard anodizing	آندش سخت	small-amplitude cycle voltammetry, SACV
فرایند فلزپوشی ازطریق اکسایش آندی که در آن برق‌کافت با شدت جریان بالا و دمای پایین انجام می‌شود و پوششی ایجاد می‌کند که در مقابل خوردگی و سایش و فرسایش مقاوم است		فنی برای اندازه‌گیری مقاومت به خوردگی و قطبش
		anod
		آند
		الکتروود مثبت که در آن واکنش اکسایش رخ می‌دهد
		inert anode
		آند بی‌اثر
		آندی که در برق‌کاف نامطلوب است و فقط واکنش‌های آندی بر سطح آن انجام می‌شود
auxiliary anode	آند کمکی	continuous anode
نوعی آند مکمل که از آن در فرایند آب‌کاری برای افزایش چگالی جریان در یک منطقه خاص از کاتد و دستیابی به آب‌کاری باکیفیت‌تر استفاده می‌شود		آند پیوسته
		آندی منفرد بدون ناپیوستگی‌های الکتریکی
		soluble anode
		آند حل‌پذیر
		آندی با قابلیت حل‌شوندگی زیاد در برق‌کاف که برای حفاظت از سازه‌های آسیب‌پذیر درمقابل خوردگی به کار می‌رود
galvanic anode	آند گالوانی	bracelet anode
فلزی که به دلیل موقعیت نسبی‌اش در سری گالوانی، در هنگام اتصال به فلزات نجیب‌تر، در برق‌کاف از بین می‌رود و موجب حفاظت کاتدی آنها می‌شود		آند دوربند
مت. آند فداشونده		آند گالوانی دوتکه یا چندتکه با شکل مناسب برای اتصال مستقیم به دور لوله
sacrificial anode		

آهن سفید galvanized iron	اثر آستانه‌ای ← عملیات آستانه‌ای
ورقه آهن روی‌اندود شده	
آهنگ خوردگی corrosion rate	اثر آندی anode effect
میزان خوردگی در واحد زمان	اثر ناشی از قطبش آندی در الکترولیز که موجب افزایش ناگهانی ولتاژ و افت جریان در نتیجه ایجاد لایه گازی و جدا شدن آند از برق کاف می‌شود
آبرآلیاژ superalloy	اثر الکتروکوچی electrophoretic effect
آلیاژی که از نظر اکسایش و حفظ استحکام در مقابل حرارت بیش از یک سوم نقطه ذوب خود مقاوم باشد	اثر بازدارنده بر حرکت مشخصه یک یون در یک محلول برق کاف بر اثر شش پتانسیل که ناشی از حرکت یون‌های محیط در جهت مخالف است
آبرآلیاژ نیکلی nickel-based superalloy	اثر خوردگی corrosion effect
آبرآلیاژی که بیش از ۵۰ درصد وزن آن عنصر نیکل باشد	تغییری که در نتیجه خوردگی در بخش‌های مختلف یک سامانه به وجود می‌آید
ابر کاواکی cavitation cloud	اثر لبه‌ای end effect
ابری که از تجمع شمار فراوانی از حباب‌های کاواکی تشکیل می‌شود	افزایش از دست رفتن آند در لبه‌ها در مقایسه با بدنه، به دلیل چگالی جریان بیشتر در این نقاط
اتاق افشانش ← اتاق رنگ	اتاق رنگ spray booth
	فضایی بسته یا نیم‌بسته برای پوش‌رنگ‌زنی افشانه‌ای قطعات مت. اتاق افشانش
اتصال پیوستگی continuity bond	اختلاف پتانسیل potential difference
اتصال معمولاً فلزی که میان سازه‌های رسانا پیوستگی الکتریکی برقرار می‌کند	کاری که در برابر نیروهای الکتریکی باید انجام داد تا بار الکتریکی واحد از نقطه‌ای به نقطه دیگر جابه‌جا شود

ازدیاد طول ← کشامد

استحکام تسلیم yield strength

میزان تنش که یک فلز می‌تواند بدون انحراف از تناسب میان کرنش و تنش تحمل کند

استرهای فسفاتی

phosphate esters

نوعی فسفات‌های آمینی برای جلوگیری از خوردگی و رسوب‌گذاری و ممانعت از تشکیل اکسیدهای فلزی در سامانه آب خنک‌کن

اسیدپاشی پُرفشار

acid slugging

پاشیدن محلول اسیدی با فشار برای حل کردن پوسته‌ها و رسوبات سطحی تجهیزات صنعتی در حال کار

اسید سخت

hard acid

یک اسید یویس با قطبش‌پذیری پایین و اندازه کوچک و حالت اکسایش مثبت بالا و فاقد الکترون‌های لایه خارجی که به‌سادگی برانگیخته شوند

افتادگی دانه grain dropping

از جا درآمدن یا جدا شدن دانه‌ها از سطح فلز بر اثر خوردگی مرزدانه‌ای

افت اهمی ohmic drop

نوعی بیش‌پتانسیل ناشی از مقاومت برقی‌کاف در برابر عبور جریان الکتریکی

افت قطبش polarization decay

افت پتانسیل الکتروود در طول زمان به دلیل قطع جریان اعمالی

افزودنی additive

ماده‌ای که برای بهبود کارایی فراورده نهایی به ماده دیگر می‌افزایند

افزودنی مکمل خنک‌کننده

supplemental coolant

additive, SCA

ماده افزودنی شیمیایی که به سامانه‌های خنک‌ساز انواع موتور افزوده می‌شوند تا علاوه بر خنک کردن، از خوردگی آنها جلوگیری کند

افشانش الکترواستاتیکی

← افشانش ایستابرقی

افشانش ایستابرقی

electrostatic spraying

رنگ زدن با استفاده از دستگاهی که در آن قطرات یا ذرات بسیار ریز رنگ به صورت باردار بر سطح قطعه دارای بار مخالف پاشیده و به خوبی جذب می‌شوند

مت. افشانش الکترواستاتیکی

فرایند پوشانش سطح قطعات با ذرات
فلزی یا نیمه‌فلزی مذاب یا نیمه‌مذاب

افشانک nozzle

وسیله‌ای با دهانه‌ای مناسب برای
خروج مخلوط مایع و جامد یا مایع و
مایع یا مایع گاز با فشار نسبتاً بالا

افشانۀ فشاری airless spray

دستگاهی برای پوشش‌دهی که در آن
ماده پوششی با فشار زیاد به سر
تفنگ رانده می‌شود و بر اثر کاهش
فشار به صورت قطرات ریزی از تفنگ
خارج می‌شود

اُکسایش oxidation

واکنشی که در آن ترکیبات یا بنیان‌ها
الکترون از دست می‌دهند

اُکسایش داخلی

← خوردگی زیرسطحی

اُکسایش دما بالا

← خوردگی دما بالا

اُکسایش فاجعه‌بار

catastrophic oxidation

نوعی واکنش فلز-اکسیژن که در آن،
با افزایش زمان، میزان آسیب و آهنگ
خوردگی پیوسته افزایش می‌یابد و
در نتیجه، اکسید فلزی از زیر آیند
(substrate) جدا می‌شود و خاصیت
حفاظت‌کنندگی آن از دست می‌رود

افشانش بادی air spray

نوعی پوشانش افشانۀ‌ای که در آن
ماده پوششی بر اثر اختلاط با هوای
فشرده بسیار ریز می‌شود

افشانش پلاسمایی plasma spraying

نوعی افشانش گرمایی که در آن ماده
پوششی بر اثر گرمای حاصل از قوس
انتقال‌ناپذیر مشعل پلاسمایی ذوب و
بر سطح افشانده می‌شود

افشانش شعله‌ای flame spraying

نوعی افشانش گرمایی که در آن ماده
پوششی با تزریق در شعله
اُکسی‌سوخت گازی به صورت مذاب
درمی‌آید و سپس بر سطح موردنظر
پاشیده و به خوبی جذب آن می‌شود

افشانش فشاری airless spraying, hydraulic spraying

فرایندی که در آن پوش‌رنگ با فشار
زیاد از یک روزنه به صورت ذرات ریز
به بیرون رانده می‌شود

افشانش کم‌فشار low-pressure spraying

افشانش با هوا در شرایط متعارف

افشانش گرمایی thermal spraying

الکتروود استاندارد
standard electrode

الکتروودی که برای اندازه‌گیری
پتانسیل الکتروود به کار می‌رود

الکتروود استاندارد هیدروژن
standard hydrogen electrode,
standard reference half-cell

الکتروود پلاتین در یک مولار اسید در
مجاور گاز هیدروژن در فشار یک بار

الکتروود شیشه‌ای
glass electrode

نوعی محصول خوردگی سبزرنگ در
سطح فلزات آهن‌پایه که کاتیون‌های
آهن فرّو و فرّیک و آنیون هیدروکسید
و دیگر آنیون‌ها مانند کربنات یا
سولفات یا کلرید با هم در آن وجود
دارند

مت. نیم‌پیل شیشه‌ای
glass half-cell

الکتروود کالومل
← نیم‌پیل کالومل

الکتروود کمکی
auxiliary electrode,
counter electrode,
secondary electrode

نوعی الکتروود در پیل‌های
برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی که
گیرنده یا دهنده جریان به الکتروود
آزمون است

اکسایش گزینشی
selective oxidation

اکسید شدن یکی از عناصر
تشکیل‌دهنده آلیاژ، معمولاً فعال‌ترین
عنصر آن

اکسایشی
oxidative
مربوط به اکسایش

اکسنده
oxidant, oxidizer,
oxidizing agent

ماده‌ای که ماده دیگر را اکسید می‌کند

اکسیژن‌خوار
oxygen scavenger

نوعی ماده شیمیایی افزودنی به
محیط‌های آبی که با واکنش با
اکسیژن و زدودن آن از محیط و
افزایش قطبش کاتدی ناشی از
اکسیژن، موجب کاهش خوردگی
می‌شود

الکتروپرداخت
electropolishing

بهبود کیفیت و ظاهر سطح یک فلز
از طریق آند کردن آن در محلول
رسانای مناسب

مت. پرداخت الکتروشیمیایی
electrochemical polishing

الکتروود
electrode
عنصر رسانایی که از راه آن جریان
الکتریکی به محیط وارد یا از آن خارج
شود

الکتروود مرجع

reference electrode

الکتروود قطبش‌ناپذیری که پتانسیل‌های تکرارپذیر بالایی تولید می‌کند و در اندازه‌گیری پ.ه.اش و آنالیز قطبش‌نگاری به کار می‌رود

الکترونهشت

electrodeposition,
electrocoating

نشان دادن رنگ باردار شده به روش الکتریکی بر روی سطح رسانای دارای بار مخالف

الکتروود هیدروژن

hydrogen electrode,
hydrogen half cell

نوعی نیم‌پیل که در آن نمونه صفحه پلاتینی در محلول یک مولار یون‌های هیدروژن غوطه‌ور است و گاز هیدروژن با فشار یک اتمسفر بر آن دمیده می‌شود

الکترونهشت آندی

anodic electrodeposition

نوعی روش پوشش‌دهی که در آن قطعه به صورت آند در محلول قرار می‌گیرد

الکترونهشت کاتدی

cathodic electrodeposition

نوعی روش پوشش‌دهی که در آن قطعه به صورت کاتد در محلول قرار می‌گیرد

الکتروکوچ

electrophoresis,
cataphoresis, ionophoresis

فرایند الکتروشیمیایی که در آن ذرات کلوئیدی یا درشت‌مولکولی با بار الکتریکی مشخص تحت تأثیر جریان الکتریکی در محلول کوچ می‌کنند

اندودکاری

plating¹

پوشش‌دهی یک جسم با نشان دادن یک ماده فلزی بر آن

اندودکاری در خلأ

vacuum plating

نشان دادن پوشش فلزی بر فلز پایه با گرما و در خلأ

الکترون‌کشان

خصیلت اتمی که تمایل به جذب الکترون و کسب بار منفی جزئی داشته باشد

الکترون‌کشایی

electronegativity

توانایی نسبی اتم در پیوند شیمیایی برای جذب الکترون‌های مشترک

اندودکاری شعله‌ای

flame plating

پوشش‌دهی یک شیء با فلز یا آلیاژ مذاب در مجاورت شعله

اندودکاری مکانیکی

mechanical plating

پوشش‌دهی یک سطح با نشانیدن ذرات
بسیار ریز فلز بر آن

اندودکاری شیمیایی

electroless plating

پوشش‌دهی فلز یا غیرفلز با فروبردن
آن در محلول آبی حاوی عامل کاهنده
شیمیایی

ب

بازدارندگی

inhibition

کاهش سرعت یک واکنش کاتالیز شده
(catalyzed reaction) با استفاده از ماده
بازدارنده

بازدارندگی خوردگی میانا

interface corrosion

inhibition

فرایند تعویق خوردگی که در آن
برهم‌کنش شدیدی بین زیرآیند
(substrate) در حال خورده شدن و
بازدارنده خوردگی رخ می‌دهد، در این
فرایند بازدارنده خوردگی برحسب
میزان پتانسیل زیرآیند (substrate)
جذب سطح می‌شود و به‌عنوان یک
الکتروکاتالیزور مثبت یا منفی بر
روی واکنش خوردگی اثر می‌کند یا
خود بازدارنده در فرایند اکسایش-
کاهش الکتروشیمیایی مشارکت می‌کند

بازدارندگی خوردگی میان‌فازی

interphase corrosion

inhibition

فرایند تشکیل یک لایه سه‌بعدی بین
زیرآیند (substrate) در حال خورده شدن
و برق‌کاف که در آن لایه بازدارنده
معمولاً از ترکیبات حل‌پذیر ضعیف
مانند محلولات خوردگی اکسیدی یا
واسطه‌ها یا بازدارنده‌ها به وجود
می‌آید

بازدارنده

inhibitor

ماده‌ای که یک واکنش شیمیایی را
متوقف می‌کند یا به تأخیر می‌اندازد

بازدارنده آستانه‌ای

threshold inhibitor

نوعی بازدارنده که اگر در مقدارهای
کمتر از حد استوکیومتری
(stoichiometric) هم به کار رود،
همچنان به‌عنوان یک عامل تعلیقی در
محیط آب عمل می‌کند

بازدارنده آندی

anodic inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی که در آن ماده یا ترکیبی از مواد شیمیایی با سازوکارهای مختلف فیزیکی یا شیمیایی یا فیزیکی-شیمیایی سبب جلوگیری یا کاهش آهنگ واکنش‌های آندی یا اکسایش می‌شود

بازدارنده اسیدی

acid inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی غالباً از جنس مواد آلی حاوی نیتروژن و گوگرد و دارای بار قطبی که جذب سطح فلز می‌شود و از حمله اسید به سطح عریان فلز در هنگام پوسته‌زدایی محافظت می‌کند

بازدارنده اکسایش

oxidation inhibitor

ماده‌ای که با افزوده شدن به ماده‌ای دیگر، مقاومت آن ماده را در برابر حملات زیان‌بار محیط‌های اکسندة افزایش می‌دهد

بازدارنده برجذبی

adsorption inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی اغلب از جنس ترکیبات آلی که برای متوقف کردن واکنش‌های انحلال و کاهش جذب سطح فلز می‌شود
مت. بازدارنده جذب سطحی

بازدارنده پوششی شناور

flotation-type coating,

flotation coating inhibitor,

flotation inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی برای محافظت سطح داخلی مخازن که لایه‌ای از آن را بر روی کف مخزن خالی قرار می‌دهند و زمانی که مخزن پر می‌شود، این لایه روغنی شناور می‌شود و با پایین و بالا رفتن سطح مایع، لایه‌ای از پوشش بر روی سطح مخزن به وجود می‌آید

بازدارنده تماسی

contact inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی که از آن برای محافظت از محصولات فلزی در هنگام انتقال یا نگهداری موقت، استفاده می‌کنند

بازدارنده ته‌نشستی

precipitation inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی که با تشکیل محصولات غیرمحلول یا با حلالیت‌پذیری کم بر روی سطح فلز مانع از خوردگی آن در محیط‌های آبی می‌شود

بازدارنده جذب سطحی

← بازدارنده برجذبی

ضخامت یک میکرواینچ یا بیشتر بر روی سطح آندی یا کاتدی یا هر دوی آنها مقاومت اهمی را در برق کاف افزایش می‌دهند

بازدارنده‌های خوردگی

چاه‌های نفت و گاز
oil/gas well corrosion
inhibitors

دسته خاصی از بازدارنده‌های خوردگی حاوی نیتروژن آلی با وزن ملکولی بیش از دویست که در چاه‌های نفت و گاز به کار می‌روند و خاصیت خوردگی هیدروکربن‌های مخلوط با آب و نمک و کربن‌دی‌اکسید و هیدروژن‌سولفید را کاهش می‌دهند

بازدارنده‌های خوردگی فاز

بخار

vapour phase corrosion
inhibitors, VPI,
volatile corrosion inhibitors,
VCI

دسته‌ای از بازدارنده‌های خوردگی از ترکیبات آلی فرار مایع یا جامد که فشار بخار بالایی در دمای محیط دارند و در فضاهای آب‌بندی‌شده برای محافظت از فلزات در برابر خوردگی جوئی به کار می‌روند

بازده آند
anode efficiency,
plate efficiency

نسبت جریان آندی واقعی به جریان نظری یا محاسباتی در یک فرایند برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی

بازدارنده خوردگی

corrosion inhibitor

ماده‌ای با غلظتی خاص که به محیط خورنده اضافه می‌شود و از سرعت خوردگی می‌کاهد

بازدارنده خوردگی چگاله

condensate corrosion
inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی شامل آمین‌های خنثی‌کننده فرار که برای واپایش خوردگی ناشی از کربن‌دی‌اکسید حل‌شده در آب چگالیده موجود در تبادله‌های گرمایی به کار می‌رود

بازدارنده روینش

passivation inhibitor

نوعی بازدارنده که با تشکیل پوسه (film) اکسیدی محافظ بر روی سطح فلز موجب کاهش خوردگی می‌شود

بازدارنده کاتدی

cathodic inhibitor

نوعی بازدارنده خوردگی که در آن ماده یا ترکیبی از مواد شیمیایی با سازوکارهای مختلف فیزیکی یا شیمیایی یا فیزیکی-شیمیایی سبب جلوگیری یا کند شدن آهنک واکنش‌های کاتدی یا کاهش می‌شود

بازدارنده‌های خوردگی اهمی

ohmic corrosion inhibitors

دسته‌ای از بازدارنده‌های خوردگی که با تشکیل گزینشی یک پوسه (film) به

بازده جریان

current efficiency,
Faradaic efficiency

نسبت جریان واقعی به جریان کل
محاسباتی یا نظری در یک فرایند
برق شیمیایی / الکتروشیمیایی

بازده خوردگی آند

anode corrosion efficiency

نسبت خوردگی واقعی یک آند به
خوردگی نظری آن، با کاهش وزن، که
با استفاده از قانون فارادی و با در
نظر گرفتن مقدار الکتروسیته‌ای که
عبور می‌کند، محاسبه می‌شود

بازده کاتد

cathode efficiency
نسبت جریان کاتدی واقعی به جریان
نظری یا محاسباتی در یک فرایند
برق شیمیایی / الکتروشیمیایی

بازرسی با مایع نافذ

liquid-penetrant inspection,
liquid penetrate test

نوعی آزمون غیرمخرب برای
آشکارسازی ناپیوستگی‌های سطح در
آن که با به کارگیری مایع نفوذکننده و
برداشتن مازاد آن، حفره‌ها و ترک‌ها
با استفاده از مواد ظاهرکننده یا
بیرون‌کننده مشخص می‌شوند

بازرسی پرتونگاشتی

radiographic inspection

آشکارسازی یا تشخیص
ناپیوستگی‌های ماده و همچنین تعیین
توزیع یا عمق خوردگی با استفاده از
پرتوهای ایکس یا تابش هسته‌ای

باز سخت

hard base

یک باز لویس یا دهنده الکترون که
قطبش‌پذیری بالا و الکتروکشنی پایین
دارد و به آسانی اکسید می‌شود و
دارای اوربیتال‌های خالی یا پایین‌تر از
سطح تراز عادی است

باکتری کاهنده سولفات

sulfate-reducing bacteria,
SRB

باکتری بی‌هوازی موجود در محیط
دارای سولفات و ۵/۵ پ.هاش تا ۸/۵ و
فاقد اکسیژن که سولفات را می‌کاهد و
یون سولفید ایجاد شده سبب خوردگی
فولاد و سایر فلزات می‌شود

برجذب ← برجذبش**برجذبش**

adsorption

چسبیدن یا گیر افتادن مولکول‌های
گاز یا مایع در سطح جسم جامد یا
مایع
مت. - برجذب، جذب سطحی

برق کاف

electrolyte

ترکیبی شیمیایی که به حالت مذاب یا
به صورت محلول در حلال معین،
معمولاً آب، جریان برق را هدایت کند

کردن آن در هوا تا دمایی پایین‌تر از
دامنه دگرگونی

برق کافتی electrolytic
ماده قابل تجزیه به وسیله جریان برق

بیش‌پتانسیل انتقال بار
charge transfer
overpotential

بیش‌پتانسیل الکتروکاتدی که ناشی از
مقاومت لایه دوگانه در برابر انتقال
بار الکتریکی است

بستر آندی, anode groundbed,
groundbed

مجموعه‌ای از اجزای آندی مدفون در
خاک، مانند میله‌های گرافیتی و
فولادی، که برای حفاظت کاتدی به کار
می‌روند

بیش‌ولتاژ
overvoltage, overpotential

ولتاژی بیشتر از حد متعارف یا
از پیش تعیین شده که سامانه برای عمل
کردن به آن نیاز دارد

بستر آندی عمیق
deep anode groundbed,
deep groundbed

نوعی بستر آندی، در عمق پانزده
متری یا بیشتر، که برای حفاظت
کاتدی سازه‌های فلزی موجود در
عمق خاک یا غوطه‌ور در آب به کار
می‌رود

بیش‌ولتاژ هیدروژنی
hydrogen overvoltage

بیش‌ولتاژی که معمولاً با آزاد شدن
هیدروژن همراه است

بُن‌پوشه base coat
نخستین پوشه تزئینی در سامانه
پوششی چندپوشه‌ای، که قبل از
شفاف‌پوشه قرار می‌گیرد

بیماری هیدروژنی
hydrogen disease

نوعی شکست ناشی از اکسایش
داخلی در امتداد مرزدهانه‌ها در مس
حاوی مس اکسید یکطرفیتی که به
دلیل تمایل آن به انحلال با اکسیژن،
در هنگام حرارت دیدن در هوا و
در نتیجه تشکیل بخار حاصل از گرم
کردن فلز در معرض هیدروژن رخ
می‌دهد

بُن‌پوشه بیرونی
exterior base-coat

بُن‌پوشه‌ای تک‌لایه که بر سطح
خارجی محصولات فلزی برای افزایش
مقاومت به خوردگی نشانده می‌شود

بهنجارش normalizing
گرم کردن آلیاژ آهنی تا دمایی مناسب
بالتر از دامنه دگرگونی و سپس سرد

پ

حالت استاندارد الکترون از دست می‌دهد

پتانسیل اُکسایش-کاهش

oxidation-reduction potential, redox potential, half-cell potential², electromotive force, emf

پتانسیل نسبی یک واکنش
برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی در
وضعیت جریان صفر

پتانسیل الکتروود

electrode potential

اختلاف پتانسیل بین الکتروود و
برق‌کاف در نیم‌پیل که معمولاً بر مبنای
پتانسیل یک الکتروود مرجع اندازه‌گیری
می‌شود

متن. ولتاژ الکتروود

electrode voltage

پادآزوننده anti-ozonant

ترکیبی شیمیایی که مانع تخریب مواد
بر اثر گاز اُزون موجود در هوا
می‌شود یا فرایند تخریب مواد را کند
می‌کند

پاداکسنده antioxidant

ماده‌ای بازدارنده برای جلوگیری از
اُکسایش

پالایش refining

زدودن ناخالصی‌ها از ترکیبات
شیمیایی یا استخراج مواد از مخلوط‌ها

پتانسیل آزاد

← پتانسیل خوردگی

پتانسیل اُکسایش

oxidation potential

مقدار اُفت پتانسیل هنگامی که یک اتم
یا آنیون یا کاتیون در یک برق‌کاف در

پتانسیل الکتروود استاندارد
standard electrode potential

پتانسیل برگشت‌پذیر یک فرایند الکترودی، زمانی که فعالیت همه محصولات و واکنشگرها برابر واحد است

پتانسیل الکتروشیمیایی
electrochemical potential,
electrochemical tension

تغییرات انرژی آزاد برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی، برحسب مول، در وضعیتی که دما و فشار و دیگر پارامترهای ترمودینامیکی ثابت در نظر گرفته شوند

پتانسیل بحرانی حفره‌زا
critical pitting potential

کمترین مقدار پتانسیل یا ولتاژ اکسیدکننده که در آن حفره‌ها جوانه می‌زنند و رشد می‌کنند

پتانسیل برگشت‌پذیر
← پتانسیل تعادلی

پتانسیل‌پا
potentiostat
وسیله‌ای برای اعمال پتانسیل ثابت بر روی الکتروود به‌منظور بررسی واکنش‌های خوردگی و برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی

پتانسیل پیش‌بر
driving potential

اختلاف پتانسیل بین آند و کاتد در یک پیل برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی برای انجام واکنش

پتانسیل تجزیه
decomposition potential

پتانسیلی در سطح فلز که برای فرایند تجزیه در پیل برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی ضروری است
مت. ولتاژ تجزیه
decomposition voltage

پتانسیل تعادلی
equilibrium potential

پتانسیل یک الکتروود غوطه‌ور در برق‌کاف، هنگامی که سرعت واکنش رفت با سرعت واکنش برگشت دقیقاً برابر باشد
مت. پتانسیل برگشت‌پذیر
reversible potential

پتانسیل حفاظت
protection potential

پتانسیلی که پایین‌تر از آن خوردگی شکاری و حفره‌ای اتفاق نمی‌افتد، اما بالاتر از آن خوردگی شکاری بدون ایجاد خوردگی حفره‌ای رخ می‌دهد، ولی اگر حفره از قبل وجود داشته باشد در پتانسیل بالا رشد می‌کند

پتانسیل حفاظتی
protective potential

حداقل پتانسیل لازم در حفاظت کاتدی که برای جلوگیری از خوردگی اعمال می‌شود

پتانسیل حفره‌زا

pitting potential

حداقل پتانسیلی که در آن خوردگی حفره‌ای بر روی سطح فلز روی می‌دهد

پتانسیل خوردگی

corrosion potential

پتانسیل آزاد فلز خورده‌شونده در برق‌کاف، نسبت به الکتروود مرجع که در شرایط مدارباز اندازه‌گیری می‌شود

م. پتانسیل آزاد

rest potential

پتانسیل مدارباز^۱open-circuit potential^۲

پتانسیل خوردگی آزاد

freely corroding potential

پتانسیل خوردگی آزاد

← پتانسیل خوردگی

پتانسیل رویین اولیه

← پتانسیل رویینش

پتانسیل رویینش

passivation potential

پتانسیلی متناظر با بیشینه چگالی جریان فعال یا جریان آندی بحرانی یک الکتروود که رفتار فعال-رویین از خود بروز می‌دهد

م. پتانسیل رویین اولیه

primary passive potential

پتانسیل سازه-برق‌کاف

structure-to-electrolyte

potential, pipe-to-electrolyte

potential, pip-to-soil potential

اختلاف پتانسیل بین سازه‌های مدفون یا غوطه‌ور و برق‌کاف اطراف آن که با یک الکتروود مرجع اندازه‌گیری می‌شود

پتانسیل شیمیایی

chemical potential

تغییرات انرژی آزاد در یک واکنش شیمیایی، برحسب مول، در وضعیتی که دما و فشار و دیگر پارامترهای ترمودینامیکی ثابت در نظر گرفته شوند

پتانسیل صفر zero potential

پتانسیل الکتروود گاز هیدروژن در فشار یک اتمسفر

پتانسیل غلظتی

concentration potential

پله پتانسیلی (step potential) موجود در مرز مشترک دو برق‌کاف که ترکیبی یکسان با غلظت‌های متفاوت دارد

پتانسیل فروشکست

breakdown potential

حداقل پتانسیل نجیبی که در آن خوردگی حفره‌ای یا خوردگی شیاری یا هر دو می‌تواند شروع شود و گسترش یابد

پتانسیل یک نمونه یا ماده، هنگامی که دو یا چند واکنش برقی شیمیایی/الکتروشیمیایی آندی و کاتدی هم‌زمان در سطح فلز اتفاق می‌افتد

پتانسیل فعال active potential

پتانسیلی که در آن، ماده واکنش خوردگی از خود نشان می‌دهد

پتانسیل قطبیدگی

polarized potential

پتانسیل در فصل مشترک سازه-برق کاف که مجموع پتانسیل خوردگی آندی و قطبش کاتدی است

پتانسیل کاهش

reduction potential

مقدار افت پتانسیل هنگامی که یک اتم یا آنیون یا کاتیون در یک برق کاف در حالت استاندارد الکترون می‌گیرد

پتانسیل مدار باز^۲

← پتانسیل خوردگی

پتانسیل نجیب

noble potential

پتانسیل مثبت یا کاتدی در مقایسه با پتانسیل استاندارد هیدروژن

پتانسیل گامی step potential

اختلاف پتانسیل بین دو نقطه در سطح زمین با فاصله یک گام (در حدود یک متر)، در جهت شیو پتانسیل/گرادیان پتانسیل مثبت

پتانسیل نیم‌پیل

half-cell potential^۱

در پیل‌های برقی شیمیایی/الکتروشیمیایی، پتانسیل الکتریکی حاصل از واکنش کلی پیل که می‌توان آن را به صورت حاصل جمع پتانسیل‌های دو نیم‌پیل مربوط به آند و کاتد در نظر گرفت

پتانسیل لحظه خاموشی

instant-off potential

پتانسیل نیم‌پیل قطبیده الکترودی که به محض قطع جریان، حفاظت کاتدی آن اندازه‌گیری می‌شود و تقریباً برابر با پتانسیل جریان بدون افت مقاومتی است

پراکنش dispersion,
dispersing

فرایندی که در آن ذرات یک ماده در ماده‌ای دیگر پراکنده می‌شود

پتانسیل مختلط

mixed potential

scale ¹	پوسته	polishing	پرداخت
محصولی فلزی که بر اثر اکسایش و گرما بر سطح فلزات ایجاد می‌شود		فرایند صاف کردن سطح فلز با مواد ساینده	
mill scale	پوسته اکسیدی		

پرداخت الکتروشیمیایی

← الکتروپرداخت

fire scale,	پوسته آتشی
hammer scale	

محصول یا پوسته‌ای سه‌لایه که بر اثر اکسایش آهن یا فولاد در هنگام عملیات حرارتی دمابالا ایجاد می‌شود

پرداخت شیمیایی

chemical polishing,
brightening

روشی که در آن با استفاده از یک محلول پایه‌آبی اسیدی حاوی مواد افزودنی مانند عامل سطح‌فعال و پایدارکننده، سطح فلز را صاف و صیقلی می‌کنند

پوسته اکسیدی ← پوسته

scaling ¹	پوسته‌بندی
تشکیل پوسته بر سطح فلز بر اثر خوردگی	

salt bridge پل نمک

پلی از محلول یک نمک، معمولاً پتاسیم کلرید، که بین دو نیم‌پیل از یک پیل گالوانی قرار داده می‌شود

پوسته‌زدایی با حمام نمک

← جرم‌زدایی با حمام نمک

پوسته‌زدایی شعله‌ای

flame descaling

زدودن پوسته‌های اکسیدی به روش حرارت‌دهی که در آن اختلاف ضریب انبساط حرارتی موجب از میان رفتن پوسته‌ها می‌شود

پودرشدگی فلز metal dusting

نوعی خوردگی دمابالا ناشی از وجود گازهای حاوی کربن که محصولی پودرمانند بر جای می‌گذارد

galling پوست‌رفتگی

نوعی رفتگی به‌صورت کندگی (seizing) یا پاره‌شدگی (tearing) که در نتیجه اصطکاک یا جوش سرد دو سطح در تماس ایجاد می‌شود

laminar scale پوسته لایه‌ای

زنگی که به‌صورت لایه‌های به‌هم‌چسبیده و متراکم تشکیل می‌شود

پوشانشcoating¹

فرایند تشکیل پوشه بر سطح
مت. پوشش‌دهی

پوشانش آندشی

← پوشش‌دهی آندشی

پوشانش افشانه‌ای

spray coating

نوعی فرایند پوشانش که در آن ماده
پوششی بر سطح زیرآیند (substrate)
افشانه می‌شود

پوشانش پودری

powder coatings

یکی از روش‌های پوشانش ماده
پوششی که در آن از رنگدانه و پیونده
جامد استفاده و در طی آن، پیونده
جامد بر اثر گرما ذوب می‌شود و پس
از سرد شدن، پوشش رنگدانه‌دار
پدید می‌آید

پوشانش تفجوش

sinter coating

نوعی فرایند پوشانش که در آن قطعه
را تا دمای تفجوشی گرما می‌دهند و
در پودر پلاستیک غوطه‌ور می‌کنند،
سپس آن را بیرون می‌کشند و دمای
آن را به قدری بالا می‌برند تا پودری
که به سطح چسبیده است، جوش
بخورد و پوسته یکپارچه‌ای را روی
قطعه تشکیل دهد

پوشانش غوطه‌ای
dip coating,
dipping¹

قرار دادن ماده پوششی بر سطح
قطعه با فروبردن آن در ظرف حاوی
ماده پوششی

پوشانش نفوذی

← پوشش‌دهی نفوذی

پوش‌رنگ

paint

پراکنه‌ای از رنگدانه در محملی رزینی
که پس از پوشانش سطح و خشک یا
پخته شدن، پوسه (film) جامدی ایجاد
می‌کند

پوش‌رنگ باکتری‌کش

bactericidal paint

ماده‌ای پوششی با افزودنی‌های
خاصی که مانع رشد باکتری بر سطح
آن می‌شود

پوش‌رنگ بدنه کشتی

hull paint

رنگی که بر روی بدنه کشتی، به‌ویژه
بخش زیرین خط آب‌خور کشتی، زده
می‌شود

پوش‌رنگ بی‌جلا

lusterless paint

پوش‌رنگی که پرتوهای نور را چنان
جذب می‌کند که هیچ نوع برقی بر
سطح کار مشاهده نمی‌شود

پوش رنگ تک پوشه

one-coat paint

سامانه پوششی تشکیل شده از یک پوشه

پوش رنگ مقاوم به قلیا

alkali-resistant paint

مادهای پوششی که در شرایط معینی در برابر مواد قلیایی مقاوم است

پوش رنگ ضد جرم

← پوش رنگ ضد خزه

پوش رنگ مقاوم به گرما

heat-resistant paint

مادهای پوششی که تاحدی در برابر گرما مقاوم است

پوش رنگ ضد خزه

antifouling paint,

antifouling composition

ماده پوششی بدنه سازه های غوطه ور در آب یا در تماس با آن که از چسبیدن و رشد موجودات دریایی بر سازه ها جلوگیری می کند
مت. پوش رنگ ضد جرم

پوش رنگ های هوا خشک

airdrying paints

پوش رنگ هایی که در معرض هوا و بدون گرما دادن خشک می شوند و پوسه (film) تشکیل می دهند

پوش رنگ قارچ کش

fungicidal paint

مادهای پوششی با افزودنی های خاصی که مانع رشد قارچ بر سطح آن می شود

پوش رنگ هواسلکی

aerosol paint

مادهای پوششی که آن را تحت فشار در قوطی های نفوذناپذیر وارد می کنند

پوش رنگ لعابی

enamel paint

ماده پوششی رنگ دانه دار و بر پایه پیونده بسپاری که پوسه (film) حاصل از آن شبیه پوشش های معدنی است

پوششcoating²

انواع پوش رنگ ها و لعاب ها و مرکب های چاپ و سایر مواد مشابه که بر سطحی نشانداده می شوند

پوش رنگ مقاوم به اسید

acid-resistant paint

مادهای پوششی که در شرایط معینی در برابر اسید مقاوم است

پوشش آندی

anodic coating

فرایندی برق کافتی برای ایجاد لایه اکسیدی محافظتی یا تزئینی بر روی سطح که در آن فلز، آند به شمار می آید

پوشش آهکی ← رسوب آهکی

پوشش دریایی
marine coating

پوششی که در برابر آب و نمک و خزه و به طور کلی جو دریایی مقاوم است و در سازه های دریایی کاربرد بسیار دارد

پوشش دهی ← پوشانش

پوشش دهی آنodized
anodized coating

تشکیل پوسته (film) اکسیدی سنگین بر روی فلز از طریق فرایند آنodizing مت. پوشانش آنodized

پوشش دهی نفوذی
diffusion coating

ایجاد پوشش آلیاژی با استفاده از گرما برای نشان دادن یک یا چند فلز بر روی فلز پایه یا با نفوذ ماده پوشش دهنده در حالت های جامد یا مایع یا گاز در فلز و تغییر ترکیب سطحی آن مت. پوشانش نفوذی

پوشش روی اندود
galvanized coating

پوششی از جنس روی خالص که به روش های مختلف مانند غوطه وری داغ یا نهشت برق کافتی یا مکانیکی ایجاد می شود

پوشش آهن فسفات

iron phosphate coating

پوششی تبدیلی که آن را با واکنش های شیمیایی در محلولی با پایه فسفریک اسید بر سطح فلزات آهنی می نشانند

پوشش تبدیلی

conversion coating

پوشش حاصل از عملیات شیمیایی یا برق شیمیایی / الکتروشیمیایی سطوح فلزی که ماهیتی متفاوت با فلز پایه دارد

پوشش تبدیلی الکتروشیمیایی

electrochemical conversion
coating

نوعی پوشش تبدیلی شیمیایی که با فرایند آنodizing انجام می شود

پوشش تبدیلی شیمیایی

chemical conversion coating

پوشش غیر فلزی حفاظتی یا تزئینی سطح فلز که بر اثر واکنش شیمیایی یک فلز با محیطی خاص ایجاد می شود؛ این پوشش را معمولاً پیش از ماده پوششی آلی می نشانند

پوشش خشک ناشونده

nondrying coating

پوششی که در دوره زمانی مشخصی خشک نمی شود

پوشش موقت

temporary coating,
temporary protective

پوششی برای حفاظت یا تزئین
زیرآیند (substrate) در مدتی محدود
که به راحتی قابل برداشتن است

پوسته زدایی

descaling

زدودن مکانیکی یا شیمیایی جرم یا
زنگ و لایه های اکسیدی که در دمای
بالا بر روی فلزات پدید آمده اند
مت. جرم زدایی

پوسته زدایی با حمام نمک

salt bath descaling

تمیزکاری جرم یا پوسته های اکسیدی
از طریق فرایندهای اکسایش یا
برق کاف یا کاهش نمک رسوب کرده
مت. جرم زدایی با حمام نمک

پوشه

coat

لایه ای پیوسته از ماده ای پوششی که
در طی یک مرحله بر روی شیء قرار
می گیرد

پوشه غرقه ای

dip coat

پوششی همه گیر و کامل که با
فرو بردن قطعه در ظرف حاوی ماده
پوششی مایع بر آن تشکیل می شود

پیرش شتاب یافته

accelerated aging

پوشش سخت

hard coating

نوعی پوشش اکسید آندی بر روی
آلومینیم که چگالی ظاهری و ضخامت
و مقاومت بیشتری در برابر سایش در
قیاس با پوشش های آندی معمولی
دارد

پوشش صنعتی

industrial coating

پوششی که در کارخانه ها بر روی
قطعات فلزی، پیش یا پس از ساخت،
می نشانند

پوشش غیر آلی

inorganic coating

۱. پوششی که ویژگی سرامیکی
دما پایی دارد ۲. پوششی که پیونده یا
محمل آن غیر آلی است و معمولاً
رنگدانه فلزی روی دارد

پوشش فسفاتی

phosphate coating

نوعی پوشش تبدیلی فلز که در برابر
خوردگی مقاوم است و آن را با
غوطه ورسازی فلز در یک محلول
فسفاتی، مانند فسفات روی یا فسفات
منگنز، ایجاد می کنند

پوشش محافظ

protective coating, protective finishing

پوششی سطحی که از قطعه در برابر
سایش و خوردگی و اکسایش
محافظت می کند

پیل تنش‌ی stress cell

نوعی پیل خوردگی که در آن فلز یا آلیاژ، معمولاً قسمت آند پیل، بیشتر تحت تنش قرار می‌گیرد

پیری زودرس یک ماده سریع‌تر از حالت معمول، هنگامی که تأثیر یک یا چند عامل از عوامل پیری به‌صورت مصنوعی در شرایط آزمایشگاهی افزایش یافته باشد

پیل حرکتی motion cell

نوعی پیل خوردگی که با حرکت دادن برق‌کاف در سطح الکترود یا با حرکت دادن یک الکترود نسبت به الکترود دیگر تشکیل می‌شود

پیش‌تمیزکاری precleaning

فرایندی که در آن با گردانیدن مخلوط گرم پلی‌فسفات با دمای ۶۰ درجهٔ سلسیوس و ضدکف با پ.هاش حدود ۵/۵ تا ۷ در کل سامانهٔ خنک‌کنندهٔ آب، آلودگی‌هایی مانند گریس و روغن و محصولات خوردگی را از سطح تجهیزات فلزی نو می‌زدایند تا بتوان با پوستهٔ (film) بازدارندهٔ خوردگی از سطوح محافظت کرد

پیل خوردگی موضعی local corrosion cell

پیل برق‌شیمیایی/الکتروشیمیایی که بر روی سطح فلز به وجود می‌آید و پیدایش آن به دلیل اختلاف پتانسیل الکتریکی بین نواحی مجاور است

پیل اختلاف دما**differential temperature cell**

نوعی پیل خوردگی که اختلاف پتانسیل آن ناشی از اختلاف دما میان دو الکترود هم‌جنس، در برق‌کافی با ترکیب اولیهٔ یکسان است

پیل رویین-فعال passive-active cell

نوعی پیل خوردگی که در آن آند فلزی در حالت فعال و کاتد هم از همان فلز، اما در حالت رویین باشد

پیل اختلاف هوادهی**differential aeration cell**

نوعی پیل خوردگی که بر اثر اختلاف غلظت اکسیژن بر سطح فلزی که در داخل برق‌کاف قرار دارد، ایجاد می‌شود

پیل غلظتی اکسیژن

← پیل اختلاف هوادهی

پیل گالوانی galvanic cell

نوعی پیل برق‌کافتی که با واکنش شیمیایی انرژی الکتریکی تولید می‌کند

متن. پیل غلظتی اکسیژن

oxygen concentration cell

پیل لایه سطحی

surface film cell

نوعی پیل که در آن پوسته (film)

تشکیل شده بر اثر واکنش های شیمیایی

یا برق شیمیایی/الکتروشیمیایی بر

روی سطح فلز یا آلیاژ در مجاورت

با سطح تمیز، نقش کاتدی ایفا می کند

پیل موضعی

local cell

پیل گالوانی حاصل از کنش موضعی

ت

تاوُل فلز metal blister
نقصی که بر اثر تشکیل حباب‌های گاز
بر روی سطح یا نزدیک به سطح فلز
ایجاد می‌شود

تخریب degradation
تغییر زیان‌آور در خواص فیزیکی و
شیمیایی ماده غیرفلزی

تخلیه drainage
عبور دادن جریان الکتریکی از
سازه‌های درون زمین با استفاده از
یک فلز رسانا

تخلیه طبیعی natural drainage
تخلیه جریان الکتریکی سازه‌های فلزی
زیرزمینی یا غوطه‌ور در آب در
سازه‌های آندی‌تر (منفی‌تر)، مانند
سازه‌های خطوط مترو

تاره‌تاره‌شدگی whiskering,
zinc whiskering
رسوبی که بر سطح فلزات در تماس با
آب در نتیجه تغییر خواص فیزیکی یا
شیمیایی آب تشکیل می‌شود

تاف ← ترکیبات آلی فرّار

تاوُل‌زدگی blistering
تشکیل حباب در زیرلایه‌های خشک یا
نیمه‌خشک رنگ به دلیل وجود آب یا
مایع یا گازهای دیگر

تاوُل‌زدگی هیدروژنی hydrogen blistering
تشکیل برآمدگی‌های تاوُل‌شکل بر
سطح فلز نرم به دلیل نفوذ هیدروژن
در فلز در هنگام تمیزکاری یا آب‌کاری
یا خوردگی

تخلیه واداشته

forced drainage

نوعی تخلیه جریان الکتریکی که با استفاده از نیروی محرک یا آند فداشونده در سازه‌ها انجام می‌شود

تداخل الکتریکی

electrical interference

هر گونه آشفتگی الکتریکی که بر اثر جریان‌های سرگردان (stray currents) در سازه‌های فلزی‌ای که در تماس با برق کاف هستند، به وجود می‌آید

تُرْدش

embrittlement

کاهش شدید شکل‌پذیری یا چقرمگی یا هر دو در یک ماده

تُرْدش اسیدی

acid embrittlement

نوعی تُردش هیدروژنی که بر اثر تمیزکاری اسیدی پدید می‌آید

تُرْدش خوردگی

corrosion embrittlement

کاهش شدید شکل‌پذیری فلز بر اثر حمله خوردگی که معمولاً به صورت خوردگی مرزدانه‌ای پدید می‌آید

تُرْدش روی‌اندودی

zinc embrittlement

نوعی تُردش فلز مذابی در فولادهای زنگ‌نزن آستنیتی بر اثر تماس با فولاد

روی‌اندود در هنگام جوشکاری یا شعله دادن

تُرْدش فلز مذاب

liquid-metal embrittlement

نوعی ترک خوردگی محیطی در فلزات معمولاً چکش‌خوار بر اثر تماس با فلز مذاب و متعاقب آن ایجاد تنش کششی

تُرْدش قلیایی

caustic embrittlement

شکست فلزات در محلول‌های قلیایی به موجب تأثیر هم‌زمان خوردگی و تنش کششی

تُرْدش لحیمی

solder embrittlement

کاهش خاصیت مکانیکی یک فلز یا آلیاژ به دلیل نفوذ موضعی فلز مذاب در اطراف مرز دانه‌ها بر اثر لحیم‌کاری

تُرْدش نوترونی

neutron embrittlement

تُرْدش فلز یا آلیاژ بر اثر بمباران نوترونی در واکنشگاه‌ها/ رآکتورهای هسته‌ای

تُرْدش هیدروژنی

hydrogen embrittlement

تُرْدش یک فلز یا آلیاژ بر اثر جذب اتم هیدروژن در عملیاتی که در آن فلز با آب واکنش می‌دهد

تُرْدش هیدروژنی محیطی hydrogen environment embrittlement

نوعی تُردش هیدروژنی که در هنگام تغییر شکل مومسان (plastic deformation) آلیاژها در تماس با گازهای هیدروژنی و یا واکنش‌های خوردگی به وجود می‌آید و با آهنگ کرنش رابطه معکوس و با میزان و خلوص هیدروژن رابطه مستقیم دارد

تُرْدش هیدریدی hydride embrittlement

نوعی تُردش هیدروژنی در فلزهای خاص که مشخصه آنها تشکیل فاز هیدرید با جذب مقدار زیادی هیدروژن است

تردی آبی‌رنگ blue brittleness

نوعی تردی در فولادهایی که در دمای بین ۲۰۰ تا ۳۷۰ درجه سلسیوس بر روی آنها کار مکانیکی انجام شده است

تَرَکچه‌زایی crazing

گسترش ترک‌های ریز بر سطح ماده

تَرَک‌خوردگی cracking

۱. شکسته شدن فلز در حالت تردی
۲. شکسته شدن پوشش که تا زیر آیند (substrate) گسترش می‌یابد

تَرَک‌خوردگی اُزونی ozone cracking

ترک‌خوردگی سطح قطعه فلزی یا غیرفلزی تحت کششی که در معرض اُزون قرار دارد

تَرَک‌خوردگی تاولی blister cracking

ترک‌هایی که بر اثر آزاد شدن اتم‌های هیدروژن حاصل از خوردگی فولاد در محیط هیدروژن سولفید و نفوذ آن به داخل فلز و افزایش فشار پدید می‌آید

تَرَک‌خوردگی تُردشی embrittlement cracking

نوعی شکست فلز، غالباً از نوع خوردگی بین‌بلوری، که در اتصالات پرچی و پایانه لوله‌های دیگ‌های بخار اتفاق می‌افتد

تَرَک‌خوردگی تنش‌ی سولفیدی sulfide stress cracking

نوعی ترک‌خوردگی تنش‌ی هیدروژنی فلز در تماس با هیدروژن سولفید موجود در محیط

تَرَک‌خوردگی تنش‌ی هیدروژنی hydrogen stress cracking, hydrogen-induced cracking, HIC, hydrogen-assisted stress cracking

نوعی ترک‌خوردگی خوردگی - تنش
که در امتداد مرز دانه‌ها پیش می‌رود

ترک‌خوردگی داغ hot cracking

ترک‌خوردگی جوشمان در مرز
دانه‌های فلز جوش بر اثر جدانشینی
اجزای دارای نقطه ذوب پایین

ترک‌خوردگی سرد

cold cracking

ترک‌خوردگی جوش که معمولاً در
هنگام جوشکاری در زیر دمای ۲۰۵
درجه سلسیوس یا پس از سرد شدن
فلز تا دمای محیط رخ می‌دهد

ترک‌خوردگی فلز مذاب

liquid-metal cracking, LMC

نوعی ترک‌خوردگی در امتداد مرز
دانه‌ها در بعضی سامانه‌های فلزی
بر اثر نفوذ فلز مذاب

ترک‌خوردگی محیطی

environmental cracking

شکست ترد ماده‌ای که به‌طور طبیعی
انعطاف‌پذیر است، بر اثر دخالت عوامل
خورنده محیطی

ترک‌خوردگی موسمی

season cracking

ترک‌خوردگی آلیاژهای برنج بر اثر
خوردگی همراه با تنش‌های کششی
داخلی و در تماس با آمونیاک و
اکسیژن و رطوبت

شکست ترد خودبه‌خودی در
آلیاژهای با استحکام بالا که تحت
تنش کششی و در تماس با آب یا گاز
ترش و دما و فشار بالا روی می‌دهد

ترک‌خوردگی جذبی - تنش

stress-sorption cracking

نوعی ترک‌خوردگی خوردگی - تنش
که نه بر اثر واکنش برق‌شیمیایی که به
دلیل جذب عناصر مخرب محیطی و
در نتیجه ضعیف شدن پیوند میان
اتم‌های سطح فلز رخ می‌دهد

ترک‌خوردگی خوردگی - تنش

stress-corrosion cracking,
SCC

ترک‌خوردگی فلز یا آلیاژ بر اثر
فرایندهای هم‌زمان خوردگی و تنش
کششی باقی‌مانده

ترک‌خوردگی خوردگی - تنش

کلرید chloride-induced
stress-corrosion cracking,
CISCC

نوعی ترک خوردگی خوردگی - تنش
ناشی از پیل غلظتی کلرید که در
صورت وجود توأمان تنش کششی و
محلول کلریدی رخ می‌دهد

ترک‌خوردگی خوردگی - تنش

مرزدانه‌ای

intergranular
stress-corrosion cracking,
IGSCC

تمیزکاری آبی
aqueous cleaning
تمیزکاری سطح فلز و آماده‌سازی آن
برای عملیات بعدی با استفاده از
محلول‌های آبی حاوی ترکیبات عامل
سطح‌فعال و نمک‌های قلیایی و عامل
منزوی‌ساز

تمیزکاری آندی
anodic cleaning
نوعی تمیزکاری برق‌کافتی که در آن
قطعه موردنظر آند واقع می‌شود

تمیزکاری اسیدی
acid cleaning
فرایند زدودن محصولات خوردگی
از طریق تزریق اسیدهای معدنی و آلی
در سازه‌های صنعتی

تمیزکاری برق‌کافتی
electrocleaning,
electrolytic cleaning
تمیزکاری سطوح فلزی با الکتروود قرار
دادن قطعه کار در یک محلول
برق‌کاف، در نتیجه آزاد شدن
حباب‌های گاز در مجاورت الکتروود

تمیزکاری پاششی
blast cleaning,
abrasive blast cleaning
تمیزکاری سطح با پاشش ذرات
ساینده
مت. تمیزکاری سایشی
abrasive cleaning

تَرکسار گرمایی heat check
ترک‌ساری که بر اثر گرمایش و
سرمايش متناوب و سریع در سطح
فلز ایجاد می‌شود

تَرک مویی crizzle
ترک ریزی که بر سطح ماده ظاهر
می‌شود

ترکیبات آلی فرار
volatile organic compounds
مواد شیمیایی آلی که در دما و فشار
معمولی به آسانی تبخیر می‌شوند
VOCs /خت. تاف

ترکیب ضدزنگ
rust-preventive compound
پوششی موقت حاوی بازدارنده‌های
خوردگی و دیگر مواد افزودنی برای
محافظت از سطوح آهنی و فولادی در
برابر محیط‌های خورنده در هنگام
ساخت یا نگهداری یا استفاده

تزریق اسید acid feed
استفاده از اسید در عملیات شیمیایی
آب‌های خنک‌کن برای واپایش میزان
جرم‌گرفتگی کلسیم‌کربنات و به دست
آوردن بیشترین مقدار گندزدایی با
استفاده از کلر

تمیزکاری cleaning
تمیز کردن سطوح قطعات صنعتی با
عملیات مکانیکی دستی یا ماشینی

تمیزکاری پاششی مرکزگریز centrifugal blast cleaning

نوعی تمیزکاری سطح فلز که در آن از یک چرخ پره دار پرسرعت برای پاشش ذرات ساینده با نیروی مرکزگریزی استفاده می کنند

تمیزکاری سایشی ← تمیزکاری پاششی

نوعی تمیزکاری برق کافتی که در آن قطعه موردنظر کاتد واقع می شود

تمیزکننده دوفازی diphase cleaner

ترکیبی شامل یک لایه حلال و یک لایه آبی که از آن برای تمیزکاری در مخزن های تمیزکننده براساس سازوکار انحلال و نامیزه سازی استفاده می شود

تمیزکاری شعله ای flame cleaning

روشی در آماده سازی سطوح فلزات برای عملیات بعدی که در آن از شعله برای پوسته زدایی و رفع آلودگی ها استفاده می شود

توان پرتاب throwing power

۱- توانایی حمام آب کاری برای ایجاد پوشش بر سطح ناهموار کاتد ۲- رابطه بین چگالی جریان در نقطه ای از سطح با فاصله اش از الکترود کمکی

تمیزکاری فراصوتی ultrasonic cleaning

تمیزکاری سطوح با غوطه وری در تمیزکننده های اسیدی یا پاک کننده های آب پایه، همزمان با به کارگیری ارتعاشات فراصوتی برای ایجاد اثر کاواکی

تورفتگی denting

تغییرات فیزیکی یک فلز یا آلیاژ در نتیجه تماس با محصولات خوردگی یا بر اثر فشار یا تنش حاصل از آنها

تورم قلیایی alkali swelling

تشکیل ژل در بتن در نتیجه جذب آب توسط سیلیس های بی شکل یا شن های دارای تبلور ضعیف و متعاقب آن ایجاد تورم که سبب کاهش استحکام یا تخریب کامل بتن می شود

تمیزکاری قلیایی alkaline cleaning

زدودن آلودگی از سطح فلز به روش افشانش یا غوطه وری با استفاده از تمیزکننده های قلیایی

تیره کاری blackening

فرایند نشان دادن نوعی پوشش تبدیلی اکسیدی سیاه یا آبی یا قهوه ای بر روی آهن یا فولاد یا روی یا کادمیم

تمیزکاری کاتدی cathodic cleaning

ج

sorbate	جذبیده	sorbent	جاذب
ماده‌ای که در یک میانا یا ماده‌ای دیگر جذب شده باشد		ماده‌ای که مواد دیگر جذب سطح یا داخل آن شوند	
scale ² , fur	جرم	segregation	جدانشینی
رسوبی که بر سطح فلزات در تماس با آب در نتیجه تغییر خواص فیزیکی یا شیمیایی آب تشکیل می‌شود		جدا شدن بعضی عناصر از آلیاژ و تجمع آنها در نواحی خاصی از فلز	
scaling ²	جرم‌بندی	جدایش گزینشی	← خوردگی گزینشی
تشکیل رسوب از اجزای نامحلول آب بر سطح فلز		جذب سطحی	← برجذبش
	جرم‌زدایی	sorption	جذبش
	← پوسته‌زدایی	فرایندی شامل برجذب و درجذب	
cathode scale	جرم کاتدی	sorptive	جذبشی
تشکیل رسوب بر روی نقاط کاتدی بر اثر ترکیب کاتیون‌های خاک و آب با محصولات کاتدی در فرایند خوردگی		ویژگی ماده‌ای که قابلیت جذب و نگهداری ماده دیگر را دارد	

varnishing

جلاکاری

پرداخت سطحی قطعات فلزی و غیرفلزی به وسیله محلول‌های رزینی، برای برآق شدن و محافظت سطحی آنها

fouling

جرم‌گرفتگی

۱. چسبیدن جانداران دریایی به بدنه شناور ۲. نشست و تجمع ذرات بر سطوح تبادلگر گرما

جریان خوردگی

corrosion current

آهنگ خوردگی که معمولاً برحسب آمپر بر سانتی‌متر مربع بیان می‌شود

جوشش جوانه‌ای

nucleate boiling

تشکیل حباب‌های اولیه جوش در مجاورت سطح انتقال حرارت که در آن دمای سطح از دمای مایع بالاتر است

جفت گالوانی galvanic couple

زوجی رسانا و نامشابه که در یک برق‌کاف با هم تماس الکتریکی دارند

چ

چگالی جریان بحرانی آندی
critical anodic current
density

نوعی بیشینه چگالی جریان آندی در
مناطق فعال فلز یا آلیاژی که رفتار
رویین - فعال دارد

چگالی جریان حدی
limiting current density

بیشینه چگالی جریانی که در یک
واکنش برق شیمیایی / الکتروشیمیایی
بدون مزاحمت‌هایی مانند قطبش و
دیگر پدیده‌های ناخواسته می‌توان به
کار گرفت

چگالی جریان حدی نفوذی
limiting diffusion current
density

اُفت شدید یون‌های هیدروژن در سطح
الکتروود به دلیل کاهش آهنگ نفوذ
یون‌های هیدروژن از محلول به سطح
الکتروود

چربی‌زدایی با بخار
vapour degreasing

زدودن چربی و گریس از روی سطح
فلز با استفاده از بخار حلال
متراکم‌شده

چروکیدگی
wrinkling

ایجاد شدن سطحی چروکیده در یک
پوشش یا فلز نوردشده به دلیل شرایط
نامناسب محیطی و اجرایی

چشم ماهی
fish eye

چاله یا گودی کوچک مشابه چشم
ماهی که پس از قرار دادن پوشش‌های
مایع بر روی سطح به وجود می‌آید

چگالش
condensation

تبدیل گاز به مایع یا جامد

چگالی
density

مقدار کل یک ماده در واحد حجم

ترکیبی ناجور حلقه که دارای حداقل یک کاتیون فلزی (در هم تافت‌ها) یا یون هیدروژن است

چنگاله‌ای ← چنگالیده

chelated

چنگالیده

مربوط به چنگاله

مت. چنگاله‌ای

چنگالش chelation

فرایندی شیمیایی شامل تشکیل یک ترکیب ناجور که دارای حداقل یک کاتیون فلزی در هم تافت‌ها یا یون هیدروژن است، چنان‌که کاتیون فلزی در چنگاله‌ای از پیوندهای هم تافت گرفتار می‌شود

چنگاله chelate

ح

حساس‌شدگی sensitisation

کاهش ویژگی‌های مقاومتی فولاد زنگ‌نزن در هنگام عملیات حرارتی و جوشکاری که به تشکیل کروم‌کاربید در مرز دانه‌ها و فقیر شدن کروم منجر می‌شود

حساس‌شدگی فولاد زنگ‌نزن stainless steel sensitisation

کاهش کروم در منطقه مجاور با مرز دانه‌های فولاد آستینیتی بر اثر رسوب کروم‌کاربید در دمای ۵۰۰ تا ۸۸۰ درجه سلسیوس

حفاظت آندی

anodic protection

روشی برای کاهش میزان خوردگی فلزات از طریق قطب‌بندی فلزات در ناحیه رویین آنها

حالت ترارویین

transpassive state

حالتی که در آن آهنک جریان خوردگی فلز رویین با افزایش پتانسیل، بدون ایجاد خوردگی حفره‌ای، افزایش پیدا می‌کند

حد خوردگی - خستگی

corrosion fatigue limit, corrosion fatigue strength

حداکثر تنش‌ی که یک فلز می‌تواند تحمل کند، بی‌آنکه بر اثر تنش‌های متناوب و در شرایط مشخصی از خوردگی و تنش شکسته شود

حد دوام endurance limit, endurance strength

بیشینه تنش‌ی که یک قطعه می‌تواند، بدون شکست ناشی از خستگی، در فشار ناشی از تعداد مشخصی دور، معمولاً در حدود 10^6 دور، تحمل کند

حفاظت از خوردگی

corrosion protection

به کارگیری هریک از روش‌هایی که به کاهش خوردگی فلز منجر می‌شود

حفره‌زایی برقی-شیمیایی/
الکتروشیمیایی در لوله‌های مسی
سامانه آب سرد خانگی بر اثر اکسیژن
و کربن‌دی‌اکسید موجود در آب

حفاظت دوفلزیgalvanic protection,
sacrificial protection

کاهش یا به حداقل رسیدن خوردگی
یک فلز با اعمال جریان به آن از
محلول به روش اتصال فلز به قطب
منفی منبع جریان

حفظ برآقیت gloss retention

میزان حفظ برق (sheen) اولیه پوشش

حلال‌پوشی solvation

پوشاندن یون‌های موجود در محلول
با حلالی به جز آب

حفاظت کاتدیcathodic protection,
CP

کاهش خوردگی سازه با کاتد قرار
دادن آن به وسیله جریان مستقیم یا
اتصال آن به یک آند فداشونده

حل‌پذیرسازی solubilization

فرایندی که در طی آن حل‌پذیری یک
حل‌شونده با حضور یک حل‌شونده
دیگر افزایش می‌یابد

حل‌پذیری solubility

توانایی یک ماده برای تشکیل یک
محلول با ماده دیگر

حفره‌زایی آب داغ

hot water pitting

حفره‌زایی برقی-شیمیایی/الکتروشیمیایی
در لوله‌های مسی سامانه آب گرم
خانگی، ناشی از رسوب ذرات
بسیارریز در جداره داخلی لوله‌ها که
نقش کاتد را ایفا می‌کند و سبب از
میان رفتن پوسه (film) محافظ مس
می‌شود

حمله برخوردی

impingement attack

نوعی خوردگی فرسایشی موضعی که
بر اثر تلاطم یا برخورد جریان مایع به
وجود می‌آید
مت. خوردگی برخوردی

impingement corrosion

حمله سولفاتی sulfate attack

نوعی خوردگی بر اثر افزایش نیروهای
انبساطی ناشی از محصولات

حفره‌زایی آب سرد

cold water pitting

می‌کنند و یک پوسته هالیدی تشکیل می‌دهند

حمله هیدروژنی

hydrogen attack

تشکیل متان یا گازهای حاصل از واکنش هیدروژن با اکسیدها یا کاربیدهای احیاشده داخل آلیاژ در دمای بالا که به ساختار آلیاژ آسیب می‌رساند

حمله هیدروژنی دمابالا

high-temperature hydrogen attack

کاهش استحکام و انعطاف‌پذیری فولاد به دلیل واکنش دمابالای هیدروژن با کاربیدهای موجود که به کربن‌زدایی و ایجاد شکاف‌های داخلی منجر می‌شود

واکنش‌های مخرب بین سولفات‌های موجود در خاک یا محلول در آب‌های زیرزمینی با بتن و ملاط سیمان که موجب پوسته‌پوسته شدن یا پودر شدن بتن یا ملاط سیمان می‌شود

حمله سولفیدی sulfide attack

خوردگی آلیاژهای مس در آب‌های خنک‌کننده که به دلیل آلوده‌کننده‌های سولفیدی و پلی‌سولفیدی موجود در آب شور دریا رخ می‌دهد

حمله قلیایی

← خوردگی قلیایی

حمله هالیدی halide attack

خوردگی فلز یا آلیاژ توسط هالیدها (هالوژن‌ها) که اتم‌های فلز را اکسید

خ

خستگی اصطکاکی

fretting fatigue

خستگی قطعه‌ای که هم در معرض اصطکاک و هم تحت بار است و در نتیجه از عمر خستگی (fatigue life) آن کاسته می‌شود

خستگی سایشی

chafing fatigue

خستگی ناشی از خوردگی سایشی که تحت تأثیر توأمان تنش‌های لرزشی و اصطکاکی فشار افقی به وجود می‌آید

خستگی فلز

metal fatigue

کاهش فزایندهٔ استحکام فلز بر اثر تنش‌های مکرر، به نحوی که هیچ‌یک از آنها از حد استحکام کششی نهایی فلز بیشتر نباشد

خوردگی اصطکاکی

fretting corrosion

تخریب در میانای سطوح در حال تماس به دلیل اثر توأم خوردگی و اصطکاک

خوردگی آتش‌سو

fireside corrosion

خنثایش

neutralization

خنثایی

neutrality

وضعیتی بین ویژگی اسیدی و بازی محلول‌ها چنان‌که پ.هاش محلول هفت باشد

خوردگی

corrosion

واکنش شیمیایی یا برق‌شیمیایی بین فلز و محیط که به زوال فلز و خواص آن منجر می‌شود

خورده شدن لوله‌های دیگ بخار در سمت آتش به دلیل وجود محیط‌های خورنده شیمیایی حاصل از احتراق سوخت‌ها
مت. خوردگی سمت آتش

خوردگی اصطکاکی fretting corrosion

تخریب در میانای سطوح در حال تماس به دلیل اثر توأم خوردگی و اصطکاک

حمله هیدروژنی دمابالا-دودی fire and smoke corrosion

نوعی خوردگی که بر اثر واکنش شیمیایی میان گازهای حاصل از احتراق و لایه محافظ اکسیدی آلیاژهای فلزی در نقاطی که در معرض آتش و دود هستند، رخ می‌دهد

خوردگی الکتروشیمیایی electrochemical corrosion

خوردگی سطوح فلزی که در نتیجه جریان الکترون در بین نواحی آندی و کاتدی ایجاد می‌شود

خوردگی آند anode corrosion

انحلال فلزی که به عنوان آند عمل می‌کند

خوردگی انگلی parasitic corrosion

خوردگی آند آلومینیومی در سامانه‌های باتری هوا یا باتری آلومینیم که در آنها از برق کافِ بازی استفاده می‌شود

خوردگی آهن سه ظرفیتی ferric ion corrosion

خوردگی فلزات آهنی بر اثر تماس با آب اسیدهای معدنی و یون‌های فریک موجود در آنها که در طی آن سرعت خوردگی تحت تأثیر اکسیژن هوا افزایش می‌یابد

خوردگی باکتریایی bacterial corrosion

خوردگی حاصل از موادی مثل سولفوریک اسید یا آمونیاک که بر اثر فعالیت باکتری‌های خاصی تولید می‌شود

خوردگی آهن‌نشین embedded iron corrosion

نوعی خوردگی شیاری در سازه‌های فولاد زنگ‌نزن که در آن آهن غیرآلیاژی باقی‌مانده در سطح فولاد در تماس با رطوبت هوا زنگ می‌زند

خوردگی بخاری vapour corrosion

خوردگی ناشی از محیطی که در آن آلوده‌کننده‌های فرار وجود دارد

خوردگی برخورداری ← حمله برخورداری

خوردگی ترش sour corrosion

نوعی خوردگی که بر اثر وجود هیدروژن سولفید حل شده در آب به وجود می آید

خوردگی تماسی

contact corrosion

خوردگی دو فلز غیرهمجنس، بدون پوشش محافظ، هنگامی که با یکدیگر و در یک مایع پس از تشکیل پیل برق کافتی در تماس باشند

خوردگی تورقی

exfoliation corrosion,
lamellar corrosion

نوعی خوردگی موضعی که در زیر سطح و در مناطقی موازی با سطح اتفاق می افتد و در نتیجه آن فلز خورده شده به صورت لایه های نازک ظاهر می شود

خوردگی تورمی

swelling corrosion

نوعی خوردگی در مصالح ساختمانی غیرفلزی و آلی که در نتیجه واکنش های شیمیایی در محلول های آبی و تولید ترکیبات حجیم جدید در داخل ماده به وجود می آید

خوردگی جدایشی

← خوردگی گزینشی

خوردگی برق کافتی

electrolytic corrosion

نوعی خوردگی که در نتیجه واکنش برق شیمیایی/الکتروشیمیایی اتفاق می افتد

خوردگی بین بلوری

← خوردگی مرز دانه ای

خوردگی بی هوازیستی

anaerobic corrosion

خوردگی آهن یا فولاد در شرایط مرطوب و عاری از اکسیژن آزاد

خوردگی تابشی

radiation corrosion

خوردگی فلز بر اثر تابش شدید ذراتی همچون نوترون یا دیگر ذرات پُرانرژی

خوردگی تر

wet corrosion

نوعی خوردگی که در نتیجه تماس ماده با آب پدید می آید

خوردگی ترادانه ای

transgranular corrosion

نوعی خوردگی موضعی زیرسطحی که در آن یک مسیر باریک در ساختار دانه های فلز، در امتدادی کاملاً تصادفی، غیر از مرز دانه ها، دچار خوردگی می شود

خوردگی جریان سرگردان

stray-current corrosion

خوردگی برق کسافتی ناشی از جریان های سرگردان، نظیر هر جریان خارجی و تصادفی در داخل زمین

خوردگی جوكاهشی

← خوردگی فاز گازی

خوردگی جوّی

atmospheric corrosion

تخریب تدریجی مواد در نتیجه تماس با عوامل موجود در جوّ، مانند اکسیژن و کربن دی اکسید و بخار آب و ترکیبات گوگرد و کلر

خوردگی جيوه ای

mercury corrosion

نوعی خوردگی فلز مذاب که در آن جيوه فلز مذاب خورنده است

خوردگی چنگاله ای

chelant corrosion

انحلال یا نازک شدن لوله های دیگ بخار که بیشتر در نواحی تحت تنش رخ می دهد و ناشی از غلظت بیش از حد چنگاله های نمک سدیمی است که در مدتی طولانی برای واپایش حلالیت رسوب به کار رفته است

خوردگی حفره ای

pitting

نوعی خوردگی موضعی در سطح فلز که به صورت نقطه یا حفره ظاهر می شود

خوردگی خاکستر داغ

hot ash corrosion

نوعی خوردگی تسريع شده که در دمای بالا و در تماس با گازهای حاصل از احتراق نفت کوره که مقدار وانادیم موجود در آن بالاست، حاصل می شود

خوردگی خاکستر سوختی

fuel-ash corrosion

نوعی خوردگی که بر اثر مواد خورنده موجود در رسوب خاکستر سوخت مذاب رخ می دهد

خوردگی خاکستر نفتی

oil-ash corrosion

نوعی خوردگی بر اثر رسوب خاکستر مذاب حاصل از سوخت های حاوی وانادیم که سبب انحلال لایه های محافظ اکسیدی و نفوذ سریع اکسیژن و دیگر گازهای حاصل از احتراق به سطح فلز می شود

خوردگی - خستگی

corrosion fatigue

عمل توأم خوردگی و خستگی ناشی از تنش دوره ای که به شکست فلز منجر می شود

خوردگی خشک

← خوردگی گازی

خوردگی در خلأ

vacuum corrosion

تخریب یک ماده در دمای بالا و تحت خلأ که در نهایت به زوال ماده به صورت تبخیر یا تصعید می‌انجامد

خوردگی خط آب

waterline attack

نوعی خوردگی که در آن مرز میان جداره لوله یا ظرف فلزی و شاره درون آن هم‌زمان تحت تأثیر پیل اختلاف هوادهی و خوردگی شکاری قرار می‌گیرد

خوردگی در زیوه

in vivo corrosion

خوردگی وسایل ارتاپزشکی یا کاشتنه‌های پزشکی در بدن بر اثر سیالات خورنده موجود در بدن مت. خوردگی درون‌تنی

خوردگی داغ

hot corrosion
خوردگی فلز در نتیجه تأثیر مشترک اکسایش و واکنش با ترکیبات گوگردی یا سایر آلودگی‌ها، از قبیل کلریدها، که باعث ایجاد نمک مذاب بر روی سطح فلز می‌شود

خوردگی درون‌تنی

← خوردگی در زیوه

خوردگی درونی

internal corrosion

نوعی خوردگی که در جداره داخلی لوله و در تماس سیال عبوری با لوله رخ می‌دهد

خوردگی در خاک

soil corrosion

نوعی خوردگی برق‌شیمیایی/ الکتروشیمیایی که به دلیل اختلاف غلظت اکسیژن و همچنین رطوبت و نمک موجود در خاک اتفاق می‌افتد

خوردگی دریاییmarine corrosion,
seawater corrosion

خوردگی تجهیزات و سازه‌های فلزی و بتنی در دریا و مناطق ساحلی

خوردگی در خاک‌های نامشابه

dissimilar soil corrosion

نوعی خوردگی دوفلزی که در لوله‌های مدفون در زمین به دلیل اختلاف در پ.هاش و اندازه و دانه‌بندی و ترکیبات شیمیایی نوع خاک ایجاد می‌شود

خوردگی دکمه‌ای

tuberculation

نوعی خوردگی موضعی که در آن یک برآمدگی زگیل‌مانند بر روی سطح ایجاد می‌شود

خوردگی دما بالا

high-temperature corrosion

خوردگی فلز بر اثر قرار گرفتن در معرض گازهای اکسیدکننده در دمای بالا و در نتیجه واکنش مستقیم در مجاورت برق کاف

مت. اکسایش دما بالا

high-temperature oxidation

خوردگی - رفتگی

wear corrosion

رفتگی و خوردگی هم‌زمان که باعث تشدید در تخریب مواد می‌شود

خوردگی زخمی

scab corrosion

نوعی خوردگی که در زیر پوشش‌های معیوبی که به قطعه نچسبیده است، رخ می‌دهد

خوردگی زرد زخمی

ringworm corrosion

نوعی خوردگی موضعی در دیواره لوله‌های نفت خام بر اثر شیو حرارتی و حمله عوامل خورنده محیطی در مجاورت فلز

خوردگی زیربرشی

undercutting

نفوذ و گسترش تدریجی خوردگی از محل شکستگی یا حفره‌های ایجاد شده در پوسه (film) محافظ یا لایه‌های محافظت شده در زیر پوشش

خوردگی زیرپوششی

underfilm corrosion

نوعی خوردگی رشته‌ای که در گوشه‌ها و لایه‌های جسم و در زیر پوشش‌ها و سایر پوسه‌های (film) آلی ایجاد می‌شود

خوردگی دودمایی

thermogalvanic corrosion

نوعی خوردگی که بر اثر اختلاف دمای دو نقطه از سطح یک فلز در یک برق کاف رخ می‌دهد

خوردگی دوفلزی

bimetallic corrosion,
galvanic corrosion,
displacement corrosion

خوردگی یک فلز به دلیل اتصال الکتریکی آن با یک فلز نجیب‌تر، در یک برق کاف

خوردگی رسوبی

deposit corrosion,
deposit attack

نوعی خوردگی که در زیر یا اطراف یک رسوب ناپیوسته بر سطح فلز به وجود می‌آید

خوردگی رشته‌ای

filiform corrosion

نوعی خوردگی به صورت رشته‌های کوچک و پراکنده که در زیر پوسه‌ها

موجب ایجاد محصولات سولفیدی
می‌شود

خوردگی شارشی
flow-induced corrosion

نوعی خوردگی ناشی از شارش

خوردگی شکوفه‌لحیمی
solder bloom corrosion

نوعی خوردگی که در نواحی
لحیم‌شده تبادلهای گرمایی پدید
می‌آید

خوردگی شیارچاقویی
knife-line attack, KLA

نوعی خوردگی مرزدانه‌ای در آلیاژ
فولاد زنگ‌زن که بر اثر حساس‌شدگی
در راستای خط جوش یا بر روی خط
جوش رخ می‌دهد

خوردگی شیارزنجی
grooving corrosion

خوردگی موضعی ناشی از آب‌های
خورنده در محل جوش لوله‌های
فولادی کربنی، پس از جوشکاری
مقاومتی

خوردگی شیاری
crevice corrosion

خوردگی موضعی که ممکن است در
یک شکاف کوچک به دلیل ایجاد پیل
غلظتی پدید آید

خوردگی زیرسطحی
subsurface corrosion

نوعی خوردگی که در زیر سطح ماده
به وجود می‌آید و معمولاً در نتیجه
واکنش برخی از اجزای تشکیل‌دهنده
آلیاژ رخ می‌دهد
مت. اکسایش داخلی
internal oxidation

خوردگی سایشی
abrasion corrosion

فرایند توأم سایش و خوردگی که
بر اثر آن فلز به صورت مکانیکی از بین
می‌رود

خوردگی سمت‌آتش
← خوردگی آتش‌سو

خوردگی سنج
corrosometer, corrorator

هریک از افزاره‌هایی که با اندازه‌گیری
افزایش مقاومت الکتریکی نمونه فلزی
در محیط خورنده یا با استفاده از
پدیده برق‌شیمیایی/الکتروشیمیایی
موسوم به قطبش خطی، میزان
خوردگی را اندازه‌گیری یا پایش
می‌کنند

خوردگی سولفیدی
sulfidic corrosion

نوعی خوردگی ناشی از ترکیب انواع
سولفیدها با فلز در دمای بالا که

خوردگی شیرین

sweet corrosion

نوعی خوردگی در میدان‌های نفت و گاز که در نتیجه وجود آب حاوی کربن‌دی‌اکسید حل شده یا فرمیک‌اسید یا اسیدهایی با زنجیره کوتاه ایجاد می‌شود

خوردگی قلیایی

caustic corrosion

خوردگی لوله‌های دیگ‌های بخار ناشی از وجود مقدار زیادی سدیم‌هیدروکسید
مت. حمله قلیایی
caustic attack

خوردگی شیمیایی

chemical corrosion

نوعی خوردگی که تحت تأثیر گازهای خشک یا در محیط مواد آلی عاری از آب که طبیعتی غیرالکتروشیمیایی دارند، ایجاد می‌شود

خوردگی کاتدی

cathodic corrosion

خوردگی ناشی از وضعیتی غیرعادی که در آن فلزات دوخصلتی، نظیر آلومینیم و روی و سرب، در کاتد به دلیل شرایط قلیایی آسیب بیشتری می‌بینند

خوردگی عمومی

← خوردگی یکنواخت

خوردگی کاواکی

cavitation corrosion

فرایند توأم خوردگی و کاواکزایی در تماس با شاره

خوردگی فاز گازی

gas phase corrosion

نوعی خوردگی موضعی که غالباً در نتیجه واکنش احیایی مستقیم در نیروگاه‌های سوخت فسیلی که در معرض گازهای محیطی حاوی گوگرد یا رسوبات حاوی پیریت‌های آهنی هستند، رخ می‌دهد

مت. خوردگی جوکاهشی

reducing-atmosphere corrosion

خوردگی کاواکی جوشش جوانه‌ایnucleate boiling
cavitation corrosion

تأثیر هم‌زمان خوردگی و سایش برخوردی ناشی از ایجاد حباب‌های اولیه بخار مایع در حال جوش در یک سامانه

خوردگی کربن‌دی‌اکسیدی

carbon dioxide corrosion

خوردگی لوله‌های حفاری در استخراج نفت که در نتیجه ورود کربن‌دی‌اکسید به گل‌ولای و لجن پدید می‌آید

خوردگی فلز مذاب

liquid-metal corrosion

خوردگی جامداتی که در محیط‌های فلز مذاب قرار داشته باشند

نوعی خوردگی موضعی شبیه به لانه مورچه که بر اثر کربوکسیلیک اسیدهای حاصل از آبکافت حلال‌های آلی کلردار و روغن‌های روان‌ساز به وجود می‌آید

خوردگی لایه‌ای

layer corrosion

نوعی خوردگی موضعی به صورت لایه‌های نازک موازی در سطح فلز

خوردگی متالورژیکی

metallurgical influenced corrosion

نوعی خوردگی که تحت تأثیر عواملی مانند ویژگی‌های شیمیایی آلیاژ و عملیات حرارتی و فازهای فلزی و شبه‌فلزی و تغییرات موضعی در ترکیب شیمیایی آلیاژ به وجود می‌آید

خوردگی مجاز

corrosion allowance

میزانی از خوردگی که در طراحی ضخامت قطعات صنعتی در نظر گرفته می‌شود تا در صورت کاهش ضخامت ناشی از خوردگی، طول عمر از آنچه پیش‌بینی شده است کمتر نشود

خوردگی محلولی

solution corrosion

نوعی خوردگی تورمی که مواد حاصل از آن به راحتی حل می‌شود

خوردگی گازی

gaseous corrosion

نوعی خوردگی که صرفاً بر اثر عامل خورنده گازی و بدون وجود فاز آبی رخ می‌دهد

مت. خوردگی خشک

dry corrosion

خوردگی گرافیتی

graphitic corrosion

خوردگی چدن خاکستری که در آن فقط جزء فلزی چدن خورده می‌شود و گرافیت بر جای می‌ماند

خوردگی گزینشی

selective corrosion

خوردگی عناصر معینی از آلیاژ

مت. جدایش گزینشی

selective leaching

آلیاژزدایی

dealloying corrosion

خوردگی جدایشی

parting corrosion

خوردگی گل حفاری

drilling mud corrosion,

drilling fluid corrosion

نوعی خوردگی که بر اثر استفاده از سیال حفاری نفت آب‌پایه به وجود می‌آید

خوردگی لانه مورچه‌ای

ant nest corrosion

خوردگی مخفی

sheltered corrosion

خوردگی در جایی که آب یا رطوبت در آن انباشته یا چگالیده شده است و برای مدت زمان طولانی خشک نمی‌شود

خوردگی مرز دانه‌ای

intergranular corrosion,
grain-boundary corrosion,
grain-boundary attack

نوعی خوردگی که عموماً در امتداد مرز دانه‌ها به وجود می‌آید

مت. خوردگی بین‌بلوری

intercrystalline corrosion

خوردگی موضعی

localized corrosion

نوعی خوردگی که در محل‌های ناپیوسته و موضعی به وجود می‌آید

خوردگی موضعی شارشی

flow-induced localized corrosion, FILC

نوعی خوردگی شارشی که در نتیجه آشفتگی جریان و تغییرات سریع سرعت سیال پدید می‌آید

خوردگی میان‌شاخه‌ای

interdendritic corrosion

نوعی حمله خوردنده که غالباً در طول مسیرهای بین شاخه‌ها امتداد می‌یابد

خوردگی میکربی

microbiologically influenced corrosion

نوعی خوردگی موضعی که به دلیل فعالیت ریزاندامگان‌های موجود در زی‌لایه‌های در تماس با محیط‌های آبی و تشکیل محصولات خوردنده به وجود می‌آید

خوردگی میلگرد بتن

rebar corrosion

خوردگی میله‌های فولادی تقویت‌کننده بتن مسلح

خوردگی نایکنواخت

nonuniform corrosion

نوعی خوردگی موضعی که در نواحی کوچک فلز به وجود می‌آید

خوردگی نقطه‌شبنمی

dew-point corrosion

نوعی حمله خوردنده که در قسمت‌های دماپایین تجهیزات واحدهای احتراق سوخت فسیلی به علت متراکم شدن بخارهای اسیدی صورت می‌گیرد

خوردگی نمک‌مذاب

molten salt corrosion

انحلال یا اکسایش فلز در نمک‌های مذاب یا گداخته

خوردگی نهشتی

deposition corrosion

حملهٔ شیمیایی - اسیدی به آلیاژ یا یکی از فلزهای آلیاژ یاتاقان که ناشی از تجزیهٔ روغن یا گریس است

خوردگی یکنواخت

uniform corrosion

نوعی خوردگی که با سرعت یکسانی بر روی سطح فلز به وجود می‌آید

مت. خوردگی عمومی

general corrosion

نوعی خوردگی دوفلزی که در آن یک فلز با پتانسیل مثبت در بالادست جریان خورده می‌شود و یون‌های حل‌شدهٔ آن در پایین‌دست جریان در جایی که فلز فعال‌تر قرار دارد، ته‌نشین می‌شود

خوردگی واشری

gasket corrosion

نوع خاصی از خوردگی شکاری که در اطراف واشرها پدید می‌آید

خوردگی هوافضایی

aerospace corrosion

نوعی خوردگی ناشی از اکسیدکننده‌ها و سوخت‌ها و حرارت بالای گازهای خروجی فضاپیماها و تنش واردشده بر آنها در هنگام ورود به جو زمین

corrosivity

خوردگی

خاصیت محیطی که باعث خوردگی می‌شود

corrosive

خورنده

ویژگی ماده‌ای که باعث خوردگی فلز می‌شود

خوردگی یاتاقان

bearing corrosion

د

دگرشکلی خوردگی‌زاد
corrosion-induced
deformation

تغییر شکل صفحه‌های فلزی دیوار به
علت انبساط حاصل از خوردگی

درد گالوانی galvanic pain

دردی در بافت‌های دهان که ناشی از
ایجاد پیل گالوانی در میان آلیاژهای
نامشابه پرکننده دندان است

دور آکند backfill

موادی که برای پر کردن فضای
اطراف آند و لوله‌ها و پوشاندن اجزای
دفن‌شده یک سامانه حفاظت کاتدی به
کار می‌رود

درشت جرم‌گرفتگی
macrofouling

نوعی زی‌جرم‌گرفتگی که در آن
توده‌ای از جانداران مختلف بر روی
سطح جمع می‌شود

دوره شتاب
acceleration period

دوره‌ای از کاواک‌زایی و فرسایش
برخورد مایع که پس از مرحله
شکل‌گیری فرا می‌رسد و در آن
سرعت فرسایش از مقادیر نزدیک به
صفر تا بیشینه افزایش می‌یابد

دستورنامه آزمون کوتاه‌مدت
short-term test procedure

دستورالعملی برای نوعی آزمون
خوردگی که در آن زمان ارزیابی یک
ماده یا سامانه به‌طور محسوسی کمتر
از زمانی است که آن ماده به‌طور
طبیعی در معرض خوردگی قرار
می‌گیرد و تخریب می‌شود

دولایة الکتریکی

electrical double layer,
double layer

دو لایه با بارهای ناهمنام که در سطح
مشترک فلز و محلول تشکیل می‌شوند
و جریان الکتریکی از این فصل
مشترک عبور می‌کنند

دولایة الکتروشیمیایی

electrochemical double
layer

دو لایة الکتریکی با فصل مشترکی به
ضخامت حدود یک نانومتر بین
الکتروود و برق‌کاف

رسانندگی برق‌کافتی

electrolytic conductivity

قابلیت جابه‌جایی یون‌ها در یک
برق‌کاف بر اثر وجود اختلاف پتانسیل

رسوب آب‌سو

waterside deposit

نقصی که بر اثر تشکیل حباب‌های گاز
بر روی سطح یا نزدیک به سطح فلز
ایجاد می‌شود

رسوب آتش‌سو

fireside deposit

رسوب بالقوه خورنده حاصل از
احتراق سوخت‌هایی که سرباره تولید
می‌کنند

مت. رسوب سمت آتش

رسوب آهکی

calcareous deposit

رسوبی از نمک‌های کلسیم کربنات و
منیزم هیدروکسید یا سایر نمک‌ها که
به دلیل افزایش پ.هاش در جریان
فرایندهای قطبش کاتدی، مانند حفاظت
کاتدی، بر روی سطح می‌نشینند و مانع
از خوردگی آن می‌شود

مت. پوشش آهکی

calcareous coating

رسوب سمت آب

← رسوب آب‌سو

رسوب سمت آتش

← رسوب آتش‌سو

رطوبت بحرانی

critical humidity

رطوبت نسبی‌ای که، چنانچه میزان آن
از حد معینی بالاتر رود، آهنگ
خوردگی جوئی را به شدت افزایش
می‌دهد

رنگدانه بازدارنده
inhibitive pigment,
corrosion-inhibitive pigment
رنگدانه‌ای که مانع از فرایند خوردگی
می‌شود یا آن را به تعویق می‌اندازد

رنگدانه بی‌اثر inert pigment
رنگدانه‌ای که نقشی در حفاظت از
خوردگی ندارد و صرفاً برای افزایش
حجم به کار می‌رود

رنگدانه سدکننده
barrier pigment
رنگدانه‌ای به شکل پرک که برای
افزایش قدرت حفاظت‌کنندگی
آسترهای سدکننده به کار می‌رود

روت‌سازی داغ hot stripping
برداشتن و زدودن لایه رنگ با
فرایندی شیمیایی که معمولاً در آن از
محلول قلیایی داغ استفاده می‌شود

روت‌سازی سرد cold stripping
برداشتن و زدودن لایه رنگ غالباً به
روش غوطه‌وری در دمای محیط

روش کاهش وزن
weight loss method
روشی برای اندازه‌گیری آهنگ
خوردگی یکنواخت فلز با اندازه‌گیری
کاهش وزن آن

رفتگی wear
جدا شدن ذرات سطحی اجسام از بدنه
اصلی بر اثر برخورد ذرات جامد یا
مواد دیگر با آنها

رفتگی اصطکاکی
fretting wear, fretting
نوعی رفتگی بر اثر حرکت ارتعاشی یا
نوسانی با دامنه محدود که حاصل آن
جدا شدن ذرات بسیار ریز از سطح
تماس است

رفتگی خستگی fatigue wear
رفتگی سطح یک قطعه بر اثر شکست
حاصل از خستگی ماده

رفتگی خورنده corrosive wear
نوعی رفتگی که واکنش شیمیایی یا
برق‌شیمیایی/الکتروشیمیایی با محیط
سهم عمده‌ای در آن دارد

رفتگی سایشی abrasive wear
تخریب سطوح ناشی از جریانات
متلاطمی که به کاواک‌سازی منجر
می‌شود

رفتگی فرسایشی erosive wear
نوعی رفتگی در جداری داخلی
تجهیزات انتقال شاره‌ها که بر اثر
برخورد ذرات جامد یا فرسایش
دوغابی یا برخورد قطره‌های مایع یا
فرسایش کاواکی پدید می‌آید

روغن حل‌پذیر soluble oil

نامیزه‌ای پایدار از آب و روغن با غلظت بالا که در عملیات فلزکاری برای روان‌سازی و خنک‌سازی و ممانعت از خوردگی به کار می‌رود
مت. روغن نامیزه‌ای emulsifying oil

روی‌اندودی خشک

sherardizing

فرایند پوشش دادن آهن یا فولاد با لایه‌ای از فلز از طریق تماس سطح فلز با پودر روی در دمایی کمتر از نقطه ذوب آن

روغن نامیزه‌ای

← روغن حل‌پذیر

روی‌اندودی سرد

cold galvanizing

پوشش‌دهی آهن با ذرات معلق روی در یک محلول آلی به‌طوری‌که پس از تبخیر حلال پوشش روی باقی می‌ماند

روغن‌های ضدزنگ

rustproofing oils

روغن‌هایی که برای محافظت از زنگ‌زدگی سطوح آهنی یا فولادی در هنگام انبار کردن و حمل‌ونقل به کار می‌روند

روی‌زدایش dezincification

نوعی خوردگی که بر اثر آن فلز روی از یکی از آلیاژهای خود، که در آب حاوی اکسیژن حل‌شده قرار دارد، جدا می‌شود

روکش‌کاری cladding

پوشاندن فلز یا آلیاژ با لایه نازک معمولاً یک فلز دیگر به روش‌های مکانیکی

روی‌زدایش لایه‌ای

layer-type dezincification

روی‌زدایی از سطح آلیاژ به‌صورت لایه‌ای و یکنواخت

مت. روی‌زدایش یکنواخت

روی‌اندود galvanized

ویژگی فلزی، معمولاً آهن، که با غوطه‌وری در حمام مذاب، با فلز روی پوشش داده شده باشد

uniform dezincification

روی‌زدایش لکه‌ای

plug-type dezincification

روی‌زدایی از سطح آلیاژ به‌صورت موضعی

روی‌اندودی galvanizing

ایجاد پوشش فلز روی بر فلزی دیگر، معمولاً آهن، با غوطه‌وری آنها در حمام مذاب

روی‌زدایش یکنواخت

← روی‌زدایش لایه‌ای

رویه سخت کاری

case hardening

فرایند کربن دهی به فولاد کم کربن یا آلیاژ آهن دار دیگر، برای آنکه لایه سطحی از هسته سخت تر شود

رویین ساز

passivator

هریک از بازدارنده های خوردگی که پتانسیل فلز را مثبت تر می کنند و از خوردگی آن می کاهند

رویینش

passivation

فرایندی که در آن با کاهش سرعت واکنش آندی، سطح فلز غیرفعال یا کم فعال می شود

رویینش آندی

anodic passivation

رویین سازی فلز وقتی که در برق کاف

مناسب به صورت آندی قطبیده شود

رویینش خود به خودی

spontaneous passivation

ایجاد وضعیتی برای فلز به گونه ای که در پتانسیل رویین اولیه سرعت احیای کاتدی با سرعت انحلال آندی فلز برابر یا از آن بیشتر شود

رویینگی

passivity

وضعیتی که در آن فعالیت شیمیایی فلز یا آلیاژ به دلیل داشتن پوشش اکسیدی یا ترکیبات دیگر، تحت شرایط محیطی ویژه کاهش یابد

ریز جرم گرفتگی

microfouling

نوعی زی جرم گرفتگی که در آن زی لایه بر روی سطح تشکیل می شود

ز

rust

زنگ

محصول خوردگی که در نتیجه فرایند
برق شیمیایی/الکتروشیمیایی در
مجاورت آب و اکسیژن پدید می آید

rust removal,
derusting

زنگ زدایی

زدودن زنگ و پوسته از سطح فلز با
روش های فیزیکی و شیمیایی

زنگ زدایی برق کافتی

electrolytic derusting

فرایند زدودن زنگ فلزات که در آن
فلز یا آلیاژ زنگ زده را در یک حمام
برق کافتی قلیایی در جای آن قرار
می دهند و به تناوب جریان را معکوس
می کنند

زنگ زدایی قلیایی

alkaline derusting

grit

زیره

ذرات مواد سخت از جمله کوارتز و
چدن و فولاد سخت شده که شکل
هندسی ندارند و برای تمیزکاری
سطوح قطعات به روش زیره پاشی به
کار می روند

زیره پاشی ← زیره زنی

grit blasting

زیره زنی

یکی از روش های تمیزکاری قطعات
از طریق پاشیدن زیره با فشار بر روی
قطعات
مت. زیره پاشی

remote earth

زمین دور

مکانی دور از سازه که میزان جریان
در آن نسبت به محل سازه اصلی،
قابل توجه نباشد

زدودن زنگ از سطح فلز با محلول‌های قلیایی غلیظ و داغ دارای عامل چنگاله که در آن از یک جریان الکتریکی معکوس متناوب یا آندی تسریع شده استفاده می‌کنند

تشکیل زودهنگام زنگ، بعد از رنگ‌آمیزی و خشک شدن سطح رنگ به دلیل نازکی پوشش و پایین بودن دمای زیرلایه و رطوبت زیاد

زنگ‌زدگی زیرپوششی

face rusting

زنگ‌زدگی سطح فلزی که با لایه محافظتی نامناسب پوشانده شده است

زنگ‌زدگی rusting

خوردگی آهن یا آلیاژهای آن که محصول قهوه‌ای مایل به قرمز دارد

زنگ‌زدگی سرسوزنی

pinpoint rusting

نوعی زنگ‌زدگی نقطه‌نقطه در محل‌هایی که پوشش و ضخامت و قدرت محافظت‌کنندگی کافی وجود ندارد

زنگ‌زدگی اتصالات

packout rust formation

تشکیل زنگ بر اثر نشست آب و تجمع رطوبت در بین پیچ‌ومهره‌های فولادی که موجب تخریب ساختار سازه می‌شود

زنگ‌زدگی فوری flash rusting

ایجاد شدن پوسه (film) بسیار نازکی از زنگ در بازه زمانی بسیار کوتاه، از چند دقیقه تا چند ساعت، بر سطح فلز در محیط مرطوب

زنگ‌زدگی بازگشتی

rust-back, rerusting

زنگ‌زدگی دوباره سطح فلزی که به تازگی تمیز شده است هنگامی که در معرض نم یا رطوبت بالا یا مواد آلوده‌کننده یا محیط خورنده قرار گیرد

زنگ‌زدگی فولاد پوشش‌دار

rusting failure of coated steel

نوعی زنگ‌زدگی که به چهار طریق روی می‌دهد، یکی به صورت نقطه‌ای در ناحیه آسیب‌دیده، دیگری در نواحی بسیار کوچک در محل پرچ، سومی در زنگ‌گره‌هایی که به زیر پوشش راه می‌یابند و دست آخر زنگ زدن زیر پوشش

زنگ‌زدگی خراشی

scratch rusting

زنگ‌زدگی در امتداد خط خراش بر روی سطح رنگ‌شده که تا سطح فلز ادامه پیدا می‌کند

زنگ‌زدگی زودرس

early rusting

زنگ‌زدگی نوک‌ناخنی

nailhead rusting

زنگ‌زدگی چدن و فولاد که پس از پوشش‌دهی از سطح به بیرون نفوذ می‌کند و باعث لکه‌دار شدن قطعه می‌شود

زنگ سبز

green rust

نوعی محصول خوردگی سبزرنگ در سطح فلزات آهن‌پایه که کاتیون‌های آهن فرّو و فرّیک و آنیون هیدروکسید و دیگر آنیون‌ها مانند کربنات یا سولفات یا کلرید با هم در آن وجود دارند

زنگ سفید

← لکهٔ انبارش مرطوب

زنگ‌مقاوم

rust-resistant

ویژگی ماده‌ای که در برابر زنگ‌زدگی مقاوم شده است

زی‌جرم‌گرفتگی

biofouling, biological fouling

تجمع ریزاندامگان‌ها یا جلبک‌ها یا

حیوانات بر سطوح خیس

مت. زیست‌جرم‌گرفتگی

زیرپوشه

undercoat

۱. پوشه‌ای که در بین سطح آسترخورده و لایهٔ نهایی قرار دارد
۲. هرنوع آستری (primer) که دارای رنگ است

زیست‌جرم‌گرفتگی

← زی‌جرم‌گرفتگی

زیست‌کش نااکسنده

nonoxidizing toxicant

ترکیبی از مواد شیمیایی شامل ریززیواکس‌های اُکسنده (oxidizing microbiocide) که برای گندزدایی برج‌های خنک‌کننده به کار می‌رود

زی‌مواد

biomaterials

مواد مهندسی‌شدهٔ آلی یا معدنی که در داخل بدن به کار می‌روند و واکنش مضرّی با بدن ندارند و دچار خوردگی نمی‌شوند

س

foreign structure **سازه بیگانه**

هر سازه فلزی در سامانه حفاظت کاتدی که در طراحی اولیه بخشی از سامانه در نظر گرفته نشده است

سامانه پوششی

coating system

سامانه‌ای متشکل از تعداد معینی پوشه که هریک به ترتیبی معین و با فاصله‌های زمانی مناسب برای خشک و پخته شدن قرار می‌گیرند و معمولاً شامل یک آستری (primer) و یک یا چند میان‌پوشه و یک روپوشه است

سامانه خوردگی

corrosion system

سامانه‌ای متشکل از یک یا چند فلز و همه عوامل محیطی مؤثر در فرایند خوردگی

mist coat

سایه‌پوشه

لایه پوششی بسیار نازک

shot **ساجمه**

ذرات کروی کوچکی از فلزات که از طریق فنّآوری یا به صورت ناخواسته تولید شود

peening **ساجمه‌باری**

شلیک ساجمه‌های فلزی به سطح فلزات آلیاژی برای کاهش تنش‌های باقی‌مانده در آنها که باعث بهبود خستگی و به حداقل رسیدن خوردگی مرزانه‌ای و ترک‌خوردگی خوردگی - تنشی می‌شود

ساجمه‌پاشی ← ساجمه‌زنی

shot blasting **ساجمه‌زنی**

پاشیدن ذرات ساجمه ریز تحت فشار هوا با افشانه بر روی فلز، برای تمیز کردن و زدودن پوسته و زنگ مت. ساجمه‌پاشی

آهک و سود آهک یا آهک و سدیم آلومینات که ترکیبات نامحلول تشکیل می‌دهند و این ترکیبات از طریق رسوب‌گذاری یا صافش از آب جدا می‌شوند

مت. فرم‌سازی تهنشستی

سختی مطلق

absolute hardness

مقاومت پتانسیل شیمیایی الکترونی یک سامانه شیمیایی در برابر تغییر در تعداد الکترون‌ها

barrier coat

سدپوشه

ماده پوششی برای جدا کردن سامانه پوششی از سطحی که بر آن کشیده شده است، برای جلوگیری از برهم‌کنش شیمیایی یا فیزیکی آنها

secondary barrier

سد ثانویه

لایه‌ای از محصولات خوردگی پایدار و چسبیده که بر روی سطح فلز تشکیل می‌شود و موجب به تعویق افتادن خوردگی و ثابت ماندن آهنگ خوردگی می‌شود

سری الکتروشیمیایی

electrochemical series,
electromotive series

یک سری شیمیایی که بر مبنای پتانسیل برق شیمیایی/الکتروشیمیایی نسبت به الکترود مرجع هیدروژن مرتب شده باشد

activity series

مت. سری فعالیت

hardening

سخت‌کاری

سخت کردن فولاد کربن از طریق سرد کردن ناگهانی آن در محدوده دمای بحرانی

سخت‌کاری پراکنشی

dispersion hardening,
dispersion strengthening

افزایش استحکام فلز یا آلیاژ با توزیع یکنواخت ذرات غیرفلزی پایدار در ساختار فلز

سختی باربل - کُلمن

← سختی بارکل

Barcol hardness

سختی بارکل

مقدار سختی حاصل از اندازه‌گیری مقاومت لاستیک‌ها یا پلاستیک‌ها یا پوشش‌ها در برابر نفوذ یک اثرگذارنده (indenter) فولادی تیز، تحت بار فنر

مت. سختی باربل - کُلمن

Barbel-Colman hardness

سختی کربناتی

carbonate hardness

سختی آب به دلیل وجود یون‌های کلسیم ناشی از حل شدن کربنات‌ها و بی‌کربنات‌ها

سختی‌گیری تهنشستی

precipitation softening

فرایندی برای کاهش یا زدودن سختی آب و خاصیت قلیایی و سیلیس و دیگر آلاینده‌های آب با استفاده از

سری فعالیت

← سری الکتروشیمیایی

سری گالوانی

galvanic series

مجموعه‌ای از فلزات و آلیاژها
براساس پتانسیل خوردگی نسبی آنها
در یک محیط معین

سری نیروی محرک الکتریکی

electromotive force series,
emf series, electromotive
series, electrochemical
series

مجموعه‌ای از عناصر براساس

پتانسیل الکترودی استاندارد آنها که
در آن فلزات نجیب، مثبت و فلزات
فعال، منفی در نظر گرفته می‌شوند
سطح فلز انجام می‌گیرد

سنگ‌زنی

grinding

جدا کردن تکه‌های کوچک و نازکی از
سطح فلز که معمولاً با حرکت تند
دورانی چرخ‌های ساینده در تماس با

سینتیک الکترودی

electrode kinetics

مطالعه سرعت واکنش‌ها در فصل
مشترک الکتروود و برق‌کافی که با آن
در تماس است

ش

سی - ۴۰۰ (C-400) انجمن امور آب
امریکا (AWWA)

شاخص خوردگی

corrosion index

میزان خوردگی یا رسوبگذاری آب

شاخص خوردگی ریدیک

Riddick's corrosion index

شاخصی برای تعیین میزان خوردگی
آب‌های سبک با اندازه‌گیری
مشخصه‌هایی مانند حل‌پذیری
کلسیم‌کربنات و غلظت یون کلرید و
اکسیژن محلول و سختی غیرکربناتی
و غلظت سیلیس در آنها

شاره‌های فلزکاری

metalworking fluids

روغن‌های معدنی ساده یا ترکیبی که
برای جلوگیری از خوردگی به کار
می‌روند و در عملیات روان‌سازی یا
خنک‌سازی از آن استفاده می‌کنند

شاخص اشباع لانگلیز

Langelier saturation index,
LSI, calcium carbonate
saturation index

شاخصی برای تعیین میزان خوردگی
و رسوبدهی کلسیم‌کربنات موجود
در آب که مقدار آن به پ.ه‌اش و دما
و غلظت کلسیم و خاصیت قلیایی و
مقدار کل مواد جامد محلول در آب
بستگی دارد

شاخص پایداری رایزنر

Ryzner stability index, RSI

شاخصی کیفی برای پیش‌بینی تمایل
کلسیم‌کربنات به رسوبدهی یا انحلال
در آب‌خنک‌کن

شاخص تهاجم

aggressive index, AI

مقیاسی برای اندازه‌گیری میزان
خوردگی آب مطابق با استاندارد

شاره‌های نیمه‌شیمیایی

← شاره‌های نیمه‌مصنوعی

شاره‌های نیمه‌مصنوعی

semisynthetic fluids

شاره‌های فلزکاری‌ای که پایه آن روغن‌های معدنی یا نفتنیک یا پارفتنیک پنج تا سی درصد محلول در آب همراه با افزودنی‌هایی با قابلیت حل‌پذیری و نامیزه‌شدگی است که از آن برای افزایش روان‌سازی استفاده می‌کنند

مت. شاره‌های نیمه‌شیمیایی

semichemical fluids

شروع زنگ

rust bloom

بی‌رنگ شدن فلز که نشان‌دهنده آغاز زنگ‌زدگی است

شست‌وشوی بازدارنده زنگ

rust-inhibitive wash

ایجاد پوشش تبدیلی بر روی سطح آهن پیش از رنگ کردن

شکست ترد

brittle fracture

نوعی شکست فلز بدون تغییر

شکل مومسان (plastic deformation) قابل‌ملاحظه که در آن سرعت انتشار ترک، به دلیل تمرکز تنش زیاد در رأس ترک، بیشتر است

شکست مرزدانه‌ای

intergranular fracture

گسترش ترک در امتداد مرز دانه‌های فلز یا آلیاژ

شیب تافل

Tafel slope

بخشی از نمودار تافل در محدوده مثبت و منفی ۵۰ میلی‌ولت نسبت به پتانسیل مدارباز که شکل نمودار در آن بخش خطی است

شیو الکتروشیمیایی

electrochemical gradient

تفاوت غلظت یونی و پتانسیل الکتریکی بین نقاط مختلف یک محلول یا در دو طرف یک غشای زیستی

شیو غلظت

concentration gradient

تفاوت غلظت یک ماده در نقاط مختلف یک محلول یا در دو طرف یک غشای زیستی

ص، ض

ضدِ زنگ‌سازی فسفاتی
phosphate rustproofing

ایجاد پوشش‌های فسفاتی ضخیم
همراه با یک روغن یا واکس برای
محافظت سطح فولاد از زنگ‌زدگی

ضریب حفره‌دار شدن
pitting factor

عمق عمیق‌ترین حفره موجود در
سطح، تقسیم بر متوسط عمق حفره‌ها
که براساس آن میزان کاهش وزن
محاسبه می‌شود

صفحه تقویتی doubler plate

صفحه‌ای اضافی برای افزایش
استحکام در نقطه تماس آند به سازه

ضدِ زنگ rustproof

ویژگی ماده‌ای که در برابر زنگ‌زدگی
مقاوم است

صیقل‌کاری burnishing

ایجاد سطحی صاف و صیقلی بر روی
فلز با غلتاندن فلز در استوانه‌ای پر از
گلوله فولادی و اعمال فشار بر آن

ع، غ

عاسف ← عامل سطح فعال

عامل پراکنش dispersing agent

یکی از افزودنی‌های مورد استفاده در تولید پراکنه‌ها که وظیفه آن آسان‌سازی پراکنش اجزای جامد در فاز مایع و افزایش پایداری مخلوط است

عامل سطح فعال، surfactant, surface active agent, tenside

هر ماده‌ای که از کشش سطحی یا بین‌سطحی محیطی که در آن حل شده است بکاهد
/خت. عاسف

عامل منزوی‌ساز

sequestering agent

ماده‌ای که با تشکیل یون هم‌تافتی که فاقد واکنش‌های یون مزبور است، یون فلزی را از محلول حذف کند

عدد اُکسایش

oxidation number

شمار الکترون داده یا الکترون گرفته یک اتم در هنگام تولید کاتیون یا آنیون

عمر حفاظتی protective life

بازه زمانی‌ای که یک پوشش رنگ در طی آن از زیرآیند (substrate) در برابر زوال یا انهدام محافظت می‌کند

عملیات آستانه‌ای

threshold treatment

فرایندی که در آن، با افزودن مواد شیمیایی در غلظت‌های کمتر از حد استوکیومتری (stoichiometric) به آب، میزان رسوب و خوردگی را در لوله‌ها و مخازن و مانند آنها واپایش می‌کنند
مت. اثر آستانه‌ای threshold effect

مانند روی یا قلع	غوطه‌ورسازی dipping ²
غیرفعال‌سازی deactivation	غوطه‌ور کردن قطعه در حمام مذاب یا مایع دیگر به منظور ایجاد پوشش فلزی
فرایند زدودن اجزای فعال از یک محیط خورنده برای کاهش میزان خوردگی محیط مت. واکنانش	غوطه‌ورسازی داغ hot dipping پوشش‌دهی یک ماده با غوطه‌ور ساختن آن در یک حمام فلز مذاب

ف

فرسایش برخورد مایع
liquid-impingement erosion

کم شدن سطح یک ماده جامد که پیوسته در معرض ضربه‌های ناشی از قطرات مایع یا بخار است

فرسایش - خوردگی
erosion-corrosion

فرایند توأم فرسایش و خوردگی بر اثر حرکت شاره که در نتیجه آن سطح فلز از بین می‌رود و خوردگی تسریع می‌شود

فرسایش - خوردگی کاواکی
cavitation erosion-corrosion

آسیب خوردگی ناشی از فرایند توأم کاواکزایی و فرسایش و خوردگی

فرسایش یونی
ion erosion

خراب شدن ماده بر اثر برخورد یون‌ها با یکدیگر

فاز پراکنده
disperse phase, dispersed phase

فازی از یک سامانه، شامل ذرات یا قطرات ماده‌ای که در فاز دیگر پراکنده می‌شود

فرایند گرماده
exothermic process

فرایندی که در آن گرما آزاد می‌شود

فرایند گرماگیر
endothermic process

فرایندی که انجام شدن آن نیازمند گرما باشد

فرایند واپایش خوردگی
corrosion control process

فرایندی برق شیمیایی/الکتروشیمیایی که بر مبنای الکتریسیته منحنی‌های قطبش آندی یا کاتدی به یکی از چهار نوع آندی یا کاتدی یا آمیخته آندی - کاتدی یا مقاومت‌واپاییده طبقه‌بندی می‌شود

از قطبش آنودی معین در برابر
خوردگی مقاوم است

فلز فعال active metal
فلزی که به واکنش یا خوردگی تمایل
زیاد دارد

فلز کدرشده fogged metal
فلزی که بر اثر تشکیل لایه نازکی از
محصولات خوردگی جلای خود را از
دست داده است

فلز نجیب noble metal
هریک از فلزاتی که پتانسیل
برق شیمیایی/ الکتروشیمیایی آنها
بیش از الکتروود استاندارد هیدروژن
مثبت باشد

فولاد پیش پوشش دار
precoated steel

فولادی که با پوششی از روی یا
آلیاژهای آن برای رنگ آمیزی بعدی
آماده می شود و معمولاً برای
چسبندگی بهتر رنگ و مقاومت آن در
برابر خوردگی زیرپوششی بر روی
آن عملیات فسفات پوششی انجام
می گیرد

فولاد زنگ نزن stainless steel
آلیاژهای فولادی ای که حداقل ۱۱ تا ۱۲
درصد کروم و مقدار کمی کربن و
مقدار بیشتری از عناصری مانند نیکل
و مولیبدن دارند

فروپاشی هیدروژنی
hydrogen disintegration

ایجاد ترک های عمیق داخلی در فلز
بر اثر نفوذ هیدروژن که موجب از هم
پاشیدن فلز می شود

فضاخالی holiday
هر نوع ناپیوستگی در پوشش مانند
تخلخل یا ترک یا شکاف

فعال ساز activator
ماده ای که باعث واکنش پذیر شدن
ماده ای دیگر می شود

فعال سازی activation
فرایند آمایش (treatment) یک ماده با
گرمای تابش یا یک ماده فعال آلکننده
که بر اثر آن انرژی درونی ماده اولیه
افزایش می یابد

فلز افشانی metal spraying
پوشانش یک فلز از طریق افشانش فلز
مذاب بر سطح آن

فلز اندودی metallizing
فرایندی که در طی آن سطح یک ماده
با فلز پوشانده می شود

فلز رویین passive metal
فلزی که علی رغم تمایل ترمودینامیکی
به خوردگی در شرایط محیطی ناشی

ق

متناسب با کندترین واکنش از
واکنش‌های متوالی در فصل مشترک
فلز-برق‌کاف تعیین می‌شود

قطبش polarization
تغییر شکل ابر الکترونی در اطراف
هسته

قطبش کاتدی
cathodic polarization
تغییر پتانسیل الکتروود و تبدیل آن به
پتانسیل‌های فعال‌تر یا منفی‌تر بر اثر
عبور جریان

قطبش آندی
anodic polarization
تغییر پتانسیل الکتروود و تبدیل آن به
پتانسیل‌های نجیب‌تر یا مثبت‌تر بر اثر
عبور جریان

قطعه‌آزمون خوردگی
corrosion coupon
قطعه‌ای فلزی یا آلیاژی به صورت تیغه
یا نوار یا لوله که برای پایش و
اندازه‌گیری فرایندهای خوردگی در
تجهیزات صنعتی به کار می‌رود

قطبش غلظتی
concentration polarization
قطبش الکتروود ناشی از تغییر غلظت
در مجاورت سطح الکتروود بر اثر عبور
جریان

قطعه‌شویی pickling
فرایند زدودن زنگ از سطح فلز با
غوطه‌ورسازی آن در محلول اسیدی

قطبش فعال‌سازی
activation polarization
نوعی قطبش برق‌شیمیایی/
الکتروشیمیایی که در آن سرعت
واکنش برق‌شیمیایی/الکتروشیمیایی

قطعه‌شویی فعال‌ساز

activation pickling

شست‌وشوی اسیدی فلز برای زدودن
اکسیدهای سبک سطحی به‌منظور
چسبندگی بهتر پوشش‌ها

قلیائیت کربناتی

carbonate alkalinity

بخشی از قلیائیت کل ناشی از یون
کربنات

قطعه‌شویی کاتدی

cathodic pickling

ک

کاوند آزمون هیدروژنی hydrogen test probe

وسیله‌ای فلزی یا آلیاژی برای پیش‌بینی آسیب‌های هیدروژنی که اساس کار آن تعیین سرعت نفوذ هیدروژن در فلز یا آلیاژ است

کاوند لاگین Luggin probe

لوله موئینی کوچکی که از برق‌کاف پُر شده باشد و، با قرار گرفتن در نزدیکی سطح فلز، بین فلز مورد مطالعه و الکترود مرجع مسیر هدایت یونی برقرار کند
مت. لوله موئین لاگین-هابر

Luggin-Haber capillary

کاهش reduction

واکنشی شیمیایی که در آن عنصری الکترون بگیرد و به این ترتیب ظرفیت مثبت آن کاهش یابد

کاتد cathode

الکترود منفی که در آن واکنش کاهش رخ می‌دهد

کاتد بدل dummy cathode, dummy

نوعی کاتد که پیش از فرایند آب‌کاری، برای زدودن و جداسازی ناخالصی‌ها از حمام آب‌کاری، به کار می‌رود

کاردک scraper

افزاره‌ای که از آن اغلب به همراه توپک (pig) برای زدودن رسوب از خطوط لوله استفاده می‌شود

کاغذ سنباده sandpaper

کاغذ چغری که با یک سایا (abrasive) مثل گارنت یا سیلیسیم‌کاریید یا آلومینیم‌اکسید پوشانده می‌شود و برای صاف کردن سطح به کار می‌رود

نفوذ دادن کروم به لایه سطحی
محصول فلزی

کروم سخت hard chromium

پوششی از کروم که برای افزایش
مقاومت در برابر سایش بر روی ماده
دیگر ایجاد می کنند

کشامد elongation

افزایش جزئی یا نسبی طول قطعات،
تحت تأثیر تنش های کششی یا انبساط
حرارتی
مت. ازدیاد طول

کف زایی اسیدی acid foaming

تولید کف پرفشار با اسیدیته زیاد
برای تمیز کردن لوله های تبادلگرهای
گرمایی از طریق عبور دادن کف
اسیدی از میان لوله ها

کمک ذوب addition agent, addition

۱. هر ماده ای که برای ایجاد
مشخصات مورد نظر آلیاژ به بار
کوره یا پاتیل اضافه می شود ۲. ماده
واسطی که به حمام آبکاری افزوده
می شود

کلوئید حفاظتی

protective colloid

موادی که برای محافظت ذرات
باردار شده کلوئیدی از لخته شدن در
یک محلول به کار برده می شوند

کدري tarnish

تغییر رنگ سطح فلز به دلیل تشکیل
لایه نازکی از محصولات خوردگی بر
روی آن

کربن دهی carburization, carburizing

جذب و نفوذدهی کربن در آلیاژهای
آهنی جامد از طریق تماس با یک ماده
کربن ده مناسب و با گرم کردن تا
دمای معمولاً بالای Ac_3

کربن زدایی decarburization, decarburising

زدودن کربن از لایه سطحی آلیاژ
کربن دار در جریان کار گرم (hot
working) یا حرارت دهی مجدد از طریق
تماس دادن سطح آلیاژ با یک یا چند
ماده شیمیایی و واکنشی که در پی
دارد

کروم آبکاری chrome plating

پوشش دهی قطعه فلزی با کروم برای
بهبود ظاهر و افزایش مقاومت آن در
مقابل سایش و خوردگی

کروم آسترپوشی

chromadizing

آماده سازی سطح آلومینیم یا آلیاژ
آلومینیم با محلول اسید کرومیک برای
بهبود چسبندگی رنگ بر روی آن

کروم پوشی chromizing

کنش موضعی local action

خوردگی ناشی از کنش پیل‌های
موضعی ایجادشده در سطح فلز

buckle کیس

شیارهایی با انحناى ملایم و معمولاً
چندشاخه غالباً در سطح فوقانی یا
تحتانی قطعهٔ ریختگی که به سبب
انبساط سیلیس و طبله کردن ماسه و
شکستگی آن ایجاد می‌شود

کندوپاش کاتدی

cathodic sputtering

نوعی پوشانش افشانه‌ای که در آن
مادهٔ پوششی بر اثر اختلاط با هوای
فشرده بسیار ریز می‌شود

کنش گُوهِای wedging action

تنش ناشی از محصولات خوردگی
جمع‌شده در تنگناها و نوک ترک‌ها

گی

گرافیت‌زایی اولیه
primary graphitization
گرافیت‌زایی در مرحله انجماد چدن یا آهن

گرافیت‌زایی ثانویه
secondary graphitization
گرافیت‌زایی بر اثر عملیات حرارتی

گرایش به خوردگی
corrosion tendency
واکنش‌پذیری فلز با محیط اطراف که بر حسب تغییر در انرژی آزاد گیبس اندازه‌گیری می‌شود

گستره پتانسیل حفاظتی
protective potential range
دامنه‌ای از پتانسیل خوردگی که در آن می‌توان به یک مقاومت خوردگی قابل‌قبول برای هدف معین رسید

گالوانی‌پا
galvanostat
وسیله‌ای برای اعمال جریان ثابت بر روی الکتروود به منظور بررسی واکنش‌های خوردگی و برق‌شیمیایی/الکتروشیمیایی

گچی‌شدگی
chalking
ایجاد شدن ذرات پودری سست و جداشده در سطح پوشش‌های آلی که معمولاً بر اثر هوازدگی رخ می‌دهد

گذار فعال - رویین
active-passive transition
گذار پتانسیلی که در آن چگالی جریان در قسمت آندی فلز رویین به شدت اُفت می‌کند و خوردگی به حداقل می‌رسد

گرافیت‌زایی
graphitization
تشکیل گرافیت در چدن یا آهن

ل

لکه انبارش مرطوب
wet storage stain

محصول خوردگی سفیدرنگی بر روی
سطح روی اندودشده و براق، به ویژه
در شیارهای ریز میان صفحات
انبارشده و نبشی‌های بسته‌بندی که
برای مدت طولانی در تماس با آب
قرار دارند

مت. زنگ سفید
white rust

لکه‌زدایی
pickling smut
زدودن لکه‌ها از سطح فلز پس از
قطعه‌شویی

لوله موئین لاگین - هابر
← کاوند لاگین

لانه‌های سولفات sulfate nests
محل انباشت موضعی آهن‌سولفات بر
روی سطح آهن زنگ‌زده که در آن
آهنک خوردگی براثر جذب آب و ایجاد
برق‌کاف و تسهیل عبور جریان
خوردگی افزایش می‌یابد

لایه نرنست Nernst Layer,
Nernst thickness,
Nernst-Planck layer

لایه‌ای فرضی در سطح الکتروود که
تجمع گونه‌های شیمیایی در آن بر
اساس نظریه نرنست اتفاق می‌افتد

لعاب enamel
روپوشه‌ای با سطح صاف و براق یا
نیمه‌براق

م

ماده‌ای با قابلیت تبادل برگشت‌پذیر
کاتیون

مایع قطعه‌شویی

pickle liquor,
pickling solution, pickle

اسیدی که پوسته اکسیدی را از سطح
فلز می‌زداید

مبدل زنگ

rust converter

ماده شیمیایی شامل مواد معدنی و
آلی که برای تبدیل زنگارهای سطح
فلز به لایه‌ای محافظ به کار می‌رود و
مانع نفوذ رطوبت و زنگ‌زدگی
بازگشتی می‌شود

محدوده پاششی

splash zone

قسمتی از یک سازه دریایی که به‌طور
متناوب با موج و آب‌فشانی باد و
جریان‌ات کِشندی خیس می‌شود

ماده پوششی تبدیل‌پذیر
convertible coating material

نوعی ماده پوششی که در صورت
خشک شدن در نتیجه اکسایش یا دیگر
واکنش‌های شیمیایی، پوسه (film)
حاصل از آن در حلال اصلی نامحلول
است

ماده پوششی تبدیل‌ناپذیر
non-convertible coating
material

نوعی ماده پوششی که در صورت
خشک شدن، پوسه (film) حاصل از
آن در حلال اصلی حل می‌شود

ماده تبادل آنیونی
anion-exchange material

ماده‌ای با قابلیت تبادل برگشت‌پذیر
آنیون

ماده تبادل کاتیونی
cation-exchange material

time of wetness مدت تری

مدت زمان تأثیر رطوبت نسبی جو بر فلز که موجب تغییرات آهنگ خوردگی آن می‌شود

grain boundary مرز دانه

فصل مشترک جدایش دو دانه که محورهای بلوری با جهت‌های متفاوت دارند

conjugated مزدوج

ویژگی مولکول‌هایی که در آنها پیوندهای دوگانه یا سه‌گانه به وسیله پیوند یگانه به صورت یک‌درمیان از هم جدا شده باشند

conjugation مزدوج شدن

عدم استقرار الکترون‌های π در مولکول‌هایی که به صورت یک‌درمیان پیوندهای یگانه و دوگانه دارند

immunity مصونیت

وضعیت مقاومت به خوردگی یا مقاومت به انحلال آندی در محیطی خاص بر اثر پایداری ترمودینامیکی فلز

معادله نرنست

Nernst equation

معادله‌ای بر اساس فعالیت واکنش‌دهنده‌ها و محصولات واکنش در پیل که بیانگر نیروی محرک الکتریکی پیل برقی شیمیایی/الکتروشیمیایی است

محدوده جوی

atmospheric zone

قسمتی از یک سازه دریایی که در بالای محدوده پاششی است و در معرض نور خورشید و باد و آب‌فشانی و باران قرار می‌گیرد

محدوده غوطه‌وری

submerged zone

قسمتی از یک سازه دریایی که همیشه با آب پوشیده شده است و از زیر محدوده پاششی تا خط کف دریا گسترده است

محصول خوردگی

corrosion product

آنچه در نتیجه خوردگی مواد به وجود می‌آید

solution محلول

هرنوع مخلوط همگن به صورت مایع یا گاز یا جامد

aqueous solution محلول آبی

هر محلولی که حلال آن آب است

مدار خارجی

مجموعه‌ای از سامانه‌های اتصال و وسایل اندازه‌گیری و منبع تغذیه و مانند آنها که برای اندازه‌گیری میزان ولتاژ یا جریان به کار می‌رود

مقاومت به پیری

age resistance

مقاومت فلز در برابر زوال یا انهدام در گذر زمان

مقیاس زنگ زدگی

rust grade scale

مقیاسی که مقدار زنگ زدگی فلز را در واحد سطح نشان می دهد

مقاومت به خوردگی

corrosion resistance

توانایی فلز در برابر خوردگی در یک محیط خورنده

مقیاس هیدروژنی

hydrogen scale

الکتروود هیدروژن برگشت پذیر که پتانسیل صفر به صورت قراردادی به آن نسبت داده می شود

مقاومت به کپک زدگی

mildew resistance

توانایی پوشش برای مقاومت در برابر رشد قارچ هایی که می توانند موجب بی رنگی و در نهایت تجزیه پوشش شوند

منحنی قطبش

polarization curve

نمودار چگالی جریان بر حسب پتانسیل برای یک الکتروود و برق کاف مشخص

مقاومت سایشی

abrasion resistance

توانایی ماده برای حفظ ظاهر و ساختار اولیه، هنگامی که در معرض مالش (rubbing) یا کاردک زنی (scraping) یا برخورد قرار می گیرد

میان پوشه

intermediate coat

پوشه (film) یا پوشه ای که در سامانه پوششی میان دو پوشه قرار گیرد

مقاومت قطبشی

polarization resistance

شیب پتانسیل خوردگی در منحنی پتانسیل - چگالی جریان

میل در سال

mils per year

مقیاسی برای بیان آهنگ خوردگی سالانه بر حسب عمق نفوذ یا نازک شدن فلز در مقیاس هزارم اینچ که با محاسبه میزان کاهش وزن نمونه فلزی در حین آزمون خوردگی تعیین می شود

مقاومت قلیایی

alkali resistance

میزان مقاومت ماده در محیط های قلیایی در برابر واکنش های شیمیایی مخرب

میله زنی

rodding

نوعی تمیزکاری سایشی که در آن با عبور دادن میله ها یا توپی های لاستیکی یا برس های نایلونی رسوب ها را از درون لوله های تبادلگرهای گرما پاک می کنند

ن

ناحیه ترارویین

transpassive region

ناحیه‌ای از منحنی قطبش آندی که پتانسیل آن از پتانسیل ناحیه رویین مثبت‌تر است و با افزایش پتانسیل، چگالی جریان به شدت افزایش می‌یابد

نقطه بازگشت منفی

negative return,

negative return point

نقطه اتصال بین بافه/ کابل اتصال منفی حفاظت کاتدی و سازه تحت حفاظت

ناحیه رویین

passive region

ناحیه‌ای که در آن سرعت خوردگی فلز به حداقل می‌رسد

نمک‌شکافی

salt splitting

توانایی تبادلگرهای کاتیونی و آنیونی برای تبدیل کاتیون‌های آب به اسید و آنیون‌های آب به باز

نرم‌سازی ته‌نشستی

← سختی‌گیری ته‌نشستی

نمودار پتانسیل-پ.هاش.

potential-pH diagram

نموداری از تغییرات پتانسیل برحسب پ.هاش. که نقاط پایدار ترمودینامیکی در یک سامانه فلز-برق‌کاف را نشان می‌دهد

مت. نمودار پوربه

Pourbaix diagram

نظریه پتانسیل مختلط

mixed potential theory

نظریه‌ای که براساس آن در طی خوردگی یک نمونه فلزی، بدون اعمال بار الکتریکی، کل آهنگ اکسایش با کل آهنگ کاهش برابر است

نمودار پتانسیل مختلط

mixed potential diagram

فرایندی که در آن فلز نجیب‌تر بر روی فلز فعال‌تر به صورت رسوب می‌نشیند و ناحیه کاتدی ایجاد می‌کند و در نتیجه خوردگی دوفلزی بر روی فلز فعال‌تر را افزایش می‌دهد

نیروی محرک پیل خوردگی
electromotive force of
corrosion cell, EMF

اختلاف پتانسیل بین آند و کاتد که مقیاسی برای اندازه‌گیری میزان ناپایداری ترمودینامیکی سطح فلز است و مقدار آن با آهنگ خوردگی نسبت مستقیم دارد

نیکل‌آب‌کاری
nickel plating
پوشش‌دهی ماده با نیکل خالص

نیم‌پیل
half-cell
الکتروود واحدی که در یک محلول برق‌کاف قرار گرفته است

نیم‌پیل شیشه‌ای
← الکتروود شیشه‌ای

نیم‌پیل کالومل
calomel half-cell

نوعی الکتروود مرجع بر پایه جیوه-جیوه‌کلرید (کالومل) با پتانسیل مشخص که در مطالعات برق‌شیمیایی / الکتروشیمیایی و خوردگی برای اندازه‌گیری پتانسیل الکتریکی دیگر الکتروودها به کار می‌رود

مت. الکتروود کالومل
electrode calomel

نموداری برای بررسی عکس‌العمل الکتروود در برابر جریان‌های بالاتر از جریان خوردگی و روشی سریع برای تعیین آهنگ خوردگی فلزات و آلیاژها در محیط‌های آبی خاص؛ این نمودار منحنی پتانسیل را برحسب لگاریتم چگالی جریان به دست می‌دهد

نمودار پوربه

← نمودار پتانسیل-پ.هاش

نمودار تافل
Tafel plot

نمودار تغییرات پتانسیل الکتروود برحسب لگاریتم چگالی جریان، زمانی که الکتروود نسبت به پتانسیل مدارباز خود در جهت کاتدی و آندی قطبیده می‌شود

نمودار همسان‌خوردگی
isocorrosion diagram

نموداری که رفتار خوردگی ثابتی را در برابر تغییرات حاصل از دما و ترکیبات شیمیایی محیط نشان می‌دهد

نهشت الکتروکوچی
electrophoretic deposition

فرایند پوشانش ذرات رنگ باردار معلق در محلول رسانا که در آن ذرات با برقراری جریان مستقیم بر سطح دارای بار مخالف نشاند می‌شوند

نهشت یون فلزی
metal ion deposition

و

reaction

واکنش

فرایندی که در آن دو یا چند ماده شیمیایی با هم ترکیب شود
* مصوب فرهنگستان اول

weld decay

واپاشی جوش

نوعی خوردگی مرزدانه‌ای که بر اثر تغییرات متالورژیکی در ناحیه جوشکاری به وجود می‌آید

anodic reaction

واکنش آندی

نوعی واکنش اکسایشی که در آن الکترون از برق کاف به سطح الکتروود منتقل می‌شود

desorption

واجذبش

زدودن اتم‌ها یا مولکول‌ها یا یون‌های برجذبیده از یک سطح

disbondment

وادادگی

از بین رفتن چسبندگی میان پوشش و زیرآیند (substrate) آن

واکنش الکتروودی

electrode reaction

نوعی واکنش در فصل مشترک الکتروود و محلول، هم‌ارز با انتقال بار بین رساناهای یونی و الکترونی

وادادگی کاتدی

cathodic disbondment

از بین رفتن چسبندگی میان پوشش و زیرآیند (substrate) آن بر اثر واکنش کاتدی

واکنش الکتروشیمیایی

electrochemical reaction

نوعی واکنش شیمیایی که با گرفتن یا از دست دادن الکترون همراه است

واکنش ← غیرفعال‌سازی

واکنش کاتدی

cathodic reaction

نوعی واکنش کاهش که در آن
الکترون از سطح الکتروود به برق کاف
منتقل می شود

واکنش نیم پیلی

half-cell reaction

دو واکنش جداگانه و همزمان آندی و
کاتدی در سطح الکتروود، در نتیجه
غوطه ور شدن آن الکتروود در برق کاف
برای اندازه گیری پتانسیل الکتروود

ورآمدگی

peeling

جدا شدن خود به خود رنگ یا پوشش
فلزی از سطح زیرلایه یا سطح فلز
به صورت ورقه ای یا نواری

ولتاژ تجزیه

← پتانسیل تجزیه

ولتاژ الکتروود

← پتانسیل الکتروود

ه، ی

آزمون هوازدگی شتاب‌یافته در داخل
آن قرار می‌گیرد

هواخشکانی ¹air drying
خشک کردن پوشش با قرار دادن آن
در معرض هوا و دمای محیط

هوازدگی طبیعی
natural weathering
قرار گرفتن مواد در معرض نور
خورشید و شرایط اقلیمی

هواخشکش ²air drying
خشک شدن پوشش بر اثر قرار گرفتن
در معرض هوا و دمای محیط

هوازنی ^{airblasting}
تمیز کردن سطح بیرونی یا درونی
اجسام به وسیله هوا، با اعمال فشار
زیاد

هوازدگی چوب ^{timber weathering}
تخریب سطح چوب بر اثر تابش نور
خورشید و وجود رطوبت هوا و
اکسیژن که به خاکستری شدن آن
منجر می‌شود

یونش ^{ionization}
فرایندی که در آن اتم یا مولکول خنثی
با از دست دادن یا به دست آوردن
الکترون باردار می‌شود

هوازدگی سنج ^{weatherometer}
دستگاهی که نمونه موردنظر برای

uniform corrosion خوردگی یکنواخت

uniform dezincification

روی‌زدایش یکنواخت

V

vacuum corrosion خوردگی در خلأ

vacuum plating اندودکاری در خلأ

vapour corrosion خوردگی بخاری

vapour degreasing

چربی‌زدایی با بخار

vapour phase corrosion

inhibitors

بازدارنده‌های خوردگی فاز بخار

abbr. VPI

syn. volatile corrosion

inhibitors, VCI

varnishing جلاکاری

VCI → vapour phase corrosion

inhibitors

vibratory cavitation erosion test

آزمون فرسایش کاواکی ارتعاشی

volatile corrosion inhibitors

→ vapour phase corrosion

inhibitors

volatile organic compounds

ترکیبات آلی فرار

VPI → vapour phase corrosion

inhibitors

W

water blasting آب‌زنی

waterline attack خوردگی خط آب

waterside deposit رسوب آب‌سو،

رسوب سمت آب

wear رفتگی

wear corrosion خوردگی-رفتگی

weatherometer هوازدگی‌سنج

wedging action کنش گوه‌ای

weight loss method

روش کاهش وزن

weld decay واپاشی جوش

wet corrosion خوردگی تر

wet sponge test آزمون اسفنج تر

wet storage stain لکه انبارش مرطوب

whiskering تاره‌تاره‌شدگی

syn. zinc whiskering

white rust زنگ سفید

wrinkling چروکیدگی

Y

yield strength استحکام تسلیم

Z

zero potential پتانسیل صفر

zinc embrittlement

تُرُدش روی‌اندودی

zinc whiskering → whiskering

sulfate attack   حملهٔ سولفاتی
sulfate nests   لانه‌های سولفات
sulfate-reducing bacteria

باکتری کاهش‌دهندهٔ سولفات

abbr. SRB

sulfide attack   حملهٔ سولفیدی
sulfide stress cracking

ترک‌خوردگی تنش‌ی سولفیدی

sulfidic corrosion   خوردگی سولفیدی

superalloy   اُبرآلیاژ

supplemental coolant additive

افزودنی مکمل خنک‌کننده

abbr. SCA

surface active agent

→ surfactant

surface film cell   پیل لایهٔ سطحی

surfactant

syn. surface active agent,

tenside

عامل سطح‌فعال

sweet corrosion   خوردگی شیرین

swelling corrosion   خوردگی تورمی

T

Tafel plot   نمودار تافل

Tafel slope   شیب تافل

tarnish   کدری

temporary coating   پوشش موقت

syn. temporary protective

temporary protective

→ temporary coating

tenside → surfactant

thermal spraying   افشانش گرمایی

thermogalvanic corrosion

خوردگی دودمایی

threshold effect   اثر آستانه‌ای

threshold inhibitor

بازدارندهٔ آستانه‌ای

threshold treatment

عملیات آستانه‌ای

throwing power   توان پرتاب

timber weathering   هوازدگی چوب

time of wetness   مدت تری

transgranular corrosion

خوردگی ترادانه‌ای

transpassive region   ناحیهٔ تراروین

transpassive state   حالت تراروین

tuberculation   خوردگی دکمه‌ای

U

ultrasonic cleaning

تمیزکاری فراصوتی

ultrasonic testing   آزمون فراصوتی

undercoat   زیرپوشه

undercutting   خوردگی زیربرشی

underfilm corrosion

خوردگی زیرپوششی

soil corrosion	خوردگی در خاک	standard electrode potential	پتانسیل الکترود استاندارد
solder bloom corrosion	خوردگی شکوفه‌لحیمی	standard hydrogen electrode	syn. standard reference half-cell
solder embrittlement	تُرشدش لحیمی	standard reference half-cell	الکترود استاندارد هیدروژن
solubility	حل‌پذیری	standard reference half-cell →	standard hydrogen electrode
solubilization	حل‌پذیرسازی	step potential	پتانسیل گامی
soluble anode	آند حل‌پذیر	stray-current corrosion	خوردگی جریان‌سرگردان
soluble oil	روغن حل‌پذیر	Streicher test	آزمون استرایشر
solution	محلول	stress-accelerated corrosion	آزمون خوردگی شتاب‌یافته تنش
solution corrosion	خوردگی محلولی	stress cell	پیل تنش
solvation	حلال‌پوشی	stress-corrosion cracking	ترک‌خوردگی خوردگی - تنش
sorbate	جذبیده		abbr. SCC
sorbent	جاذب	stress-sorption cracking	ترک‌خوردگی جذبشی - تنش
sorption	جذبش	strike plating	آب‌کاری اولیه
sorptive	جذبشی	structure-to-electrolyte	potential
sour corrosion	خوردگی ترش		syn. pipe-to-electrolyte
spark test	آزمون جرقه‌ای		potential, pip-to-soil
splash zone	محدوده پاششی		potential
spontaneous passivation	رویینش خودبه‌خودی		پتانسیل سازه - برق‌کاف
	اتاق رنگ، اتاق افشانش	subsurface corrosion	خوردگی زیرسطحی
spray booth	پوشانش افشانه‌ای		محدوده غوطه‌وری
spray coating			
SRB	→ sulfate-reducing bacteria		
stainless steel	فولاد زنگ‌نزن		
stainless steel sensitization	حساس‌شدگی فولاد زنگ‌نزن		
standard electrode	الکترود استاندارد		

SACV → small-amplitude cycle voltammetry	سد ثانویه
salt bath descaling	secondary barrier
پوسته‌زدایی با حمام نمک، جرم‌زدایی با حمام نمک	secondary electrode → auxiliary electrode
salt bridge	secondary graphitization
پل نمک	گرافیت‌زایی ثانویه
salt fog test	segregation
آزمون مه نمکی	جدانشینی
syn. salt spray test	selective corrosion
salt splitting	خوردگی گزینشی
نمک‌شکافی	selective leaching
salt spray test → salt fog test	جدایش گزینشی
sandpaper	selective oxidation
کاغذ سنباده	اکسایش گزینشی
SCA → supplemental coolant additive	selective plating
scab corrosion	آب‌کاری گزینشی
خوردگی زخمی	semichemical fluids
scale ¹	شاره‌های نیمه‌شیمیایی
پوسته	semisynthetic fluids
scale ²	شاره‌های نیمه‌مصنوعی
جرم	sensitization/sensitisation
syn. fur	حساس‌شدگی
scaling ¹	sequestrating agent
پوسته‌بندی	عامل منزوی‌ساز
scaling ²	sheltered corrosion
جرم‌بندی	خوردگی مخفی
SCC	sherardizing
→ stress-corrosion cracking	روی‌اندودی خشک
scraper	short-term test procedure
کاردک	دستورنامهٔ آزمون کوتاه‌مدت
scratch rusting	shot
زنگ‌زدگی خراشی	ساقچه
sealing of anodic coating	shot blasting
آب‌بندی پوشش آندی	ساقچه‌زنی
season cracking	simulated service corrosion test
ترک‌خوردگی موسمی	آزمون خوردگی شبیه‌سازی‌شدهٔ حین کار
seawater corrosion	sinter coating
→ marine corrosion	پوشانش تقجوش
	small-amplitude cycle voltammetry
	آمپرولت‌سنجی چرخه‌ای کم‌دامنه
	abbr. SACV

protective finishing

→ protective coating

protective life عمر حفاظتی

protective potential پتانسیل حفاظتی

protective potential range

گستره پتانسیل حفاظتی

R

radiation corrosion خوردگی تابشی

radiographic inspection

بازرسی پرتونگاشتی

reaction واکنش

rebar corrosion خوردگی میلگرد بتن

redox potential → oxidation-

reduction potential

reducing-atmosphere corrosion

خوردگی جوکاهشی

reduction کاهش

reduction potential پتانسیل کاهش

reference electrode الکترود مرجع

refining پالایش

remote earth زمین دور

rerusting → rust-back

rest potential پتانسیل آزاد

reversible potential

پتانسیل برگشت‌پذیر

Riddick's corrosion index

شاخص خوردگی ریدیک

ringworm corrosion

خوردگی زردزخمی

rodding میله‌زنی

RSI → Ryzner stability index

rust زنگ

rust-back زنگ‌زدگی بازگشتی

syn. rerusting

rust bloom شروع زنگ

rust converter مبدل زنگ

rust grade scale مقیاس زنگ‌زدگی

rusting زنگ‌زدگی

rusting failure of coated steel

زنگ‌زدگی فولاد پوشش‌دار

rust-inhibitive wash

شست‌وشوی بازدارنده زنگ

rust-preventive compound

ترکیب ضدزنگ

rustproof ضدزنگ

rustproofing oils روغن‌های ضدزنگ

rust removal زنگ‌زدایی

syn. derusting

rust-resistant زنگ‌مقاوم

Ryzner stability index

شاخص پایداری رایزنر

abbr. RSI

S

sacrificial anode آند فداشونده

sacrificial protection

→ galvanic protection

phosphate rustproofing	ضد زنگ سازی فسفاتی	polarization decay	افت قطبش
pickle → pickle liquor		polarization resistance	مقاومت قطبشی
pickle liquor	مایع قطعه شویی	polarized potential	پتانسیل قطبیدگی
syn. pickling solution, pickle		polishing	پرداخت
pickling	قطعه شویی	potential difference	اختلاف پتانسیل
pickling smut	لکه زدایی	potential-pH diagram	نمودار پتانسیل - pH
pickling solution		potentiostat	پتانسیل پا
→ pickle liquor		Pourbaix diagram	نمودار پورب
pinpoint rusting	زنگ زدگی سرسوزنی	powder coatings	پوشانش پودری
pip-to-electrolyte potential		precipitation inhibitor	بازدارنده ته نشستی
→ structure-to-electrolyte potential		precipitation softening	سختی گیری ته نشستی
pip-to-soil potential			نرم سازی ته نشستی
→ structure-to-electrolyte potential		precleaning	پیش تمیزکاری
pitting	خوردگی حفره ای	precoated steel	فولاد پیش پوشش دار
pitting factor	ضریب حفره دار شدن	primary graphitization	گرافیت زایی اولیه
pitting potential	پتانسیل حفره زای	primary passive potential	پتانسیل رویین اولیه
plasma spraying	افشانش پلاسمایی	priming coat	آسترپوشه
plate efficiency		protection potential	پتانسیل حفاظت
→ anode efficiency		protective coating	پوشش محافظ
plating ¹	اندودکاری	syn. protective finishing	
plating ² → electroplating		protective colloid	کلوئید حفاظتی
plug-type dezincification	روی زدایی لکه ای		
polarization	قطبش		
polarization curve	منحنی قطبش		

nozzle	افشانک	oxidative	اکسایشی
nucleate boiling	جوشش جوانه‌ای	oxidizer → oxidant	
nucleate boiling cavitation		oxidizing agent → oxidant	
corrosion		oxygen concentration cell	
	خوردگی کاواکی جوشش جوانه‌ای		پیل غلظتی اکسیژن
O		oxygen scavenger	اکسیژن‌خوار
		ozone cracking	ترک‌خوردگی اُزونی
ohmic corrosion inhibitors		P	
	بازدارنده‌های خوردگی اهمی		
ohmic drop	اُفت اهمی	packout rust formation	زنگ‌زدگی اتصالات
oil/gas well corrosion inhibitors		paint	پوش‌رنگ
	بازدارنده‌های خوردگی	parasitic corrosion	خوردگی انگلی
	چاه‌های نفت و گاز	parting corrosion	خوردگی جدایشی
oil-ash corrosion		passivation	رویش
	خوردگی خاکسترنفتی	passivation inhibitor	
one-coat paint	پوش‌رنگ تک‌پوشه		بازدارنده رویش
open-circuit potential		passivation potential	
	پتانسیل مدارباز		پتانسیل رویش
oxidant	اُکسند	passivator	رویین‌ساز
	syn. oxidizer, oxidizing agent	passive-active cell	پیل رویین - فعال
oxidation	اُکسایش	passive metal	فلز رویین
oxidation inhibitor		passive region	ناحیه رویین
	بازدارنده اُکسایش	passivity	رویینیگی
oxidation number	عدد اُکسایش	peeling	ورآمدگی
oxidation potential	پتانسیل اُکسایش	peening	ساچمه‌باری
oxidation-reduction potential		phosphate coating	پوشش فسفاتی
	پتانسیل اُکسایش - کاهش	phosphate esters	استرهای فسفاتی
syn. redox potential,			
half-cell potential ² ,			
electromotive force, emf			

metal spraying	فلزافشانی	negative return point	
metalworking fluids		→ negative return	
	شاره‌های فلزکاری	Nernst equation	معادله نرنست
microbiologically influenced		Nernst Layer	
corrosion	خوردگی میکربی	syn. Nernst thickness,	
microfouling	ریزجرم‌گرفتگی	Nernst-Planck layer	
mildew resistance			لایه نرنست
	مقاومت به کپک‌زدگی	Nernst thickness	
mill scale	پوسته اکسیدی	→ Nernst Layer	
mils per year	میل در سال	Nernst-Planck layer	
mist coat	سایه‌پوشه	→ Nernst Layer	
mixed potential	پتانسیل مختلط	neutrality	خنثایی
mixed potential diagram		neutralization	خنثایش
	نمودار پتانسیل مختلط	neutron embrittlement	
mixed potential theory			تُرشد نوترونی
	نظریه پتانسیل مختلط	nickel-based superalloy	
molten salt corrosion			آبرآلیاژ نیکلی
	خوردگی نمک‌مذاب	nickel plating	نیکل‌آبکاری
motion cell	پیل حرکتی	noble metal	فلز نجیب
		noble potential	پتانسیل نجیب
N		non-convertible coating	
		material	ماده پوششی تبدیل‌ناپذیر
nailhead rusting		nondrying coating	
	زنگ‌زدگی نوک‌ناخنی		پوشش خشک‌ناشونده
natural drainage	تخلیه طبیعی	nonoxidizing toxicant	
natural weathering			زیست‌کش ناآکسنده
	هوازدگی طبیعی	nonuniform corrosion	
negative return			خوردگی نایکنواخت
	syn. negative return point	normalizing	بهنجارش
	نقطه بازگشت منفی		

layer corrosion	خوردگی لایه‌ای	low-pressure spraying	افشانش کم فشار
layer-type dezincification	روی زدایش لایه‌ای	LSI → Langelier saturation	
limiting current density	چگالی جریان حدی	Index	
limiting diffusion current		Luggin-Haber capillary	لوله مویین لاگین - هابر
density	چگالی جریان حدی نفوذی	Luggin probe	کاوند لاگین
liquid-impingement erosion	فرسایش برخورد مایع	lusterless paint	پوش رنگ بی جلا
liquid-metal corrosion		M	
	خوردگی فلز مذاب	macrofouling	درشت جرم گرفتگی
liquid-metal cracking	ترک خوردگی فلز مذاب	marine coating	پوشش دریایی
abbr. LMC		marine corrosion	خوردگی دریایی
liquid-metal embrittlement	تُرشد فلز مذاب	syn. seawater corrosion	
liquid-penetrant inspection	بازرسی با مایع نافذ	mechanical plating	اندودکاری مکانیکی
syn. liquid penetrate test		mercury corrosion	خوردگی جیوه‌ای
liquid penetrate test → liquid-penetrant inspection		mercury droplet wetting test	آزمون ترک‌کنندگی قطره جیوه‌ای
LMC → liquid-metal cracking		metal blister	تاول فلز
local action	کنش موضعی	metal dusting	پودرشدگی فلز
local cell	پیل موضعی	metal fatigue	خستگی فلز
local corrosion cell	پیل خوردگی موضعی	metal ion deposition	نهیشت یون فلزی
localized corrosion	خوردگی موضعی	metallizing	فلزاندودی
		metallurgical influenced	خوردگی متالورژیکی
		corrosion	خوردگی متالورژیکی
		metal replacement	→ immersion plating

impingement corrosion

خوردگی برخوردی

industrial coating پوشش صنعتی

inert anode آند بی‌اثر

inert pigment رنگدانه بی‌اثر

inhibition بازدارندگی

inhibitive pigment
رنگدانه بازدارنده

syn. corrosion-inhibitive

pigment

inhibitive primer آستر بازدارنده

inhibitor بازدارنده

inorganic coating پوشش غیرآلی

instant-off potential

پتانسیل لحظه خاموشی

intercrystalline corrosion

خوردگی بین‌بلوری

interdendritic corrosion

خوردگی میان‌شاخه‌ای

interface corrosion inhibition

بازدارندگی خوردگی میانا

intergranular corrosion

خوردگی مرزدانه‌ای

syn. grain-boundary corrosion,

grain-boundary attack

intergranular fracture

شکست مرزدانه‌ای

intergranular stress-corrosion

ترک خوردگی خوردگی -

تنشی مرزدانه‌ای

abbr. IGSCC

intermediate coat میان‌پوشه

internal corrosion خوردگی درونی

internal oxidation اکسایش داخلی

interphase corrosion inhibition

بازدارندگی خوردگی میان‌فازی

in vivo corrosion

خوردگی درزیه، خوردگی درون‌تنی

ion erosion فرسایش یونی

ionization یونش

ionophoresis → electrophoresis

iron phosphate coating

پوشش آهن‌فسفات

isocorrosion diagram

نمودار همسان‌خوردگی

K

KLA → knife-line attack

knife-line attack

خوردگی شیارچاقویی

abbr. KLA

L

lamellar corrosion

→ exfoliation corrosion

laminar scale پوسته لایه‌ای

Langelier saturation index

شاخص اشباع لانگیئر

abbr. LSI

syn. calcium carbonate

saturation index

high-temperature oxidation	اُکسایش دما بالا	hydrogen environment	
holiday	فضاخالی	embrittlement	
holiday detection	آشکار سازی فضاخالی	تردش هیدروژنی محیطی	
hot ash corrosion	خوردگی خاکستر داغ	hydrogen half cell	
hot corrosion	خوردگی داغ	→ hydrogen electrode	
hot cracking	ترک خوردگی داغ	hydrogen-induced cracking	
hot dipping	غوطه ورسازی داغ	→ hydrogen stress cracking	
hot stripping	روت سازی داغ	hydrogen overvoltage	
hot water pitting	حفره زایی آب داغ	بیش ولتاژ هیدروژنی	
hull paint	پوش رنگ بدنه کشتی	hydrogen scale	مقیاس هیدروژنی
hydride embrittlement	تردش هیدریدی	hydrogen stress cracking	
hydrogen-assisted stress		ترک خوردگی تنش هیدروژنی	
cracking → hydrogen stress		syn. hydrogen-induced	
cracking		cracking, HIC, hydrogen-	
hydrogen attack	حمله هیدروژنی	assisted stress cracking	
hydrogen blistering	تاول زدگی هیدروژنی	hydrogen test probe	
hydrogen damage	آسیب هیدروژنی	کاوند آزمون هیدروژنی	
hydrogen disease	بیماری هیدروژنی		
hydrogen disintegration	فروپاشی هیدروژنی	I	
hydrogen electrode	الکتروود هیدروژن	IGSCC → intergranular stress-	
syn. hydrogen half cell		corrosion cracking	
hydrogen embrittlement	تردش هیدروژنی	immersion corrosion testing	
		آزمون خوردگی غوطه ای	
		immersion plating	آبکاری غوطه ای
		syn. dip plating, metal	
		replacement	
		immunity	مصونیت
		impingement attack	حمله برخوردی

galvanized	روی‌اندود	grooving corrosion	
galvanized coating		خوردگی شیارزنی	
	پوشش روی‌اندود	Groundbed	
galvanized iron	آهن سفید	→ anode groundbed	
galvanizing	روی‌اندودی		
galvanostat	گالوانی‌پا	H	
gaseous corrosion	خوردگی گازی	half-cell	نیم‌پیل
gasket corrosion	خوردگی واشری	half-cell potential ¹	پتانسیل نیم‌پیل
gas phase corrosion		half-cell potential ² → oxidation-	
	خوردگی فاز گازی	reduction potential	
general corrosion	خوردگی عمومی	half-cell reaction	واکنش نیم‌پیلی
glass electrode	الکتروود شیشه‌ای	halide attack	حمله هالیدی
glass half-cell	نیم‌پیل شیشه‌ای	hammer scale → fire scale	
glassware corrosion test		hard acid	اسید سخت
	آزمون خوردگی شیشه‌افزایی	hard anodizing	آندش سخت
gloss retention	حفظ براقیت	hard base	باز سخت
grain boundary	مرز دانه	hard chromium	کروم سخت
grain-boundary attack		hard coating	پوشش سخت
→ intergranular corrosion		hardening	سخت‌کاری
grain-boundary corrosion		heat check	ترک‌سار گرمایی
→ intergranular corrosion		heat-resistant paint	
grain dropping	افتادگی دانه		پوش‌رنگ مقاوم به گرما
graphitic corrosion	خوردگی گرافیتی	HIC	
graphitization	گرافیت‌زایی	→ hydrogen stress cracking	
green rust	زنگ سبز	high-temperature corrosion	
grinding	سنگ‌زنی		خوردگی دما بالا
grit	زبره	high-temperature hydrogen	
grit blasting	زبره‌زنی	attack	حمله هیدروژنی دما بالا

FILC → flow-induced localized corrosion	fogged metal	فلز کدر شده
filiform corrosion خوردگی رشته‌ای	forced drainage	تخلیه واداشته
fire and smoke corrosion خوردگی آتشی - دودی	foreign structure	سازه بیگانه
fire scale پوسته آتشی	fouling	چرم‌گرفتگی
syn. hammer scale	freely corroding potential	پتانسیل خوردگی آزاد
fireside corrosion خوردگی آتش‌سو، خوردگی سمت آتش	fretting → fretting wear	
fish eye چشم ماهی	fretting corrosion	خوردگی اصطکاکی
fireside deposit رسوب آتش‌سو، رسوب سمت آتش	fretting fatigue خستگی اصطکاکی	
flame cleaning تمیزکاری شعله‌ای	fretting wear رفتگی اصطکاکی	
flame descaling پوسته‌زدایی شعله‌ای	syn. fretting	
flame plating اندودکاری شعله‌ای	fuel-ash corrosion	خوردگی خاکستر سوختی
flame spraying افشانش شعله‌ای	fungicidal paint پوش‌رنگ قارچ‌کش	
flash rusting زنگ‌زدگی فوری	fur → scale ²	
flotation coating inhibitor → flotation-type coating		
flotation inhibitor → flotation-type coating		
flotation-type coating بازدارنده پوششی شناور		
syn. flotation coating inhibitor, flotation inhibitor		
flow-induced corrosion خوردگی شارشی		
flow-induced localized corrosion خوردگی موضعی شارشی		
abbr. FILC		
		G
	galling	پوست‌رفتگی
	galvanic anode	آند گالوانی
	galvanic cell	پیل گالوانی
	galvanic corrosion → bimetallic corrosion	
	galvanic couple	جفت گالوانی
	galvanic pain	درد گالوانی
	galvanic protection حفاظت دو فلزی	
	syn. sacrificial protection	
	galvanic series	سری گالوانی

electrophoretic deposition

نهشت الکتروکوچی

electrophoretic effect

اثر الکتروکوچی

electroplating

آبکاری

syn. plating²

electropolishing

الکتروپرداخت

electrostatic spraying

افشانش ایستابرقی،

افشانش الکترواستاتیکی

elongation

کشامد

embedded iron corrosion

خوردگی آهن‌نشین

embrittlement

تُرشد

embrittlement cracking

تُرک‌خوردگی تُردشی

embrittlement-detector test

آزمون آشکارسازی تُردش

emf/EMF → oxidation-

reduction potential

EMF → electromotive force of

corrosion cell

emf series/EMF series

→ electromotive force series

emulsifying oil

روغن نامیزه‌ای

enamel

لغاب

enamel paint

پوش‌رنگ لغابی

end effect

اثر لبه‌ای

endothermic process

فرایند گرماگیر

endurance limit

حد دوام

syn. endurance strength

endurance strength

→ endurance limit

environmental cracking

تُرک‌خوردگی محیطی

equilibrium potential

پتانسیل تعادلی

erosion-corrosion

فرسایش - خوردگی

erosive wear

رفتگی فرسایشی

exfoliation corrosion

خوردگی تورقی

syn. lamellar corrosion

exothermic process

فرایند گرماده

exposure tests

آزمون‌های در معرض

exterior base-coat

بُن‌پوشه بیرونی

external circuit

مدار خارجی

F

face rusting

زنگ‌زدگی زیرپوششی

Faradaic efficiency

→ current efficiency

fatigue wear

رفتگی خستگی

ferric ion corrosion

خوردگی آهن سه‌ظرفیتی

electrochemical double layer	دولایه الکتروشیمیایی	electrolytic	برق کافتی
electrochemical gradient	شیو الکتروشیمیایی	electrolytic cleaning	→ electrocleaning
electrochemical polishing	پرداخت الکتروشیمیایی	electrolytic conductivity	رسانندگی برق کافتی
electrochemical potential	پتانسیل الکتروشیمیایی	electrolytic corrosion	خوردگی برق کافتی
syn. electrochemical tension		electrolytic corrosion test	آزمون خوردگی برق کافتی
electrochemical reaction	واکنش الکتروشیمیایی	abbr. EC test	
electrochemical series		electrolytic derusting	زنگ زدایی برق کافتی
→ electromotive force series		electromotive force	→ oxidation-reduction potential
electrochemical tension		electromotive force of corrosion cell	نیروی محرک پیل خوردگی
→ electrochemical potential		abbr. EMF	
electrocleaning	تمیزکاری برق کافتی	electromotive force series	سری نیروی محرک الکتریکی
syn. electrolytic cleaning		syn. emf series, electromotive series, electrochemical series	
electrocoating		electromotive series	→ electromotive force series
→ electrodeposition		electronegative	الکترون کشان
electrode	الکتروود	electronegativity	الکترون کشانی
electrode kinetics	سینتیک الکتروودی	electrophoresis	الکتروکوج
electrodeposition	الکترونهشت	syn. cataphoresis, ionophoresis	
syn. electrocoating			
electrode potential	پتانسیل الکتروود		
electrode reaction	واکنش الکتروودی		
electrode voltage	ولتاژ الکتروود		
electroless plating	اندودکاری شیمیایی		
electrolyte	برق کاف		

dip coat	پوشه غرقه‌ای	drainage	تخلیه
dip coating	پوشانش غوطه‌ای	drilling fluid corrosion	
syn. dipping ¹		→ drilling mud corrosion	
diphase cleaner	تمیزکننده دوفازی	drilling mud corrosion	
dipping ¹ → dip coating			خوردگی گل حفاری
dipping ²	غوطه‌ورسازی	syn. drilling fluid corrosion	
dip plating		driving potential	پتانسیل پیش‌بر
→ immersion plating		dry corrosion	خوردگی خشک
disbondment	وادادگی	dummy → dummy cathode	
dispersed phase		dummy cathode	کاتد بدل
→ disperse phase		syn. dummy	
disperse phase	فاز پراکنده		
syn. dispersed phase		E	
dispersing agent	عامل پراکنش		
dispersion	پراکنش	early rusting	زنگ‌زدگی زودرس
syn. dispersing		EC test	
dispersion hardening		→ electrolytic corrosion test	
syn. dispersion strengthening		electrical double layer	
	سخت‌کاری پراکنشی		دولایه الکتریکی
dispersion strengthening		syn. double layer	
→ dispersion hardening		electrical interference	
dispersing → dispersion			تداخل الکتریکی
displacement corrosion		electrical resistance corrosion	
→ bimetallic corrosion		test method	
dissimilar soil corrosion			آزمون خوردگی مقاومت الکتریکی
	خوردگی در خاک‌های نامشابه	electrochemical conversion	
double layer		coating	پوشش تبدیلی الکتروشیمیایی
→ electrical double layer		electrochemical corrosion	
doubler plate	صفحه تقویتی		خوردگی الکتروشیمیایی

counter electrode

→ auxiliary electrode

CP → cathodic protection

cracking ترک خوردگی

crazing ترکچه زایی

crevice corrosion خوردگی شیاری

critical anodic current density
چگالی جریان بحرانی آندی

critical humidity رطوبت بحرانی

critical pitting potential
پتانسیل بحرانی حفره‌زا

crizzle ترک مویی

current efficiency
syn. Faradaic efficiency
بازده جریان

cyclic corrosion testing
آزمون خوردگی چرخه‌ای
abbr. CCT

D

deactivation غیرفعال‌سازی

dealloying corrosion آلیاژزدایی

decarburization/
decarburisation کربن‌زدایی

syn. decarburizing

decarburizing

→ decarburisation

decomposition potential
پتانسیل تجزیه

decomposition voltage

ولتاژ تجزیه

deep anode groundbed

syn. deep groundbed
بستر آندی عمیق

deep groundbed
→ deep anode groundbed

degradation تخریب

density چگالی

denting تورفتگی

depolarization واقتبش

deposit attack
→ deposit corrosion

deposit corrosion خوردگی رسوبی
syn. deposit attack

deposition corrosion
خوردگی نهشتی

derusting → rust removal

descaling پوسته‌زدایی، جرم‌زدایی

desorption واجذبش

dew-point corrosion
خوردگی نقطه‌شبنمی

dezincification روی‌زدایش

differential aeration cell
پیل اختلاف هوادهی

differential temperature cell
پیل اختلاف دما

diffusion coating پوشش‌دهی نفوذی،
پوشانش نفوذی

contact plating	آبکاری تماسی	corrosion fatigue limit	حد خوردگی- خستگی
continuity bond	اتصال پیوستگی	syn. corrosion fatigue strength	
continuous anode	آند پیوسته	corrosion fatigue strength	
conversion coating	پوشش تبدیلی	→ corrosion fatigue limit	
convertible coating material	ماده پوششی تبدیل پذیر	corrosion index	شاخص خوردگی
copper-accelerated salt spray		corrosion-induced deformation	دگرشکلی خوردگی زاد
test	آزمون مه نمکی شتاب یافته مس	corrosion-inhibitive pigment	
abbr. CASS test		→ inhibitive pigment	
copper displacement test		corrosion inhibitor	
	آزمون جابه جایی مس		بازدارنده خوردگی
copper strip corrosion test		corrosion potential	پتانسیل خوردگی
	آزمون خوردگی با نوار مس	corrosion product	محصول خوردگی
copper sulfate test		corrosion protection	
	آزمون مس سولفات		حفاظت از خوردگی
corrator → corrosometer		corrosion rate	آهنگ خوردگی
corrodokote test	آزمون پوش خوره	corrosion resistance	
corrosion	خوردگی		مقاومت به خوردگی
corrosion allowance	خوردگی مجاز	corrosion system	
corrosion control process			سامانه خوردگی
	فرایند واپایش خوردگی	corrosion tendency	
corrosion coupon			گرایش به خوردگی
	قطعه آزمون خوردگی	corrosion test	آزمون خوردگی
corrosion current	جریان خوردگی	corrosive	خورنده
corrosion damage	آسیب خوردگی	corrosive wear	رفتگی خورنده
corrosion effect	اثر خوردگی	corrosivity	خوردندگی
corrosion embrittlement		corrosometer	خوردگی سنج
	تُرُدش خوردگی	syn. corrator	
corrosion fatigue	خوردگی- خستگی		

cavitation corrosion	خوردگی کاواکی	chromadizing	کروم آسترپوشی
cavitation damage	آسیب کاواکی	chrome plating	کروم آبکاری
cavitation erosion-corrosion	فرسایش - خوردگی کاواکی	chromizing	کروم پوشی
cavitation erosion damage	آسیب فرسایشی - کاواکی	CISCC → chloride-induced stress-corrosion cracking	
CCT → cyclic corrosion testing	تمیزکاری پاششی مرکزگریز	cladding	روکش کاری
centrifugal blast cleaning	خستگی سابشی	cleaning	تمیزکاری
chafing fatigue	گچی شدگی	coat	پوشه
chalking	بیش پتانسیل انتقال بار	coating ¹	پوشاندن، پوشش دهی
charge transfer overpotential	خوردگی چنگاله ای	coating ²	پوشش
chelant corrosion	چنگاله	coating system	سامانه پوششی
chelate	چنگالیده	cold cracking	ترک خوردگی سرد
chelated	چنگالش	cold galvanizing	روی اندودی سرد
chelation	پوشش تبدیلی شیمیایی	cold stripping	روت سازی سرد
chemical conversion coating	خوردگی شیمیایی	cold water pitting	حفره زایی آب سرد
chemical corrosion	پرداخت شیمیایی	concentration gradient	شیو غلظت
chemical polishing	پتانسیل شیمیایی	concentration polarization	قطبش غلظتی
syn. brightening	خوردگی شیمیایی	concentration potential	پتانسیل غلظتی
chemical potential	پتانسیل شیمیایی	condensate corrosion inhibitor	
chloride-induced stress-corrosion cracking	ترک خوردگی خوردگی - تنش کلرید	condensation	چگالش
abbr. CISCC		conjugated	مزدوج
		conjugation	مزدوج شدن
			بازدارنده خوردگی چگاله
		contact corrosion	خوردگی تماسی
		contact inhibitor	بازدارنده تماسی

blue brittleness   تردی آبی‌رنگ
bracelet anode   آند دوربند
breakdown potential   پتانسیل فروشکست
brightening
→ chemical polishing
bright plating   آب‌کاری براق
brittle fracture   شکست تُرد
brush plating   آب‌کاری قلمی
buckle   کیس
burnishing   صیقل‌کاری

C

calcareous coating   پوشش آهکی
calcareous deposit   رسوب آهکی
calcium carbonate saturation
index → Langelier saturation
index
calomel electrode   الکترود کالومل
calomel half-cell   نیم‌پیل کالومل
calorising/calorizing   آلومینیم‌پوشانی
carbonate alkalinity   قلیائیت کربناتی
carbonate hardness   سختی کربناتی
carbon dioxide corrosion   خوردگی کربن‌دی‌اکسیدی
carburization/ carburisation
syn. carburizing/ carburising   کربن‌دهی

case hardening   رویه‌سخت‌کاری
CASS test → copper-
accelerated salt spray test
cataphoresis → electrophoresis
catastrophic oxidation
اکسایش فاجعه‌بار
cathode   کاتد
cathode efficiency   بازده کاتد
cathode scale   چرم کاتدی
cathodic cleaning   تمیزکاری کاتدی
cathodic corrosion   خوردگی کاتدی
cathodic disbondment

وادادگی کاتدی

cathodic electrodeposition
الکترونهشت کاتدی
cathodic inhibitor   بازدارنده کاتدی
cathodic pickling   قطعه‌شویی کاتدی
cathodic polarization   قطبش کاتدی
cathodic protection   حفاظت کاتدی
abbr. CP
cathodic reaction   واکنش کاتدی
cathodic sputtering   کندوپاش کاتدی
cation-exchange material
ماده تبادلی کاتیونی
caustic attack   حمله قلیایی
caustic corrosion   خوردگی قلیایی
حمله قلیایی
caustic embrittlement   تُردش قلیایی
cavitation cloud   ابر کاواکی

anodic passivation	رویانش آندی	B	
anodic polarization	قطبش آندی		
anodic protection	حفاظت آندی	backfill	دورآکند
anodic reaction	واکنش آندی	bacterial corrosion	خوردگی باکتریایی
anodized aluminum	آلومینیم آندشی	bactericidal paint	پوش رنگ باکتری کش
anodized coating	پوشش دهی آندشی، پوشانش آندشی	Barbel-Colman hardness	سختی باربل - گلمن
anodizing	آندش	Barcol hardness	سختی بارکل
antifouling composition		barrel plating	آبکاری بشکه ای
→ antifouling paint		barrier coat	سدپوشه
antifouling paint	پوش رنگ ضدخزه، پوش رنگ ضدجرم	barrier pigment	رنگدانه سدکننده
syn. antifouling composition		barrier primer	آستری سدکننده
antioxidant	پاداکسنده	base coat	بن پوشه
anti-ozonant	پادآزوننده	bearing corrosion	خوردگی یاتاقان
ant nest corrosion		bimetallic corrosion	خوردگی دوفلزی
	خوردگی لانه مورچه ای	syn. galvanic corrosion,	
atmospheric zone	محدوده جوی	displacement corrosion	
aqueous cleaning	تمیزکاری آبی	biofouling	زی جرم گرفتگی، زیست جرم گرفتگی
aqueous solution	محلول آبی	syn. biological fouling	
artificial weathering		biomaterials	زی مواد
	آزمون هوازدگی مصنوعی	blackening	تیره کاری
atmospheric corrosion	خوردگی جوی	blast cleaning	تمیزکاری پاششی
auxiliary anode	آند کمکی	syn. abrasive blast cleaning	
auxiliary electrode	الکتروود کمکی	blister cracking	ترک خوردگی تاولی
syn. counter electrode,		blistering	تاول زدگی
secondary electrode			

activator	فعال‌ساز	air spray	افشانش بادی
active metal	فلز فعال	alkaline cleaning	تمیزکاری قلیایی
active-passive transition	گذار فعال - رویین	alkaline derusting	زنگ‌زدایی قلیایی
active potential	پتانسیل فعال	alkali resistance	مقاومت قلیایی
addition → addition agent		alkali-resistant paint	پوش‌رنگ مقاوم به قلیا
addition agent	کمک‌ذوب	alkali swelling	تورم قلیایی
syn. addition		alloy	آلیاژ
additive	افزودنی	alternate immersion test	آزمون غوطه‌وری متناوب
adsorption	برجذبش	aluminizing	آلومیناپوشی
adsorption inhibitor	بازدارندهٔ برجذبی، بازدارندهٔ جذب سطحی	anaerobic corrosion	خوردگی بی‌هوازیستی
AE		anion-exchange material	مادهٔ تبادل آنیونی
→ acoustic emission testing		anode	آند
aerosol paint	پوش‌رنگ هواسلی	anode corrosion	خوردگی آند
aerospace corrosion	خوردگی هوافضایی	anode corrosion efficiency	بازده خوردگی آند
age resistance	مقاومت به پیری	anode effect	اثر آندی
aggressive index	شاخص تهاجم	anode efficiency	بازده آند
abbr. AI		syn. plate efficiency	
AI → aggressive index		anode groundbed	بستر آندی
airblasting	هوازی	syn. groundbed	
air drying ¹	هواخشکانی	anodic cleaning	تمیزکاری آندی
air drying ²	هواخشکش	anodic coating	پوشش آندی
airdrying paints	پوش‌رنگ‌های هواخشک	anodic electrodeposition	الکترونهشت آندی
airless spray	افشانهٔ فشاری	anodic inhibitor	بازدارندهٔ آندی
airless spraying	افشانش فشاری		
syn. hydraulic spraying			

A

abrasion corrosion خوردگی سایشی

abrasion resistance مقاومت سایشی

abrasive blast cleaning

→ blast cleaning

abrasive cleaning

تمیزکاری سایشی

abrasive wear رفتگی سایشی

absolute hardness سختی مطلق

accelerated aging پیرش شتاب‌یافته

accelerated corrosion test

آزمون خوردگی شتاب‌یافته

accelerated life test

آزمون طول عمر شتاب‌یافته

accelerated weathering

آزمون هوازدگی شتاب‌یافته

acceleration period دوره شتاب

acetic acid salt fog test

آزمون مه نمکی استیک‌اسید

syn. acetic acid salt spray test

acetic acid salt spray test

→ acetic acid salt fog test

acid cleaning تمیزکاری اسیدی

acid embrittlement تردش اسیدی

acid feed تزریق اسید

acid foaming کف‌زایی اسیدی

acid fume resistance test

آزمون مقاومت به دُردود اسیدی

acid inhibitor بازدارنده اسیدی

acid mine water آب اسیدی معدن

acid-resistant paint

پوش‌رنگ مقاوم‌به‌اسید

acid slugging اسیدپاشی پُرفشار

acoustic emission testing

آزمون گسیل صوتی

abbr. AE

activation فعال‌سازی

activation pickling

قطعه‌شویی فعال‌ساز

قطبش فعال‌سازی

activation polarization

فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی

A Collection of Corrosion Engineering Terms

extracted from **کتابخانه تخصصی ادبیات**
Dictionary of Approved
Terms by the Academy of
Persian Language and Literature

2010-2017

Terminology Department